

Slovenská republika
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny

Sektorový operačný program
Ľudské zdroje

Doplnok programu

Bratislava, 8. októbra 2004

1. ÚVOD.....	6
2. SEKTOROVÝ OPERAČNÝ PROGRAM ĽUDSKÉ ZDROJE PRE OBDOBIE ROKOV 2004 – 2006..	7
3. CIEĽ DOPLNKU PROGRAMU	15
4. PREHLAD SOP ĽUDSKÉ ZDROJE	15
5. POPIS OPATRENÍ.....	17
OPATRENIE 1.1: MODERNIZÁCIA A ZVÝŠENIE ROZSAHU A KVALITY SLUŽIEB ZAMESTNANOSTI A ROZVOJ AKTIVAČNÝCH PROGRAMOV UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE	17
<i>Podopatrenie 1.1.A: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti .....</i>	<i>17</i>
<i>Podopatrenie 1.1.B: Rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie .....</i>	<i>27</i>
OPATRENIE 1.2: ULAHČENIE VSTUPU A NÁVRATU UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE NA TRH PRÁCE S OSOBITNÝM DÔRAZOM NA ZNEVÝHODNENÝCH UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE PROSTREDNÍCTVOM PODPORY TVORBY PRACOVNÝCH MIEST A SAMOSTATNEJ ZÁROBKOVEJ ČINNOSTI.....	35
OPATRENIE 1.3: ROZVOJ VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE S CIEĽOM ZLEPŠIŤ ICH MOŽNOSTI NA TRHU PRÁCE	45
OPATRENIE 2.1: ZLEPŠENIE ZAMESTNATEĽNOSTI SKUPÍN OHROZENÝCH SOCIÁLNYM VYLÚČENÍM.....	56
OPATRENIE 2.2: ODSTRÁNENIE PREKÁŽOK ROVNOSTI MUŽOV A ŽIEN NA TRHU PRÁCE S DÔRAZOM NA ZOSÚLADENIE PRACOVNÉHO A RODINNÉHO ŽIVOTA	66
OPATRENIE 3.1: PRÍSPÔSOBENIE ODBORNEJ PRÍPRAVY A VZDELÁVANIA POŽIADAVKÁM SPOLOČNOSTI ZALOŽENEJ NA VEDOMOSTIACH	76
OPATRENIE 3.2: ZVÝŠENIE ROZSAHU, ZLEPŠENIE A ŠIRŠIE POSKYTOVANIE ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA S CIEĽOM ZLEPŠIŤ KVALIFIKÁCIU A ADAPTABILITU ZAMESTNANCOV	85
OPATRENIE 3.3: ROZVOJ PORADENSTVA O POVOLANIACH A ZAMESTNANIACH A SYSTÉMOV NA PREDVÍDANIE ZMIEN KVALIFIKAČNÝCH POTRIEB TRHU PRÁCE	96
<i>Podopatrenie 3.3.A: Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach.....</i>	<i>96</i>
<i>Podopatrenie 3.3.B: Systémy na prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce.....</i>	<i>104</i>
OPATRENIE: TECHNICKÁ POMOC	113
6. FINANČNÝ PLÁN	120
7. MECHANIZMUS ROZDEĽOVANIA, MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	123
7.1 RIADIACE ŠTRUKTÚRY OPERAČNÉHO PROGRAMU	123
7.1.1 Riadiaci orgán	123
7.1.2 Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	124
7.1.3 Monitorovací výbor.....	124
7.1.4 Spôsob distribúcie.....	124
7.2 SYSTÉM FINANČNÉHO RIADENIA, KONTROLY A AUDITU PROGRAMU	127
7.2.1 Platobný orgán.....	127
7.2.2 Platobná jednotka.....	127
7.3 MONITOROVANIE REALIZÁCIE PROGRAMU	127
7.3.1 Výročné a záverečné správy o vykonávaní pomoci.....	130
7.4 VÝBER PROJEKTOV	131
8. KOMUNIKAČNÝ AKČNÝ PLÁN	132
8.1 OBSAH A STRATÉGIA OPATRENÍ PRE KOMUNIKÁCIU A INFORMOVANIE	133
8.2 VŠEOBECNÉ A ŠPECIFICKÉ CIELE	135
8.3 ADMINISTRATÍVNA ZODPOVEDNOSŤ ZA VYKONANIE PUBLICITY	136
8.4 CIEĽOVÉ SKUPINY	138
8.5 OBSAH INFORMÁCIÍ, KOMUNIKÁCIE A PODPORNÝCH AKTIVÍT A NÁSTROJOV	138
8.6 INDIKATÍVNY ROZPOČET	142
8.7 VYHODNOTENIE PUBLICITY	143
8.8 ZÁVER	144
9. PRÍLOHY	145

za skupinu B1 je potrebné získať minimálne 66 % bodov (t.j. 12 bodov).....	149
27. Do akej miery projekt prispieva k posilneniu pravidla rovnosti príležitostí?.....	150
za skupinu B2 je potrebné získať minimálne 50 %	151
t.j. 40 bodov.....	151
za skupiny B2 a B2.1 je potrebné získať spolu minimálne 50 % bodov, t.j. 42 bodov.....	151
za skupinu B3 je potrebné získať minimálne 70 % bodov, t.j. 20 bodov	151

LEGENDA

Platobný orgán (PO) - v súlade s uznesením vlády SR 617/2002 bolo Ministerstvo financií SR ustanovené ako jediný platobný orgán pre štrukturálne fondy. Podľa článku 9 Nariadenia 438/2001/EC článku 32 a 39 všeobecného nariadenia 1260/1999/EC, platobný orgán primárne zodpovedá za koordináciu prípravy všetkých pracovných a účtovných postupov súvisiacich s príjmom zálohovej platby, priebežných a záverečnej platby od EK a výkonu týchto činností.

Riadiaci orgán (RO) – orgán, ktorý je zodpovedný za efektívne a správne riadenie pomoci štrukturálneho fondu, pričom zabezpečuje súlad s pravidlami stanovenými v smerniciach. Túto funkciu vykonáva MPSVR SR.

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SO/RO) – implementačný orgán, ktorý vykonáva úlohy vo vzťahu ku konečným užívateľom.

Platobná jednotka (PJ)- základnou úlohou v súlade so zákonmi NR SR č.303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov je zabezpečiť prevod finančných prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z výdavkového účtu príslušného ministerstva resp. rozpočtovej organizácie, na účet konečného prijímateľa na základe vykonania predbežnej finančnej kontroly v súlade so zákonom č.502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Konečný prijímateľ (KP) – verejnoprávne inštitúcie zodpovedné za predkladanie a implementáciu schváleného projektu, ktoré nespadajú pod pravidlá štátnej pomoci.

Príjemca pomoci (PP)– fyzické a právnické osoby zodpovedné za predkladanie a implementáciu schváleného projektu, ktoré spadajú pod pravidlá štátnej pomoci.

Konečný užívateľ – orgány, organizácie, právnické osoby, fyzické osoby alebo administratívne jednotky, ktoré majú prospech z projektu a sú zodpovedné za jeho realizáciu.

Cieľová skupina - široké spektrum osôb, ktorých problémy sa riešia prostredníctvom projektu spolufinancovaného z ESF. Tieto osoby môžu byť účastníkmi školiacich kurzov, či už ako zamestnanci alebo uchádzači o zamestnanie alebo záujemcovia o zamestnanie, ako aj osoby oprávnené v zmysle zákona o službách zamestnanosti.

Školiteľ - je náležite oprávnená osoba, ktorá sprostredkováva školenie, poskytuje teoretické alebo praktické vyučovanie, pripravuje, tvorí a hodnotí vyučovanie za použitia príslušného didaktického materiálu pre účely kurzu, využívajúc svoju technickú a pedagogickú kvalifikáciu. Školitelia môžu byť interní alebo externí.

Národný projekt (NP) – projekt, ktorým KP realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. RO priamo oslovuje KP s návrhom na realizáciu danej aktivity.

Mimovládne neziskové organizácie – NZO sú definované v: zákone č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákone č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, zákone č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene občianskeho zákonníka, zákone č. 147/1997 Z.z. o neinvestičných fondoch, zákone č. 116/1985 o podmienkach činnosti organizácií s medzinárodným prvkom v ČSSR v znení neskorších predpisov, Občianskom zákonníku č. 40/1964 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 20f-20j o záujmových združeniach právnických osôb;

1. Úvod

Sektorový operačný program Ľudské zdroje / SOP Ľudské zdroje / definuje globálny cieľ, špecifické ciele, priority a opatrenia v oblasti rozvoja ľudských zdrojov, ktoré budú podporované v rámci Cieľa 1 v období rokov 2004 – 2006 zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu. Z geografického hľadiska pokrýva celé územie Slovenskej republiky s výnimkou Bratislavského kraja, pre ktorý je spracovaný Jednotný programový dokument NUTS II. Bratislava Cieľ 3. Podľa NUTS III (nomenklatúra územných štatistických jednotiek na úrovni krajov) ide o Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj.

Operačný program bol vypracovaný v súlade so zameraním Národného rozvojového plánu, Rámcom podpory spoločenstva (vrátane cieľov v ňom navrhnutých) a taktiež zosúladený s ostatnými sektorovými operačnými programami v rámci Slovenskej republiky.

Operačný program sa opiera o Európsku stratégiu zamestnanosti a viaceré ťažiskové dokumenty zamerané na oblasť zamestnanosti a vzdelávania (predovšetkým odborného vzdelávania a prípravy, ako i ďalšieho vzdelávania), ktoré boli v poslednom období pripravené a schválené v Slovenskej republike.

Pri vypracovaní tohto dokumentu sa zároveň vychádzalo z Memoranda o celoživotnom vzdelávaní vypracovaného Európskou komisiou v roku 2000 a predloženého na celoeurópsku diskusiu o vytvorení komplexnej stratégie celoživotného vzdelávania na úrovni jednotlivcov a inštitúcií, ako aj vo všetkých oblastiach života na obdobie 10 – 15 rokov, ku ktorému bola vypracovaná Národná správa za Slovenskú republiku.

Tento Doplnok programu predstavuje doplňujúci dokument k Sektorovému operačnému programu Ľudské zdroje pre obdobie rokov 2004 – 2006.

Doplnok programu stanovuje špecifické opatrenia a aktivity, ktorými sa realizuje stratégia rozvoja ľudských zdrojov a opatrenia definované v Sektorovom operačnom programe Ľudské zdroje.

Účelom Doplnku programu je poskytnúť presnejšie a detailnejšie informácie o tom, ako sa budú realizovať opatrenia Sektorového operačného programu, ktoré budú mať formu priamej nenávratnej pomoci. Doplnok programu sa zameriava najmä na to, aby poskytol konečným prijímateľom všetky relevantné informácie o obsahu, rozsahu a štruktúre opatrení a popísal projektové aktivity oprávnené na financovanie v rámci opatrení Sektorového operačného programu Ľudské zdroje.

2. Sektorový operačný program Ľudské zdroje pre obdobie rokov 2004 – 2006

Sektorový operačný program Ľudské zdroje svojím obsahom napĺňa hlavné oblasti politiky zameranej na rast zamestnanosti a sociálny rozvoj, ktoré stanovila vláda Slovenskej republiky. Určuje strategické priority pre rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce a pre investície do ľudských zdrojov prostredníctvom vzdelávania a prípravy pre trh práce. Všetky opatrenia v rámci tohto programu sú financované formou nenávratného finančného príspevku. Financovanie v rámci operačného programu SOP ĽZ bude v súlade s cieľmi Rámca podpory spoločenstva, pričom bude braný zreteľ na získavanie synergického efektu prepojením projektov zacielených na riešenie rovnakých problémov v rámci rôznych operačných projektov.

Jedným z hlavných cieľov Sektorového operačného programu Ľudské zdroje je riešiť problém relatívne nízkej zamestnanosti na Slovensku. Zamestnanosť na Slovensku sa síce postupne zvyšuje, ale ešte stále je pomerne nízka v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ. Problém na Slovensku nevyvoláva ani tak nízky počet ekonomicky aktívnych občanov, ako skôr vysoký počet registrovaných nezamestnaných, z ktorých sú mnohí navyše takmer nezamestnatelní. Uvedené sa vzťahuje na veľkú skupinu dlhodobo nezamestnaných a veľmi dlhodobo nezamestnaných, osoby s nízkou úrovňou zručností potrebných pre trh práce a ľudí s kvalifikáciou, ktorá nezodpovedá požiadavkám trhu práce.

Sektorový operačný program Ľudské zdroje sa zameriava na riešenie tohto problému prostredníctvom opatrení aktívnej politiky trhu práce, ktoré sú určené primárne skupine znevýhodnených uchádzačov na trhu práce s cieľom zvýšiť ich zamestnatelnosť. Na tento cieľ sa zameriava Priorita 1 Sektorového operačného programu Ľudské zdroje.

V Sektorovom operačnom programe sa venuje pozornosť nielen problémom dlhodobo nezamestnaných, ale aj sociálnemu začleneniu iných marginalizovaných skupín. Sociálne

vylúčenie na Slovensku veľmi úzko súvisí s nezamestnanosťou. Väčšinu zo skupiny ľudí na okraji spoločnosti tvoria ľudia dlhodobo nezamestnaní, ktorí majú veľmi malé šance integrovať sa na trh práce. V dôsledku toho možno podporovaním zvyšovania ich zamestnateľnosti a reintegrácie na trh práce pomocou nástrojov aktívnej politiky trhu práce podporiť aj sociálne začlenenie týchto cieľových skupín.

Niektoré marginalizované skupiny nie sú ekonomicky aktívne, preto ich problém nemožno riešiť prostredníctvom aktívnej politiky trhu práce. Na tieto skupiny bude zameraná Priorita 2. V rámci opatrenia sa budú podporovať partnerstvá vytvorené zo samosprávnych orgánov, komunít a iných partnerských inštitúcií, ktoré budú realizovať aktivity najmä prostredníctvom Fondu sociálneho rozvoja. Účelom opatrenia je uľahčiť sociálne znevýhodneným skupinám prístup k službám, zvýšiť zamestnanosť a ekonomický rozvoj na lokálnej úrovni a zdokonaľiť základnú infraštruktúru na lokálnej úrovni najmä prostredníctvom vzdelávania a poradenských aktivít. Tieto aktivity budú určené i tým registrovaným nezamestnaným, ktorí okrem opatrení poskytovaných prostredníctvom aktívnej politiky trhu práce potrebujú navyše špecifický prístup. Fond sociálneho rozvoja bude financovať aktivity zamerané na vytvorenie miestnych a regionálnych štruktúr, ktoré sa budú zaoberať marginalizovanými skupinami na trhu práce a skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením na úrovni komunít. Fond bude podporovať aj prípravu lokálnych a regionálnych akčných plánov zamestnanosti a mikroprojektov na miestnej úrovni. Fond sociálneho rozvoja a partnerstvá sa musia dohodnúť na spôsobe vyhľadávania týchto špecifických cieľových skupín a prístupe k nim na základe analýz miestnych a regionálnych potrieb.

Sektorový operačný program sa v rámci Priority 1 zameriava a plánuje prostriedky aj na poradenstvo a na vzdelávanie a prípravu pre trh práce. Rozvoju odborného vzdelávania, ďalšieho vzdelávania a poradenstva o zamestnaniach a povolaniach pre zamestnancov a osoby vstupujúce na trh práce sa v Sektorovom operačnom programe Ľudské zdroje venuje samostatná Priorita 3, cieľom ktorej je posilniť preventívny prístup v rámci programu.

V Sektorovom operačnom programe sa uplatňuje integrovaný prístup vo vzťahu k Rómom. Predpokladá sa, že bude uskutočnené špecifické monitorovanie pomoci poskytovanej rómskej populácii. Rómska otázka je v rámci stratégie Sektorového operačného programu prierezovo zohľadnená. Mnoho opatrení aktívnej politiky trhu práce, ako aj opatrenia v rámci priorít sociálnej inklúzie a vzdelávania (najmä opatrenia 1.1, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1 a 3.3) sú zamerané aj na Rómov, keďže títo tvoria podstatnú časť znevýhodnených skupín na trhu práce a marginalizovaných skupín, ktoré sa nachádzajú mimo trhu práce.

V súčasnosti chýbajú relevantné štatistické údaje a preto je ťažké vyhodnotiť dopad opatrenia vo vzťahu k Rómom. Aktivity vo vzťahu k tejto cieľovej skupine budú preto pravidelne

vyhodnocované v rámci opatrenia technickej pomoci prostredníctvom iných nástrojov, ako sú netradičné postupy monitorovania a špecifické analýzy.

Otázka rovnosti príležitostí sa tiež zohľadňuje v rámci všetkých priorít ako horizontálny aspekt. Aj keď na Slovensku majú ženy pomerne vysoký podiel na pracovnej sile, treba venovať osobitnú pozornosť rovnosti podmienok pri ich zamestnávaní. Situácia preto umožňuje pomerne špecifické zameranie Sektorového operačného programu na vytváranie podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života, ktoré predstavuje nevyhnutnú podmienku rovnosti medzi mužmi a ženami na trhu práce.

Sektorový operačný program Ľudské zdroje pozostáva z troch priorít. Priority sú rozpracované do ôsmich konkrétnych opatrení. Deviatym samostatným opatrením je opatrenie technickej pomoci.

Priorita 1: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce

Priorita sa orientuje na prvú oblasť politiky zamestnanosti, najmä na cieľ rozvíjať a podporovať aktívnu politiku trhu práce so zámerom bojovať proti nezamestnanosti, predchádzať nezamestnanosti, predchádzať tomu, aby sa tak ženy ako i muži stávali dlhodobo nezamestnanými, podporovať reintegráciu dlhodobo nezamestnaných do trhu práce a podporovať u mladých ľudí a osôb, ktoré sa vracajú na trh práce po dlhšej prestávke začlenenie do pracovného života.

V rámci tejto priority sa budú podporovať programy, projekty a aktivity, ktoré uľahčujú integráciu a reintegráciu uchádzačov o zamestnanie a uchádzačov o zamestnanie zo znevýhodnených skupín na trh práce prostredníctvom nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Financovanie bude v súlade s cieľmi navrhnutými v Rámci podpory spoločenstva. Každý nástroj APTP spadá pod osobitné opatrenie, ktoré sa zameriava na špecifickú cieľovú skupinu. Opatrenie tvorí základ pre tzv. národný projekt, ktorý sa realizuje celoplošne na celom území Slovenska. Takýto prístup umožní zjednodušiť administratívu projektu, pretože umožní veľmi transparentné monitorovanie a prehľadné účtovníctvo projektu.

Národné projekty budú realizovať úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny zastáva úlohu konečného prijímateľa pomoci pri väčšine národných projektov iniciovaných Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. MPSVR SR bude realizovať projekty cez sieť úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len "Úrady") alebo organizovať zadávanie projektov formou verejného obstarávania a výziev iným subjektom. Úrady sa budú usilovať o integrovaný postup pri navrátení uchádzačov na trh práce. Budú tvoriť ciele programy pre rôzne cieľové skupiny kombinovaním rôznych nástrojov aktívnej politiky trhu práce a vytvárať individuálne akčné plány pre každého uchádzača o zamestnanie. Dodržiavanie integrovaného prístupu pri uplatňovaní nástrojov aktívnej politiky trhu práce sa bude monitorovať

v rámci priority 1 vyhodnocovaním ukazovateľa celkového počtu nezamestnaných, ktorým bola poskytnutá pomoc v rámci integrovaného prístupu. Na Úradoch budú mať na starosti zabezpečovanie a riadenie projektov Oddelenia projektov Európskeho sociálneho fondu a aktívnej politiky trhu práce.

Nástroje na vytváranie pracovných miest u zamestnávateľov a vytváranie miest pre samostatne zárobkovo činné osoby zaraďujeme medzi nástroje aktívnej politiky trhu práce. Účelom týchto nástrojov je zvýšiť efektívnu ponuku práce. Cieľové skupiny pre každý nástroj sú definované diferencovane. V súčasnej dobe sa na Slovensku vyskytuje problém s dlhodobou nezamestnanými a veľmi dlhodobou nezamestnanými, ktorých podiel v rámci všetkých nezamestnaných je alarmujúci. Spolu s ostatnými znevýhodnenými skupinami (mladí nezamestnaní, osoby so zdravotným postihnutím, iní znevýhodnení uchádzači o zamestnanie), ktoré zároveň tvoria cieľové skupiny tohto doplnku programu, pritom majú len veľmi malé šance zamestnať sa. Tieto nástroje majú preto primárne podporovať vytváranie pracovných miest pre takýchto znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Cieľom opatrenia je prerušiť „začarovaný kruh“ a vrátiť ich do riadneho stáleho zamestnania.

Vytváranie miest pre samostatne zárobkovo činné osoby je nástroj určený uchádzačom o zamestnanie, ktorí majú predpoklady založiť si vlastný podnik. Takáto podpora bude preto spätá so vzdelávaním v podnikaní a viazaná na predloženie podnikateľského plánu.

Pri poskytovaní týchto nástrojov sa zohľadňujú regionálne disparity v miere nezamestnanosti na Slovensku. Miera pomoci je odstupňovaná na základe mapy regionálnej pomoci.

Vzdelávanie a školenie sa považuje za hlavný nástroj v podpore zlepšovania zamestnateľnosti uchádzačov. Úrady práce, sociálnych a rodiny vecí budú organizovať formou verejného obstarávania výzvy na regionálne a lokálne projekty vzdelávania a prípravy pre trh práce pre nezamestnaných v súlade so špecifickými vzdelávacími potrebami príslušného regiónu. Vzdelávacie programy môžu iniciovať i zamestnávatelia a vzdelávacie inštitúcie.

V rámci tejto priority sa budú podporovať aj opatrenia zamerané na aktiváciu, sprostredkovanie zamestnania a poradenské programy pre nezamestnaných ako nástroje zvyšovania zamestnateľnosti. Súčasťou tejto priority sú i investície do skvalitnenia a zdokonalenia služieb zamestnanosti. Služby zamestnanosti musia poskytovať nezamestnanému klientovi maximálne účinnú pomoc, aby mu pomohli integrovať sa opätovne do trhu práce. Dôraz sa bude klásť na individuálne akčné plány, ktoré zaručujú individuálny prístup ku klientovi. Pri príprave plánov budú do procesu zapojení profesionálni poradcovia, ktorí budú s klientom vypracovávať ciele programy, umožňujúce ich opätovnú integráciu do trhu práce a odstránenie bariér v ich zamestnateľnosti.

Programy aktivácie uchádzačov sa podporujú ako prechodný stupeň zamestnanosti medzi nezamestnanosťou a riadnym zamestnaním. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny budú musieť pri tejto úlohe spolupracovať s partnerstvami, municipalitami a mimovládnymi organizáciami. Aktivačné programy sú zamerané na verejnoprospešné práce menšieho rozsahu a dobrovoľné práce v oblasti sociálnych služieb, charity, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, kultúry a podobných typov aktivít vo verejnom záujme. Nie sú zaradené do systému verejnoprospešných prác. Programy sa zamerajú najmä na tých, ktorí majú nízku motiváciu pracovať a tých, ktorí sú na hranici chudoby.

Prístup orientovaný na klienta bude podporovaný zavádzaním nových foriem služieb, ako je „elektronický trh práce (e-trh práce)“ či služby poskytované telefonicky. Za týmto účelom sú pre e-trh práce plánované investície do elektronických a telefonických služieb a na celkové zlepšenie hardvérového a softvérového vybavenia používaného v službách zamestnanosti. Cieľom je dosiahnuť integráciu sociálnych služieb a služieb zamestnanosti a sprístupniť tak nezamestnaným klientom komplexné služby.

Priorita 1 obsahuje nasledovné opatrenia:

Opatrenie 1.1: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie

Opatrenie 1.2: Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti

Opatrenie 1.3: Rozvoj vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie s cieľom zlepšiť ich možnosti na trhu práce

Priorita 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce

Touto prioritou sa sleduje napĺňanie druhej oblasti, na ktorú je Európsky sociálny fond zameraný zacielením na podporu rovnosti prístupu na trh práce, princípu rovnosti príležitostí, s dôrazom na zamestnanosť potenciálne sociálne vylúčených skupín a jednotlivcov. Ďalej sa priorita orientuje na piatu oblasť - špecifické opatrenia, ktoré majú umožniť vyššiu participáciu žien na trhu práce, vrátane ich kariérneho vývoja, zabezpečiť rovnocenný prístup žien k zamestnaniam a k možnosti samostatnej zárobkovej činnosti, ako i redukovať vertikálnu i horizontálnu segregáciu na trhu práce z hľadiska rodov.

Na Slovensku je pomerne vysoký celkový podiel ekonomicky aktívnej pracovnej sily. Z celkového počtu ekonomicky aktívnej pracovnej sily veľký podiel tvoria dlhodobo nezamestnaní a veľmi dlhodobo nezamestnaní, ktorí majú v dôsledku svojej nízkej zamestnatelnosti veľmi malé

predpoklady umiestnenia sa na trhu práce a sú vystavení riziku sociálneho vylúčenia a marginalizácie na trhu práce.

Sociálne vylúčenie na Slovensku je späté takmer výlučne s nezamestnanosťou, z čoho vyplýva spôsob jeho riešenia prostredníctvom politiky zamestnanosti. Väčšina rozličných nástrojov je zahrnutá do opatrení aktívnej politiky trhu práce v rámci Priority 1. Tieto nástroje podporujú zvýšenie zamestnateľnosti a reintegrácie na trh práce týchto skupín, a tým posilňujú ich sociálnu inklúziu.

V záujme zohľadnenia špecifických okolností vyžadujú znevýhodnené skupiny zvýšenú pomoc v porovnaní so štandardnými nástrojmi aktívnej politiky trhu práce. V rámci Opatrenia 2.1 tejto priority sa bude preto podporovať špecifický prístup k ekonomicky neaktívnym ľuďom na jednej strane a k evidovaným nezamestnaným vystaveným riziku sociálneho vylúčenia na druhej strane. Takéto opatrenia sa budú implementovať hlavne prostredníctvom Fondu sociálneho rozvoja, ktorý bude zameraný na sociálnu inklúziu a rozvoj komunít v najzaostalejších oblastiach.

Aj otázka rovnosti príležitostí sa zohľadňuje v rámci všetkých priorít ako horizontálny aspekt a preto umožňuje špecifické zameranie tejto priority na zosúladenie práce a rodiny, ktoré predstavujú nevyhnutnú podmienku rovnosti medzi mužmi a ženami na trhu práce.

V rámci Priority 2 budú realizované dve opatrenia:

Opatrenie 2.1: Zlepšenie zamestnateľnosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením

Opatrenie 2.2: Odstránenie prekážok rovnosti mužov a žien na trhu práce s dôrazom na zosúladenie pracovného a rodinného života

Priorita 3: Zvýšenie kvalifikácie a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce

Ciele Priority 3 pokrývajú oblasť politiky ESF č. 3: „podpora a zdokonaľovanie vzdelávania, prípravy, poradenstva ako súčasti politiky celoživotného vzdelávania s cieľom uľahčiť a zabezpečiť prístup na trh práce, zdokonaľiť a udržať zamestnateľnosť a podporovať pracovnú mobilitu“ a oblasť politiky ESF č. 4 „podporovať zručnú, vzdelanú a adaptabilnú pracovnú silu, podporovať inovácie a adaptabilitu v organizácii práce, rozvíjať predpoklady pre podnikateľské činnosti a podmienky pre utváranie pracovných príležitostí, posilňovať zručnosti a podnecovať ľudský potenciál v oblasti výskumu, vedy a technológie“.

Priorita je zameraná na osoby v sekundárnom a terciárnom vzdelávaní. Hlavným zámerom priority je predchádzať nezamestnanosti podporou a zdokonaľovaním vzdelávania, prípravy kariérneho poradenstva ako súčasti politiky celoživotného vzdelávania s cieľom zabezpečiť

adaptabilnú a flexibilnú pracovnú silu, spôsobilú reagovať efektívne na zmeny v požiadavkách trhu práce. Financovanie bude v súlade s cieľmi navrhnutými v Rámci podpory spoločnosti.

Národné projekty koordinuje Ministerstvo školstva SR a ním priamo riadené organizácie. Zároveň bude MŠ SR a ním priamo riadené organizácie taktiež poväčšinou vystupovať v úlohe konečných prijímateľov pomoci. Koneční prijímatelia pomoci budú priamo realizovať projekty alebo organizovať zadávanie projektov formou verejného obstarávania a výziev iným subjektom.

Úlohou národných projektov v rámci tejto priority je vytvoriť systém monitorovania a vyhodnocovania v oblasti odborného vzdelávania a prípravy s cieľom zabezpečiť prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce, zdokonaľiť systém ďalšieho a celoživotného vzdelávania, zavádzať nové formy celoživotného vzdelávania, napr. dištančné vzdelávanie a navyše zvýšiť úroveň systémov kariérneho poradenstva a systémov monitorovania potrieb trhu práce.

V rámci tejto priority sa budú podporovať projekty zamerané na prepojenie systému odborného vzdelávania a prípravy s požiadavkami spoločnosti založenej na vedomostiach, najmä na vzťahy medzi zamestnávateľmi a sekundárnym odborným školstvom a univerzitami.

Súčasná situácia nie je v tejto oblasti uspokojivá. Študentom i učiteľom chýbajú primerané zručnosti v oblasti informačno-komunikačných technológií a iné kľúčové schopnosti, ktoré sú nevyhnutné pri premene trhu práce. Rozhodnutia o obsahu osnov vzdelávania sa prijímajú bez aktívnej spolupráce so zamestnávateľmi. V oblasti terciárneho vzdelávania existuje nedostatok vyšších odborných škôl, ktoré by mohli poskytovať vyššiu špecifickú kvalifikáciu.

Cieľom transformácie systému odborného vzdelávania a prípravy má byť aj modernizácia osnov odborného vzdelávania a prípravy, vrátane vytvorenia vzdelávacích štandardov a zavádzania primeraného podielu praktickej prípravy, ako aj zapájanie zamestnávateľov a pokiaľ možno aj tripartitných partnerov do tohto procesu. Modernizované osnovy majú umožniť učiteľom a lektorom adaptáciu ich pedagogických a odborných zručností. Za týmto účelom sa budú realizovať programy rozširujúce zručnosti v rámci terciárneho vzdelávania, najmä programy rozvíjania kľúčových zručností a kompetencií. Tieto aktivity majú zabezpečiť adekvátnejšie prepojenie medzi potrebami vzdelávania a trhu práce. Proces adaptácie a transformácie systému odborného vzdelávania a prípravy bude vyžadovať aj vytvorenie nového systému monitorovania a hodnotenia.

Aktivity sa budú orientovať aj na rómske deti, ktoré sú výrazne menej zastúpené v odbornom vzdelávaní a ktoré častejšie zaznamenávajú neúspech než ostatné deti. Programy a projekty majú facilitovať mainstreaming a širšiu integráciu rómskej populácie do všetkých typov škôl a pomáhať tak dosahovať vyššiu úroveň ich sociálneho začlenenia do spoločnosti.

V rámci tejto priority sa budú uplatňovať aj opatrenia, ktoré pomáhajú rozvíjať, zdokonaľovať a rozširovať možnosti ďalšieho vzdelávania, ktoré umožnia zvyšovať kvalifikáciu a adaptabilitu ľudí v pracovnom procese.

V súčasnom systéme ďalšieho vzdelávania na Slovensku vo všeobecnosti chýba jasná strategická orientácia a systém nemá dostatočný vplyv na rozvoj kvalifikácie a flexibility pracovnej sily, a teda neprispieva k znižovaniu štrukturálnych disparít. Na Slovensku existuje široká sieť inštitúcií poskytujúcich ďalšie vzdelávanie a tieto poskytujú širokú škálu vzdelávacích programov. Systém však vyžaduje zvýšiť kvalitu týchto programov rovnako ako aj systém certifikácie, aby tieto programy umožňovali pracovnej sile ľahšie sa adaptovať na trh práce ako aj získať použiteľnú kvalifikáciu, ktorú vyžaduje trh práce, najmä zručnosti pre prácu s informačnými a komunikačnými technológiami.

Väčšiu pozornosť treba venovať aj účinnejšej kooperácii sociálnych partnerov a zamestnávateľov pri organizácii vzdelávania a prípravy pre nové profesie a pri aktivitách v rámci celoživotného vzdelávania. Pozornosť tiež musí byť venovaná financovaniu ďalšieho vzdelávania, vytvoreniu informačného systému o dostupných vzdelávacích programoch a rozvoju ľudských zdrojov v systéme ďalšieho vzdelávania. Preto sa budú podporovať aktivity zamerané na školy druhej šance, na vytváranie centier dištančného vzdelávania, na zavádzanie e-learningu, ktoré facilitujú prístup k ďalšiemu vzdelávaniu. Trh práce musí uznávať kvalifikácie nadobudnuté v systéme neformálneho vzdelávania, preto bude potrebné vytvoriť systém hodnotenia a uznávania týchto kvalifikácií. Opatrenie sa vzťahuje na ďalšie vzdelávanie zamestnancov, absolventov škôl, učiteľov, zamestnancov štátnej a verejnej správy ako aj na osoby, ktoré chcú zmeniť zamestnanie.

Pre prepojenie odbornej prípravy a odborného vzdelávania s potrebami trhu práce je nevyhnutné zabezpečiť lepšie fungovanie odborného poradenstva. Dobre fungujúci a prepojený systém poradenstva môže predísť nesúladu medzi aktuálnymi a požadovanými schopnosťami, môže znížiť celkové výdavky na vzdelávanie a môže zvýšiť efektívnosť hospodárstva v zmysle lepšej alokácie zamestnania. Takýto systém musí mať zabudovaný efektívny mechanizmus predvídania potrieb schopností a vzdelávania pre produktívne sektory hospodárstva. Preto sa bude klásť dôraz na rozvoj a vytváranie systémov a štruktúr poradenstva pre sekundárne a terciárne vzdelávanie .

V rámci tejto priority sa budú realizovať nasledovné opatrenia:

Opatrenie 3.1: Prispôsobenie odbornej prípravy a vzdelávania požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach

Opatrenie 3.2: Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov

Opatrenie 3.3: Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach a systémov na predvídanie zmien kvalifikačných potrieb trhu práce

3. Cieľ Doplnku programu

Doplnok programu je kľúčový dokument pre realizáciu Sektorového operačného programu Ľudské zdroje. Jeho cieľom je poskytnúť analytický popis opatrení programového dokumentu a vysvetliť aké aktivity sa budú realizovať v rámci jednotlivých opatrení. Doplnok programu popisuje ciele, na ktoré sa aktivity viažu, spôsob financovania, indikátory hodnotenia a jednotlivé postupy ako aj spôsob monitorovania a implementácie opatrení programu. Ďalej sa v doplnku rozoberajú podporné opatrenia na zabezpečenie úspešnosti realizácie programu, aké oblasti program pokrýva, ktoré relevantné otázky rieši, ako aj to, akým spôsobom sa bude hodnotiť. Doplnok programu obsahuje aj detailný finančný plán pre realizáciu Sektorového operačného programu Ľudské zdroje .

Doplnok programu bol vypracovaný v súlade s Nariadením rady č. 99/1260/ES o všeobecných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch a zohľadňuje aj smernice pre vypracovanie doplnkov, ktoré vydala Európska Komisia. Doplnok programu bol schválený Monitorovacím výborom Sektorového operačného programu Ľudské zdroje a predložený Európskej Komisii.

Kapitola „Popis opatrení“ tvorí jadro Doplnku programu. V nej sú prezentované analytické hárky popisujúce jednotlivé opatrenia a podopatrenia programového dokumentu. Tieto detailne popisujú obsah, ciele a plánované finančné čiastky a typy plánovaných aktivít, vrátane spôsobov realizácie SOP ĽZ a jednotlivých aktivít.

Kapitola „Mechanizmus rozdeľovania, monitorovania a hodnotenia“, sa venuje postupom a pravidlám pri riadení a realizácii operačného programu rozoberajúcich procesy implementácie ako napríklad spôsob organizovania výziev na predkladanie projektov, proces predkladania žiadostí o prostriedky z ESF, postupy pri hodnotení, metódy a postupy pri monitorovaní, hodnotenie výstupov, výsledkov a dopadov, posudzovanie oprávnenosti výdavkov a kontrola a vyplácanie oprávnených výdavkov.

Pre potreby konečných prijímateľov/príjemcov pomoci bol vypracovaný a vydaný komplexný manuál zahŕňajúci všetky relevantné postupy počnúc predložením žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku až po postupy pri realizácii projektov. Tento manuál je možné si stiahnuť z internetových stránok zriadených MPSVR SR na adresách www.employment.gov.sk, a www.esf.gov.sk.

4. Prehľad SOP Ľudské zdroje

Priorita 1: Rozvoj aktívnej politiky trhu práce
--

Opatrenie 1.1: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie

Podopatrenie 1.1.A Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti

Podopatrenie 1.1.B Rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie

Opatrenie 1.2: Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti

Opatrenie 1.3: Rozvoj vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie s cieľom zlepšiť ich možnosti na trhu práce

Priorita 2: Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce
--

Opatrenie 2.1: Zlepšenie zamestnatel'nosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením

Opatrenie 2.2: Odstránenie prekážok rovnosti mužov a žien na trhu práce s dôrazom na zosúladenie pracovného a rodinného života

Priorita 3: Zvýšenie kvalifikácie a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce
---

Opatrenie 3.1: Prispôsobenie odbornej prípravy a vzdelávania požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach

Opatrenie 3.2: Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov

Opatrenie 3.3: Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach a systémov na predvídanie zmien kvalifikačných potrieb trhu práce

Podopatrenie 3.3.A Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach

Podopatrenie 3.3 B Systémy na prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce

Opatrenie: Technická pomoc
----

5. Popis opatrení

Opatrenie 1.1: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie

Podopatrenie 1.1.A: Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 1.1.	Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie
Podopatrenie 1.1.A	Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti
Oblasť pomoci	21 Politika trhu práce
Obdobie	2004-2006

Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Uchádzači o zamestnanie, záujemcovia o zamestnanie, zamestnávateľia, zamestnanci služieb zamestnanosti, neštátni poskytovatelia služieb zamestnanosti, agentúry, skupiny obyvateľstva ohrozené stratou zamestnania, študenti
Konečný prijímateľ pomoci	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 19 730 174
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80 %
Štrukturálny fond ESF	EUR 15 784 140
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20 %
Štátny rozpočet	EUR 3 946 035

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	19 730 174					
Celkové verejné financovanie	19 730 174					
Účasť Spoločenstva (ESF)	15 784 140	80,00%	8,51%		5,55%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	3 946 035	20,00%		7,47%		4,82%

Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Účinný systém služieb zamestnanosti je dôležitým nástrojom politiky trhu práce a zaujíma podstatnú úlohu v procese adaptácie ľudí na stále sa meniace podmienky na trhu práce. Toto sa dosahuje prostredníctvom poskytovanej podpory pri zvyšovaní mobility a flexibility subjektov na trhu práce ako aj poskytovaním pomoci pri získavaní zručností pre nové resp. rozvíjajúce sa oblasti ekonomiky. V súvislosti s vysokou mierou nezamestnanosti na Slovensku existuje potreba aktívnejšieho a preventívnejšieho prístupu k uchádzačom o zamestnanie, ktorý by sa mal aplikovať hlavne v najviac postihnutých regiónoch.

Cieľom tohto opatrenia je podpora všetkých foriem modernizácie, aktivácie a rozšírenia rozsahu verejných služieb zamestnanosti s cieľom spolupracovať so všetkými nezamestnanými od momentu ich príchodu na trh práce. Patrí sem súbor činností zameraných na pomoc nezamestnaným, monitorovanie akčných plánov hľadania si zamestnania a v neposlednom rade aj ponuku individuálneho prístupu pre každého evidovaného nezamestnaného. Druhou oblasťou, na ktorú je opatrenie zamerané je zvýšenie profesionálnej kvalifikácie a zručností zamestnancov verejných služieb zamestnanosti.

V rámci implementácie tohto opatrenia sa predpokladá vytváranie a využívanie rôznych foriem služieb zamestnanosti (na základe zmluvy resp. na základe priameho vyplácania príspevkov), ktoré budú pôsobiť v oblasti poskytovania pomoci pri hľadaní práce pre nezamestnaných spomedzi znevýhodnených skupín. V rámci opatrenia sa predpokladá podpora samotných organizácií poskytujúcich služby zamestnanosti ako samostatné subjekty.

Ciele

Celkovým cieľom opatrenia je poskytnúť komplexný súbor individualizovaných a moderných služieb zamestnanosti uchádzačom o zamestnanie s cieľom zvýšiť ich zamestnateľnosť a aktiváciu, a takto uľahčiť ich reintegráciu na trh práce.

Špecifické ciele tohto podopatrenia sú:

- Modernizácia systémov, foriem a prostriedkov cielenej individuálnej práce s klientmi verejných služieb zamestnanosti - s nezamestnanými, záujemcami o zmenu zamestnania a zamestnávateľmi;

- Zlepšenie poradenských služieb prvého kontaktu poskytovaných verejnými službami zamestnanosti;
- Zlepšenie sprostredkovania, poradenstva a tútorstva poskytovaného verejnými službami zamestnanosti cieľovým skupinám, ktoré bude podporované aj využívaním informačných technológií a internetu;
- Poskytovanie služieb pre uchádzačov so zdravotným postihnutím;
- Rozvoj a zainteresovanie nových foriem zamestnaneckých služieb;
- Zlepšenie úrovni zručností a profesionálnych kompetencií zamestnancov verejných a neštátnych služieb zamestnanosti.

Príklady oprávnených aktivít

- Programy integrovaného prístupu ku klientom prostredníctvom zabezpečenia rozšírených poradenských služieb, individuálneho a skupinového poradenstva, pomoci pri hľadaní zamestnania, umiestňovanie klientov v rámci Slovenskej republiky a v zahraničí;
- Individuálny prístup prostredníctvom zadefinovania kvalifikačných a zdravotných predpokladov pre lepší výkon povolania v rôznych oblastiach, odhad individuálnych schopností a odborných zručností, poskytovanie sociálnych služieb ako aj monitorovanie a sledovanie napredovania klientov;
- Zriadenie databázy ponuky pracovných miest a požiadaviek na pracovné miesta (Job-Bank) založenej na technológii internetu a prepojenej na databázu EURES-u.
- Vytvorenie inovovaných aplikácií IKT (informačné a komunikačné technológie) pre podporu zberu a šírenia informácií o voľných pracovných miestach a možnostiach vzdelávania a rekvalifikácie. Zamestnávateľia budú môcť zadávať oznamy o možnostiach zamestnania a uchádzači o zamestnanie budú mať možnosť nájsť si vhodné pracovné miesto a poslať svoj životopis na internet.
- Podpora zlepšenia hardvérového i softvérového vybavenia verejných služieb zamestnanosti
- Vybavenie verejných služieb zamestnanosti samoobslužnými stanicami (tzv. kiosky) slúžiacimi pre zabezpečenie prístupu do databázy ponuky pracovných miest a požiadaviek na pracovné miesta;
- Vytvorenie telefonickej linky tzv. "call-centra" pre klientov z ponukovej i dopytovej strany trhu práce;

- Programy určené na rozšírenie úlohy verejných služieb zamestnanosti v procese identifikovania súčasných a budúcich potrieb po individuálnych schopnostiach a zručnostiach na trhu práce a poradenstvo pre poskytovateľov vzdelávacích a rekvalifikačných služieb pri určovaní týchto potrieb;
- Posilnenie úlohy Klubov práce v rámci zvyšovania motivácie nezamestnaných, pomoci pri hľadaní práce a podporovania sebadôvery;
- Zabezpečenie špecifických služieb prostredníctvom neštátnych agentúr poskytujúcich služby zamestnanosti zahŕňajúce rozšírené poradenstvo, pomoc pri hľadaní práce a umiestňovaní dlhodobo nezamestnaných a sociálne vylúčených ľudí;
- Vytvorenie štandardov kvality služieb zamestnanosti, ktoré zohľadňujú aj potreby špecifických skupín na trhu práce ako napr. dlhodobo nezamestnaní, resp. skupiny inak znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie;
- Zmodernizovanie a zlepšenie súčasných vzdelávacích a rekvalifikačných systémov a vytvorenie nových foriem vzdelávania pre zamestnancov verejných i neštátnych poskytovateľov služieb zamestnanosti, ktoré by boli založené na analýzach rekvalifikačných / vzdelávacích potrieb;
- Vzdelávanie zamestnancov služieb zamestnanosti s cieľom rozšírenia ich vedomostí a zručností potrebných pre kontakt s klientmi;
- Poskytovanie poradenstva pre zamestnávateľov v súlade s princípmi obsadzovania voľných pracovných miest a dosahovania zhody medzi ponukou a dopytom na trhu práce;
- Rozširovanie kapacít verejných služieb zamestnanosti zameraných na zabezpečovanie moderných a obsiahlych služieb pre nezamestnaných i zamestnávateľov a na zabezpečenie zhody medzi poskytovanými vzdelávacími a rekvalifikačnými aktivitami a potrebami zo strany miestnych zamestnávateľských štruktúr, vývojovými trendmi v oblasti zamestnanosti ako aj plánovanými kľúčovými investičnými projektmi danej oblasti;
- Zabezpečenie služieb prvého kontaktu v rámci Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny;
- Zabezpečenie podrobného osobného rozhovoru s každým uchádzačom o zamestnanie za účelom vypracovania individuálnych akčných plánov, ich sledovania a implementácie;

Štátna pomoc

Na aktivity tohto podopatrenia sa neaplikuje žiadna zo schém štátnej pomoci.

Konečný prijímateľ pomoci (pre národné projekty)

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny;

Koneční užívatelia pomoci

- Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny;
- neštátne agentúry poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo.¹

Cieľové skupiny

- uchádzači o zamestnanie, záujemcovia o zamestnanie;
- zamestnávateľia;
- zamestnanci verejných služieb zamestnanosti ako aj neštátnych poskytovateľov služieb zamestnanosti;
- skupiny obyvateľstva ohrozené stratou zamestnania;
- študenti.

Výber projektov

Postup pri výbere národných projektov:

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, prostredníctvom ktorého konečný prijímateľ realizuje aktivity vyplývajúce z legislatívy, alebo z rozhodnutia ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet nezamestnaných, ktorí sa zapojili do aktivít opatrenia	0	500 000

¹ Náklady neštátnych agentúr môžu byť uhradené výhradne za poskytnuté služby zamestnanosti

Počet inštalovaných samoobslužných staníc	0	300
---	---	-----

Počet zapojených Klubov práce	0	50
Počet vypracovaných individuálnych akčných plánov pre uchádzačov o zamestnanie	0	80 000
Počet vyškolených zamestnancov verejných a iných služieb zamestnanosti	0	2000

B. Ukazovatele výsledku		
Počet klientov umiestnených na trhu práce prostredníctvom verejných služieb zamestnanosti	0	160 000
Počet uchádzačov o zamestnanie umiestnených na trhu práce prostredníctvom neštátnych agentúr poskytujúcich služby zamestnanosti	0	10 000
Počet ponúk voľných pracovných miest pridanych zamestnávateľmi do databázy ponuky pracovných miest a požiadaviek na pracovné miesta	0	90 000
Počet použití samoobslužných staníc UoZ a ZoZ	0	1 500 000
C. Ukazovatele dopadu		
Znížená miera dlhodobo nezamestnaných registrovaných uchádzačov o zamestnanie v porovnaní so stavom pred zahájením intervencie	80%	75%
Miera nezamestnanosti v SR	18,5%	16,4%
Spokojnosť klientov s verejnými službami zamestnanosti (každoročný prehľad)		%

Monitorovanie projektu

Monitorovací výbor a riadiaci orgán sú zodpovední za ustanovenie pravidiel operačného monitorovania. Riadiaci orgán ďalej vytvorí mechanizmus monitorovania a určí orgány zodpovedné za zber údajov a za vykonávanie monitorovacích návštev.

Plán publicity a informovanosti

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny bude zodpovedné za propagáciu aktivít ponúkaných verejnými službami zamestnanosti vrátane Klubov práce. Ústredie bude taktiež distribuovať propagačné publikácie na národnej aj regionálnej úrovni.

Každý konečný prijímateľ pomoci má povinnosť zabezpečovať publicitu v súlade s Nariadením komisie č. 00/1159/ES a v súlade s Externým manuálom pre publicitu.

Súlad s horizontálnymi prioritami EÚ

Toto opatrenie neobsahuje žiadne aktivity zamerané na životné prostredie. Tvorba projektov/programov zameraných na životné prostredie nie je relevantná k tomuto opatreniu. Preto je dopad opatrenia na životné prostredie **neutrálny**.

V rámci opatrenia 1.1. budú princípy **rovnosti príležitostí** sledované v takej miere, ako je uvedené v politike zamestnanosti Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie.

Aktivity tohto opatrenia zamerané na modernizáciu verejných služieb zamestnanosti zahŕňajú súčasti (databáza ponuky pracovných miest a požiadaviek na pracovné miesta na princípe internetu, prepojenie na EURES, atď.), ktoré by mohli viesť k vytvoreniu **informačnej spoločnosti**. Existuje tu priame prepojenie medzi projektmi a programami opatrenia resp. novozískanými vedomosťami ich účastníkov a horizontálnym cieľom Informačná spoločnosť. Z toho dôvodu je dopad opatrenia na horizontálny **cieľ pozitívny**.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	1
Opatrenie	1.1.A.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny– priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť Spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkom	Central	Regionál	Miestne	Iné				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		4 611 845	4 611 845	3 689 476		3 689 476			922 369	922 369				0			
2005		6 586 568	6 586 568	5 269 255		5 269 255			1 317 314	1 317 314				0			
2006		8 531 761	8 531 761	6 825 409		6 825 409			1 706 352	1 706 352				0			
Celkom	21	19 730 174	19 730 174	15 784 140		15 784 140			3 946 035	3 946 035				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Podopatrenie 1.1.B: Rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 1.1.	Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie
Podopatrenie 1.1.B	Rozvoj aktivačných programov uchádzačov o zamestnanie
Oblasť pomoci	21 Politika trhu práce
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Uchádzači o zamestnanie ohrození dlhodobou nezamestnanosťou
Konečný prijímateľ pomoci	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 59 190 523
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80 %
Štrukturálny fond (ESF)	EUR 47 352 418
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20 %
Štátny rozpočet	EUR 11 838 105

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	59 190 523					
Celkové verejné financovanie	59 190 523					
Účasť Spoločenstva (ESF)	47 352 418	80,00%	25,54%		16,65%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	11 838 105	20,00%		22,42%		14,46%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Súčasná aktívna politika trhu práce nie vždy dokáže adekvátne odpovedať na problémy niektorých skupín občanov. Medzi takéto skupiny okrem iných zaradujeme dlhodobo nezamestnaných. Vždy keď sa vyskytnú nejaké voľné pracovné miesta, sú väčšinou skôr obsadené záujemcami o zmenu zamestnania, čerstvými absolventmi škôl, alebo krátkodobo nezamestnanými. Stratou technických zručností a pracovných návykov (dodržiavanie pracovného času, tímová práca), stratou motivácie a sebadôvery prestávajú byť dlhodobo nezamestnaní konkurencieschopní na trhu práce voči ostatným skupinám. Dlhodobo nezamestnaní pritom predstavujú veľkú záťaž pre ekonomiku krajiny a jej sociálny systém. Z tohto dôvodu je potrebné zavádzať inovatívne činnosti, ktoré by dokázali zvýšiť zamestnateľnosť dlhodobo nezamestnaných, resp. ktoré by ich priviedli bližšie k formálnemu trhu práce. Verejné služby zamestnanosti by pritom v rámci týchto inovovaných aktivít nemali byť ich jediným poskytovateľom.

Programy aktivácie uchádzačov o zamestnanie predstavujú medzistupeň medzi nezamestnanosťou a riadnou prácou. Aktivačné programy budú zamerané hlavne na tých, ktorí sa nachádzajú v materiálnej núdzi alebo majú malý záujem o prácu. Taktiež by mali pomôcť so zvyšovaním zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných osôb, osôb s nedostatočnými alebo

žiadnymi pracovnými zručnosťami, ako aj zlepšením postavenia ostatných skupín na trhu práce, ktoré kvôli rôznym dôvodom zaraďujeme do kategórie znevýhodnených.

Cieľom aktivít a programov podopatrenia je na jednej strane uľahčiť prechod od nezamestnanosti k riadnemu zamestnaniu a na druhej strane pomôcť pri znovuzískaní stratených návykov a rutinných činností spojených s vykonávaním zamestnania.

Aktivačné programy sú zamerané najmä na práce menšieho rozsahu pre obce a dobrovoľné práce v oblasti sociálnych služieb, charity, zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, kultúry a podobných typov aktivít vo verejnom záujme. Pre nezamestnaných tvoria prvý krok na ceste, ktorý by ich mal priviesť späť k hlavnému zamestnaniu. Aktivačné programy nepredstavujú pokračovanie tradičného systému verejnoprospešných prác, keďže uchádzači zaangažovaní na programoch nedostávajú žiadnu mzdu za vykonané činnosti. Vďaka tomu bude účasť na aktivačných programoch pre tieto skupiny občanov vytvárať predpoklad pre vyššie príjmy zo sociálnej pomoci. Aktivačné príspevky pre evidovaných uchádzačov o zamestnanie sú realizované v súlade s legislatívou Slovenskej republiky. Predpokladá sa, že programy budú organizované samosprávami alebo inými inštitúciami na základe zmluvy s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny. Tieto subjekty obdržia finančné príspevky na úhradu časti nákladov v súvislosti s organizáciou programov.

V neposlednom rade je v rámci podopatrenia podporované aj vytváranie pracovných miest v oblasti sociálnej ekonomiky. Tieto typy programov budú sledovať tie isté ciele ako vyššie spomenuté aktivačné programy a očakáva sa, že sa do nich zapoja viaceré inštitúcie ako napr. mimovládne neziskové organizácie či samosprávne kraje a miestna samospráva.

V opatrení 1.1 je dôraz kladený na komplexné a na mieru šité aktivačné programy, vrátane poradenstva, sociálnej práce a motivovania zamestnávateľov a partnerov v relevantných komunitách za účelom riešenia problému integrácie alebo reintegrácie rómskeho obyvateľstva na trh práce. Rómske obyvateľstvo predstavuje majoritnú časť (až vyše 80%) z počtu dlhodobo nezamestnaných, a preto sú hlavnou cieľovou skupinou aktivít v rámci opatrení. Programy prechodného trhu práce sú tiež zamerané na túto cieľovú skupinu. Predpokladá sa, že najmä v regiónoch s vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva, 60 – 70% účastníkov projektov budú tvoriť Rómovia.²

Ciele

Celkový cieľ opatrenia je poskytnúť komplexný súbor individualizovaných a moderných služieb zamestnanosti uchádzačom s cieľom zvýšiť ich zamestnateľnosť a aktiváciu, a takto uľahčiť ich reintegráciu na trh práce.

---

² pozri prílohu č.6

Špecifické ciele tohto podopatrenia sú:

- Zvýšenie zainteresovanosti regionálnych, mestských a obecných samospráv, mimovládnych, občianskych a komunitných organizácií na integrovaní znevýhodnených uchádzačov;
- Etablovanie regionálnych a miestnych partnerstiev pre riešenie problematiky dlhodobo nezamestnaných a taktiež na zamedzenie ich dlhodobej nezamestnanosti;
- Stimulácia a motivovanie nezamestnaných poberajúcich dávky v hmotnej núdzi na účasti na programoch aktivácie³;
- Aktivácia dlhodobo nezamestnaných ako aj ďalších znevýhodnených skupín v rámci programov a ich príprava na vstup do hlavného formálneho trhu práce;
- Rozvoj sociálnej ekonomiky a zvyšovanie počtu pracovných miest v sociálnej ekonomike;
- Zvýšenie zainteresovanosti a aktívnej účasti zamestnávateľov na integrovaní znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie;.

Príklady oprávnených aktivít

- Podpora vytvárania partnerstiev medzi verejnými službami zamestnanosti, obcami, mimovládnymi organizáciami, komunitnými organizáciami a ostatnými zainteresovanými do problematiky aktivačných programov pre dlhodobo nezamestnaných;
- Aktivity podľa § 52 ods. 5 zákona o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z.z.
- Implementácia dopytovo orientovaných projektov vytvorených v rámci inovatívnych projektov. Dlhodobo nezamestnaní budú zainteresovaní do systému aktivačných programov a programov osobného rastu s dĺžkou trvania 6-12 mesiacov. Dlhodobo nezamestnaní sa budú školiť vo vykonávaní "reálnej" práce, čo prispeje k rastu kvality ich života tak isto, ako aj k zlepšeniu sociálnej a kultúrnej situácie obce;
- Podpora projektov malých komunitných prác pre nezamestnaných, vrátane Rómov, s cieľom vylepšiť ekonomické, sociálne a kultúrne podmienky v obci a regióne.

Štátna pomoc

Na aktivity tohto opatrenia sa neaplikuje žiadna zo schém štátnej pomoci.

---

³ menšie verejné práce v zmysle zákona o službách zamestnanosti č 5/2004 Z.z.

Konečný prijímateľ pomoci

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Koneční užívatelia pomoci

- samosprávne kraje/miestna samospráva
- Obce;
- Mikroregionálne partnerstvá/partnerstvá obcí vedené samosprávnymi krajmi/miestnou samosprávou;
- Regionálne rozvojové agentúry, mimovládne neziskové a komunitné organizácie;
- Zamestnávateľia;
- Neštátne agentúry poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo;
- Vzdelávacie inštitúcie a tréningové/rekvalifikačné centrá;
- mimovládne neziskové organizácie;
- organizácie podľa § 52 ods. 5 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti.

Cieľové skupiny

- Uchádzači o zamestnanie poberajúci dávky v hmotnej núdzi;
- Osoby v ohrození dlhodobou nezamestnanosťou (znevýhodnené skupiny)

Výber projektov

Postup pri výbere národných projektov:

Národné projekty v rámci tohto opatrenia budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo z rozhodnutia ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet osôb, ktoré sa zúčastnili na aktivačných programoch organizovaných verejnými službami zamestnanosti.	0	100 000
Počet partnerstiev vytvorených v rámci inovatívnych programov	0	20
Počet osôb, ktoré sa zúčastnili aktivít inovatívnych programov	0	50 000
Počet poskytnutých príspevkov v rámci opatrenia		15 000
Počet subjektov, ktorým boli poskytnuté príspevky	0	5 000
B. Ukazovatele výsledku		
Percentuálna miera úspešnosti umiestnenia uchádzačov o zamestnanie na trhu práce do jedného mesiaca od ukončenia aktivácie verejnými službami zamestnanosti	0	35 %
Percentuálna miera úspešnosti účastníkov prechodného trhu práce na normálnom trhu práce	0	50 %
C. Ukazovatele dopadu		
Zvýšenie zamestnatelnosti uchádzačov o zamestnanie zo znevýhodnených skupín		Áno
Zlepšenie ekonomického, sociálneho a environmentálneho stavu v rámci obcí a mikroregiónov		Áno

Monitorovanie projektu

Monitorovací mechanizmus zabezpečí zamedzenie duplicity činností na rôznych úrovniach riadenia programu. Finančné aj fyzické údaje sa budú v rámci tohto opatrenia zbierať na úrovni verejných služieb zamestnanosti a/alebo iných určených organizácií. Následne budú prevedené do elektronickej podoby a elektronicky odoslané na Riadiaci orgán SOP ĽZ. Frekvenciu a načasovanie monitorovania upraví Monitorovací výbor SOP ĽZ.

Plán publicity a informovanosti

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny bude zodpovedné za propagáciu aktivačných programov poskytovaných verejnými službami zamestnanosti. Ústredie bude taktiež distribuovať propagačné publikácie na národnej aj regionálnej úrovni. Všetky publikácie vrátane žiadostí budú náležite uvádzať zdroje financovania v súlade s požiadavkami Národného rozvojového plánu a v súlade s Nariadením komisie č. 00/1159/ES.

Zhoda s horizontálnymi prioritami EÚ

Účastníci aktivačných programov budú zainteresovaní do mikroprojektov, ktoré budú prinášať environmentálny prínos širokej verejnosti, obciam a komunitám. Preto je dopad na životné prostredie **pozitívny**.

Ako súčasť Opatrenia 1.1., princípy **rovnosti príležitostí** budú sledované v takej miere, ako sa uvádza v politike zamestnanosti Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Dopad na horizontálny cieľ **Informačná spoločnosť** je viac menej **neutrálne**. Napriek tomu niektoré projekty prechodného trhu práce môžu mať **pozitívny** vplyv na tento cieľ.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EÚ

Dopad na životné prostredie		
		X
Neutrálne	Negatívne	Pozitívne
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálne	Relatívne nízke	Relatívne vysoké
Dopad na zamestnanosť		
		x
Neutrálne	Pozitívne nepriame	Pozitívne priame
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálne	Relatívne nízke	Relatívne vysoké

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	1
OPATRENIE	1.1.B.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézy fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločensva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004	21	13 835 535	13 835 535	11 068 428		11 068 428			2 767 107	2 767 107				0			
2005	21	19 759 704	19 759 704	15 807 763		15 807 763			3 951 941	3 951 941				0			
2006	21	25 595 284	25 595 284	20 476 227		20 476 227			5 119 057	5 119 057				0			
Total		59 190 523	59 190 523	47 352 418		47 352 418			11 838 105	11 838 105				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 1.2: Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 1.2.	Uľahčenie vstupu a návratu uchádzačov o zamestnanie na trh práce s osobitným dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom podpory tvorby pracovných miest a samostatnej zárobkovej činnosti
Oblasť pomoci	21 Politika trhu práce
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Zamestnávateľia, uchádzači o zamestnanie s dôrazom na znevýhodnené skupiny na trhu práce
Konečný prijímateľ pomoci	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 103 020 025
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	75 %
Štrukturálny fond (ESF)	EUR 77 265 019
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	25 %
Štátny rozpočet	EUR 25 755 006

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	155 718 729					
Celkové verejné financovanie	103 020 025					
Účasť Spoločenstva (ESF)	77 265 019	75,00%	41,67%		27,16%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	25 755 006	25,00%		48,78%		31,46%
Príspevok zo súkromného sektora	52 698 704					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

V rámci Slovenskej republiky existujú regióny kde aj napriek vôli uplatniť sa na trhu práce občania nemajú možnosť zamestnať sa v oficiálnej ekonomike. Táto situácia významne ovplyvňuje súčasnú nízku zamestnateľnosť viacerých skupín, predovšetkým mladých občanov, absolventov škôl, osôb so zdravotným postihnutím, dlhodobo nezamestnaných s nízkym stupňom vzdelania alebo tých, ktorým chýbajú schopnosti/zručnosti požadované situáciou na trhu práce.

Opatrenie preto podporuje aktivity zamerané na zníženie krátkodobej i dlhodobej nezamestnanosti uchádzačov o zamestnanie zo znevýhodnených skupín, ako aj na prevenciu voči nezamestnanosti ako takej.

Zamestnávateľia principiálne neprejavujú ochotu znášať náklady spojené so zamestnávaním znevýhodnených skupín uchádzačov o zamestnanie. Označujú ich za slabo motivovaných, nepružných pracovníkov s malými skúsenosťami a zručnosťami v relevantnej oblasti. V súvislosti s očakávanou slabou produktivitou práce na jednej strane a s potrebou zvyšovania zamestnanosti znevýhodnených skupín na strane druhej, je potrebná intervencia vo forme finančného príspevku.

Podpora zamestnanosti by mala smerovať k vytváraniu pracovných miest pre znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie. Účelom tohto nástroja je pomôcť im k návratu do normálneho zamestnania. Cieľová skupina konečných prijímateľov tohto opatrenia je úzko vymedzená na uchádzačov o zamestnanie zo znevýhodnených skupín a príspevky sú uhrádzané len zamestnávateľom, ktorí sa ich zaviazujú zamestnať po dobu určenú príslušným zákonom.

Špeciálny dôraz sa bude v rámci opatrenia klásť na tých zamestnávateľov, ktorí budú vytvárať pracovné miesta pre osoby so zdravotným postihnutím.

Pre tých uchádzačov o zamestnanie, ktorí vidia možnosť ako sa zamestnať v tom, že začnú sami podnikáť, je v rámci tohto opatrenia taktiež vyhradený štartovací príspevok. Predpokladom pre získanie tohto príspevku je absolvovanie tréningu pre podnikateľov a predloženie podnikateľského plánu.

Pomoc pri zamestnávaní a samozamestnaní je odstupňovaná podľa odlišností v miere nezamestnanosti jednotlivých regiónov. Výška pomoci sa bude líšiť v závislosti na regióne, kam bude smerovať. Najviac budú, samozrejme, podporované regióny s najvyššou mierou nezamestnanosti.

Ciele

Celkovým cieľom opatrenia je rast zamestnanosti a prevencia dlhodobej nezamestnanosti so špecifickým dôrazom na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a regióny trpiace vysokou mierou nezamestnanosti.

Špecifické ciele tohto opatrenia sú:

- zníženie regionálnych disparít v nezamestnanosti stimulovaním tvorby pracovných miest, najmä v regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti;
- stimulovanie zamestnávateľov k vytváraniu pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov;
- stimulovanie motivácie uchádzačov o zamestnanie k začatiu podnikania;
- zvýšenie počtu zdravotne postihnutých, ktorí sa integrujú do zamestnania alebo začnú samostatnú zárobkovú činnosť.

Príklady oprávnených aktivít

- poskytovanie príspevku zamestnávateľovi na zamestnávanie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie;
- poskytovanie príspevku uchádzačovi o zamestnanie na samostatnú zárobkovú činnosť;

- poskytovanie príspevku uchádzačovi o zamestnanie so zdravotným postihnutím na samostatnú zárobkovú činnosť;
- programy podpory vytvárania chránených dielní a chránených pracovísk pre uchádzačov o zamestnanie so zdravotným postihnutím;⁴
- podpora prispôsobovania chránených dielní a chránených pracovísk zdravotnému stavu pracovníkom so zdravotným postihnutím;
- kompenzácia zníženej produktivity pracovníkov so zdravotným postihnutím⁵;
- programy podpory rozvoja činnosti pracovných asistentov pre osoby so zdravotným postihnutím;
- Podpora vytvárania a prevádzkovania chránených dielní a chránených pracovísk.

Aktivity tohto opatrenia sa budú implementovať prostredníctvom národných projektov a prostredníctvom dopytovo orientovaných projektov.

Štátna pomoc

V rámci aktivít tohto opatrenia sa uplatňujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré sa vzťahujú na podnikateľské subjekty podľa § 2 Obchodného zákonníka. Príspevky sa budú vyplácať najmä podľa Schémy štátnej pomoci na podporu zamestnanosti a schém pomoci *de minimis* uverejnených v Obchodnom vestníku.

Poskytovateľom pomoci podľa Schémy štátnej pomoci na podporu zamestnanosti je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „Úrady“), územne príslušné pre zamestnávateľa podľa pracovného miesta, na ktorého vytvorenie sa pomoc zamestnávateľovi poskytuje.

V rámci schémy štátnej pomoci na podporu zamestnanosti sú oprávnenými **najmä tieto typy aktivít:**

- a) podpora tvorby pracovných miest,
- b) podpora zamestnávania pracovníkov s osobitným dôrazom na znevýhodnených pracovníkov, vrátane pracovníkov so zdravotným postihnutím,
- c) podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk,

⁴ Chráneným pracoviskom sa myslí modifikované pracovné miesto prispôbené zdravotnému stavu osoby so zdravotným postihnutím v rámci pracoviska, kde pracujú zamestnanci bez zdravotného postihnutia. Chránenou pracovnou dielňou sa myslí pracovisko prispôbené zdravotnému stavu zamestnancov so zdravotným postihnutím, ktorých podiel je viac ako 50% z celkového počtu osôb pracujúcich v rámci dielne.

⁵ Pozri nariadenie 2204/O2/EC – odsek 6

- d) podpora prispôsobovania chránených dielní a chránených pracovísk zdravotnému stavu pracovníkom so zdravotným postihnutím,
- e) uľahčenie pracovného začlenenia pracovníkov so zdravotným postihnutím prostredníctvom podpory zamestnávania personálu, ktorý trávi pracovný čas výhradne pomocou pracovníkovi so zdravotným postihnutím,
- f) kompenzácia zníženej produktivity pracovníkov so zdravotným postihnutím.

Príjemcami pomoci sú fyzické a právnické osoby zodpovedné za predkladanie a implementáciu schváleného projektu, ktoré spadajú pod pravidlá štátnej pomoci..

Právny základ poskytovania štátnej pomoci pre podporu zamestnanosti tvorí Nariadenie Komisie č. 2204/2002 z 12 decembra 2002 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o založení ES o štátnej pomoci pre zamestnanosť (OJ L 337, 13.12.2002 a zákona NR SR č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Medzi ďalšiu legislatívu upravujúcu štátnu pomoc zahŕňame:

- Nariadenie Komisie č. 70/2001 z 12 Januára 2001 (OJ L 10, 13.1.2001) o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o založení ES pre malé a stredné podniky a multisektorálny rámec regionálnej pomoci pre veľké investičné projekty (OJ C 70, 19.3.2002)
- Nariadenie Komisie č. 1783/1999 a Nariadenie Komisie č. 1784/1999 z 12 júla 1999 o Európskom sociálnom fonde.

Právny základ poskytovania schémy de minimis tvoria:

Nariadenie EK č. 69/2001 o používaní článkov 87 a 88 zmluvy o založení ES pri pomoci de minimis uverejnené OJ z 12. januára 2001 účinné do 31. decembra 2006. Ďalej sem spadá §3 zákona č. 231/99 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Aktivity, na ktoré sa vzťahuje štátna pomoc v rámci tohto opatrenia musia spĺňať podmienky a kritéria nasledujúcich schém:

- Schéma štátnej pomoci na podporu zamestnanosti
- Schéma de minimis na podporu rozvoja SZČ

Intenzita pomoci v rámci schémy štátnej pomoci na podporu zamestnanosti

Pomoc pre zamestnanosť	Regióny podľa Čl. 87(3)(a)	Regióny podľa Čl. 87(3)(c)

Pomoc na tvorbu pracovných miest: malí podnikatelia strední podnikatelia	strop regionálnej pomoci v súlade so špecifickými intenzitami podľa Multisektorálneho rámca + 15 % GGE (maximálne však 75 % NGE)	strop regionálnej pomoci v súlade so špecifickými intenzitami podľa Multisektorálneho rámca + 10 % GGE (maximálne však 30 % NGE)
Pomoc na tvorbu pracovných miest – veľké podniky	strop regionálnej pomoci v súlade so špecifickými intenzitami podľa Multisektorálneho rámca	
Pomoc pri zamestnávaní znevýhodnených osôb	50 % GGE	
Pomoc pri zamestnávaní zdravotne postihnutých osôb	60 % GGE	
Pomoc na dodatočné náklady súvisiace so zamestnávaním zdravotne postihnutých osôb	100 % GGE	

Podrobnejšie podmienky poskytovania pomoci podľa podmienok **štátnej pomoci** a **pomoci de minimis** sú definované v jednotlivých schémach štátnej pomoci, resp. schémach pomoci de minimis, ktoré sú zverejnené v Obchodnom vestníku Slovenskej republiky.

Konečný prijímateľ

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a jeho úrady

Koneční užívatelia

- SZČO
- zamestnávateľia

Koneční užívatelia spadajúci pod pravidlá štátnej pomoci

- SZČO
- Zamestnávateľia
- Súkromné vzdelávacie inštitúcie
- Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb

Cieľové skupiny

Uchádzači o zamestnanie zo znevýhodnených skupín zadaných v Zákone o službách zamestnanosti (paragraf 8), najmä:

- občan mladší ako 25 rokov veku, ktorý skončil sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískal svoje prvé pravidelne platené zamestnanie (ďalej len „absolvent školy“),

- občan starší ako 50 rokov veku,
- občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 mesiacov z posledných 16 mesiacov od zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „dlhodobo nezamestnaný občan“),
- občan, ktorý nevykonával zárobkovú činnosť ani sa nepripravoval na povolanie v rámci sústavnej prípravy na povolanie alebo v systéme ďalšieho vzdelávania z dôvodu, že nemohol zosúladiť pracovné povinnosti s plnením rodičovských povinností,
- osamelý občan starajúci sa o dieťa do desať rokov veku,
- občan, ktorý stratil schopnosť vykonávať svoje doterajšie zamestnanie a nie je občan so zdravotným postihnutím,
- občan, ktorý sa sťahuje alebo sa sťahoval v rámci územia členských štátov Európskej únie alebo občan, ktorý má pobyt na území členského štátu Európskej únie za účelom výkonu zamestnania;
- občan so zdravotným postihnutím.

Výber projektov

Postup pri výbere národných projektov:

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet pracovných miest vytvorených pre znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie		85 000
z toho: Počet osôb, ktoré začali samostatne podnikat' z celkového počtu vytvorených pracovných miest pre		27 000

znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie		
Počet zdravotne postihnutých osôb umiestnených do chránených dielní		5 400
Počet pracovných asistentov pre osoby so zdravotným postihnutím		3 000
Počet osôb so zdravotným postihnutím, ktoré začali samostatne podnikat'		450
B. Ukazovatele výsledku		
Zvýšenie zamestnatel'nosti znevýhodnených skupín prostredníctvom práce pod normálnym pracovným tlakom		-
Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločností prostredníctvom poskytnutej pomoci		-
Služby a sociálne poradenstvo poskytované malými podnikmi vytvorenými prostredníctvom programov opatrenia		-
C. Ukazovatele dopadu		
% podiel osôb, ktoré zostávajú v podporovaných pracovných miestach		25%
Zmenšenie podielu dlhodobo nezamestnaných v evidencii verejných služieb zamestnanosti		%
% podiel podporovaných samozamestnávateľov, ktorí stále podnikajú		35%

Monitorovanie projektu

Monitorovanie bude pokrývať také zadefinovanie dát, ktoré sa budú zbierať, aby bol zabezpečený prísun dôležitých informácií o výstupoch, výsledkoch a dopade a ukazovateľov k nim prislúchajúcim.

Finančné aj fyzické údaje sa budú v rámci tohto opatrenia zbierať na úrovni verejných služieb zamestnanosti a/alebo iných určených organizácií. Následne budú prevedené do elektronickej podoby a elektronicky odoslané na Riadiaci orgán SOP L'Z. Frekvenciu a načasovanie monitorovania upraví Monitorovací výbor SOP L'Z

Plán publicity a informovanosti

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a jeho úrady budú zodpovedné za propagáciu aktivít a programov opatrenia, ktoré budú implementované verejnými službami zamestnanosti. Ústredie bude taktiež distribuovať propagačné publikácie na národnej aj regionálnej úrovni. Všetky publikácie vrátane žiadostí budú náležite uvádzať zdroje financovania v súlade s požiadavkami Národného rozvojového plánu a v súlade s Nariadením komisie č. 1159/2000.

Súlady s horizontálnymi prioritami EÚ

Dopad opatrenia na **životné prostredie** je **neutrálny**.

Ako súčasť opatrenia 1.2., princípy **rovnosti príležitostí** budú sledované v takej miere, ako je určené v politike zamestnanosti Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Dopad na horizontálny cieľ **Informačná spoločnosť** je viac menej **neutrálny**. Napriek pracovné miesta vytvorené prostredníctvom aktivít tohto opatrenia môžu mať **pozitívny** vplyv na tento cieľ.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EÚ

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	1
OPATRENIE	1.2.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločensva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		36 398 594	24 080 495	18 060 371		18 060 371			6 020 124	6 020 124				12 318 099			
2005		51 983 931	34 391 405	25 793 554		25 793 554			8 597 851	8 597 851				17 592 526			
2006		67 336 204	44 548 125	33 411 094		33 411 094			11 137 031	11 137 031				22 788 079			
Total		155 718 729	103 020 025	77 265 019		77 265 019			25 755 006	25 755 006				52 698 704			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 1.3: Rozvoj vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie s cieľom zlepšiť ich možnosti na trhu práce

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce
Opatrenie 1.3	Rozvoj vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie s cieľom zlepšiť ich možnosti na trhu práce
Oblasť pomoci	23 Rozvoj vzdelávania a odbornej prípravy; 21 Politika trhu práce
Obdobie	2004 - 2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Všetky kategórie uchádzačov o zamestnanie, najmä dlhodobo nezamestnaní a znevýhodnení uchádzači, osoby so zdravotným postihnutím, osoby s nižšou kvalifikáciou, a pod.
Konečný prijímateľ pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • Ústredie a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. • zamestnávateľia; • poskytovatelia vzdelávania a prípravy; • stredné a odborné školy, vysoké školy,, • mimovládne neziskové organizácie; • obchodné komory; • profesijné zväzy a združenia zamestnávateľov; • profesijné združenia; • odborové zväzy; • agentúry regionálneho rozvoja;

	<ul style="list-style-type: none"> • regionálne poradenské a informačné centrá; • školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy; • uchádzači o zamestnanie (paušálny príspevok pre absolventskú prax); • podnikateľské inovačné centrá.
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 56 293 085
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80%
Štrukturálny fond ESF	EUR 45 034 468
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20 %
Štátny rozpočet	EUR 11 258 617

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	56 293 085					
Celkové verejné financovanie	56 293 085					
Účasť Spoločenstva (ESF)	45 034 468	80,00%	24,29%		15,83%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	11 258 617	20,00%		21,32%		13,75%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Na dosiahnutie rýchleho rastu ekonomiky, jej konkurencieschopnosti a inovatívnosti založenej na vedomostiach je v podmienkach Slovenska potrebné aktivizovať všetky potencionálne ľudské zdroje na strane ponuky práce a zvyšovať ich kvalitu za účelom ich zosúladenia s dopytom po chýbajúcich profesiách a zručnostiach v rámci hospodárstva. Kľúčový prvok predstavuje uplatnenie stratégií na zvyšovanie zamestnatelnosti uchádzačov o zamestnanie zameraných na ich integráciu a reintegráciu na trh práce.

V Slovenskej republike tvoria dlhodobo nezamestnaní veľký podiel na celkovom počte nezamestnaných. Najčastejším dôvodom prechodu ľudí do dlhodobej nezamestnanosti je nedostatočné alebo žiadne vzdelanie a to, že nedisponujú zručnosťami požadovanými na trhu práce. Do tejto skupiny patria ľudia, ktorí predčasne ukončili svoje vzdelávanie a nedisponujú základnými odbornými zručnosťami, ako aj tí, ktorých kvalifikácia je vďaka reštrukturalizácii hospodárstva zastaraná. Navyše ako dôsledok ich dlhodobej nezamestnanosti strácajú svoje pracovné návyky a motiváciu pracovať.

Slabou stránkou slovenského trhu práce je systém prípravy a preškolovania uchádzačov o zamestnanie. Tréningové programy nie sú dostatočne prispôbené na individuálne potreby uchádzačov o zamestnanie, ako aj na požiadavky konkrétnych pracovných pozícií. Programy jednak nezohľadňujú špecifické potreby znevýhodnených uchádzačov o prácu a taktiež neposkytujú prípravu v kľúčových, mäkkých zručnostiach a všeobecných (prenosných) zručnostiach.

Je potrebné zlepšiť systém prípravy a preškolovania, aby sa stal efektívnym nástrojom aktívnej politiky trhu práce na Slovensku. Pre určité skupiny osôb je potrebné odstrániť bariéry vstupu do programov prípravy, ako sú staršie osoby, osoby so zdravotným postihnutím, osoby, ktoré stratili kontakt s trhom práce, osoby, ktoré po prvýkrát vstupujú na trh práce, ako aj pre rodičov s nezaopatrenými deťmi. Je preto nevyhnutné vytvoriť na mieru šité programy vzdelávania a prípravy a doplniť ich sprievodnými opatreniami na uľahčenie vstupu do týchto programov zo strany uchádzačov o zamestnanie v hmotnej núdzi a rodičov (hlavne osamelých rodičov) s nezaopatrenými deťmi. Toto opatrenie bude podporovať programy, projekty, opatrenia a aktivity zamerané na vyššie uvedené ciele.

Mnoho absolventov škôl odchádza z počiatočného vzdelávania s nedostatočnými kľúčovými a odbornými zručnosťami a nespĺňa požiadavky na prijatie do zamestnania. Na Slovensku absentuje systém ďalšieho odborného vzdelávania pre absolventov zaregistrovaných na úradoch práce.

Európska stratégia zamestnanosti priznáva dôležitú úlohu pri vytváraní pracovných pozícií v oblastiach informačných a komunikačných technológií. Pre vytvorenie informačnej je preto dôležité, aby boli tí, čo sa zaraďujú medzi pracovnú silu alebo tí, čo sa vracajú na trh práce, vybavení zodpovedajúcimi vedomosťami a zručnosťami.

Opatrenia aktívnej politiky trhu práce budú sprevádzané súbormi školiacich a vzdelávacích aktivít v rámci opatrenia 1.3.

Nedostatočné vzdelanie a chýbajúce pracovné zručnosti sú dva hlavné faktory dlhodobej nezamestnanosti. Je preto samozrejmé, že hlavnou cieľovou skupinou tohto opatrenia budú ľudia s evidentne chýbajúcimi pracovnými zručnosťami a nedostatočným vzdelaním. Rómska populácia tvorí významnú časť tejto cieľovej skupiny. Väčšina rómskej populácie (76.68%) dokončila len základné vzdelanie a preto má len veľmi obmedzené šance uspieť na trhu práce. Programy v rámci tohto opatrenia zamerané na spomenuté cieľové skupiny budú preto dávať zreteľ na rozvoj ľahkých, kľúčových a prenosných pracovných zručností⁶.

Rozvíjať sa tiež bude vzdelávanie a zamestnávanie rómskych asistentov v službách zamestnanosti, asistentov na školách a inštitúciách zdravotnej starostlivosti a terénnych sociálnych pracovníkov za účelom podpory princípu svojpomoci a rovesníckeho poradenstva v rómskych komunitách pomocou vývoja vzdelávacích modulov pre rómskych asistentov implementované ako súčasť školiacich aktivít implementovaných úradmi práce, soc. vecí a rodiny.

Ciele

Celkovým cieľom tohto opatrenia je prostredníctvom programov vzdelávania a prípravy, ktoré zohľadňujú súčasné požiadavky na zručnosti a kvalifikáciu zo strany zamestnávateľov a individuálne potreby uchádzačov o zamestnanie, uľahčiť integráciu a reintegráciu uchádzačov o zamestnanie na trh práce.

Špecifické ciele tohto opatrenia predstavujú:

- zabezpečiť vyššiu úroveň zručností uchádzačov o zamestnanie, najmä v sektoroch s potencionálnym rastom;
- predchádzať dlhodobej nezamestnanosti, zabrániť prílevu do dlhodobej nezamestnanosti a zároveň znižovať súčasný stav momentálne dlhodobo nezamestnaných;
- zvyšovať zamestnateľnosť uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom programov vzdelávania a prípravy šitých na mieru na individuálne potreby uchádzačov o zamestnanie a požiadaviek zamestnávateľov;

---

⁶ pozri prílohu č.6 – detailné vysvetlenie prístupu k Rómom

- znížiť regionálne rozdiely v kvalifikačnej štruktúre ponuky a dopytu po práci prostredníctvom programov vzdelávania a prípravy orientovaných na získavanie nových zručností alebo obnovu, doplnenie a rozšírenie súčasných zručností uchádzačov o zamestnanie v menej rozvinutých regiónoch a sektoroch, ktoré zaznamenávajú útlm;
- zabezpečiť rovnosť príležitostí pri vstupe do vzdelávania a prípravy pre všetkých prostredníctvom programov šitých na mieru na individuálne potreby širokého rozsahu uchádzačov o zamestnanie;
- zvyšovať úroveň prenosných zručností, najmä v oblasti informačných a komunikačných technológií;
- zvýšiť zainteresovanosť a aktívnu účasť zamestnávateľov na programoch vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie.

Príklady oprávnených aktivít

- poskytovať nezamestnaným vzdelávanie a prípravu šité na mieru, a tým im napomáhať pri získaní zamestnania v súlade s priamymi potrebami trhu práce;
- poskytovať duálne schémy prípravy, ktoré spájajú cielené vzdelávanie (špecifické a odborné zručnosti súvisiace so zamestnaním, zručnosti osobnej efektívnosti a prenosné pracovné zručnosti) a prípravu pod dohľadom a vedením na pracovnom mieste v rámci normálnych pracovných podmienok a zaťaženia;
- poskytovať programy vzdelávania a prípravy ľudských zdrojov pre potreby aktivít ostatných operačných programov Národného rozvojového plánu. Tieto zručnosti budú potrebné napríklad v oblasti rozvoja cestovného ruchu, rekonštrukcie historických častí miest a obcí, rozvoja vidieka, kultúry, a pod;
- podporovať aktivity a inovačné prístupy zacielené na vstupujúcich na trh práce. Tieto aktivity by mali kombinovať poradenstvo, odborné poradenstvo, prípravu a/alebo pracovné umiestnenie a podporiť mladých ľudí pri prechode zo školy do zamestnania;
- poskytovať prípravu pre ľudí s potenciálom samozamestnania, za účelom stimulovať podnikanie a vytváranie miest vlastným podnikaním;
- sprievodná podpora pre rozšírenie možností prípravy pre ľudí starajúcich sa o závislé osoby.

Štátna pomoc

Na aktivity v rámci tohto opatrenia sa neuplatňujú schémy štátnej pomoci.

Konečný prijímateľ pomoci (pre národné projekty)

- Ústredie a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.

Koneční užívatelia pomoci (pre národné projekty)

- zamestnávateľia;
- poskytovatelia vzdelávania a prípravy;
- stredné a odborné školy, vysoké školy,
- mimovládne neziskové organizácie;
- obchodné komory;
- profesijné zväzy a združenia zamestnávateľov;
- profesijné združenia;
- odborové zväzy;
- agentúry regionálneho rozvoja;
- regionálne poradenské a informačné centrá;
- školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy;
- uchádzači o zamestnanie (paušálny príspevok pre absolventskú prax);
- podnikateľské inovačné centrá.

Koneční prijímatelia pomoci (pre dopytovo-orientované projekty)

- Ústredie a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny.
- zamestnávateľia;
- poskytovatelia vzdelávania a prípravy;
- stredné a odborné školy, vysoké školy,
- mimovládne neziskové organizácie;
- obchodné komory;

- profesijné zväzy a združenia zamestnávateľov;
- profesijné združenia;
- odborové zväzy;
- agentúry regionálneho rozvoja;
- regionálne poradenské a informačné centrá;
- školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy;
- uchádzači o zamestnanie (paušálny príspevok pre absolventskú prax);
- podnikateľské inovačné centrá.

Cieľové skupiny

Všetky kategórie registrovaných nezamestnaných, najmä z nasledujúcich skupín:

- dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie;
- uchádzači o zamestnanie s nízkou kvalifikáciou;
- mladí ľudia, osobitne tí, ktorí zanechali štúdium;
- starší ľudia;
- absolventi;
- osoby so zdravotným postihnutím;
- osoby vstupujúce po prvý krát na trh práce;
- osoby s problémami pri zosúladení ich pracovného a rodinného života;
- osoby s rizikom sociálnej exklúzie;
- etnické minority;
- migranti.

Výber projektov

Všeobecný postup pri výbere projektov:

Dopytovo-orientované projekty (zdola nahor) budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Projekty budú hodnotené a schvaľované výberovou komisiou, ktorá bude pozostávať zo zástupcov z úradov vyšších územných celkov, členov regionálnych partnerstiev pre rozvoj ľudských zdrojov a zamestnanosti a Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny. Projekty vzdelávania a prípravy by mali byť v súlade s regionálnou stratégiou rozvoja ľudských zdrojov a súvisiacimi akčnými plánmi. Kvalita a rozsah programov vzdelávania by mala byť založená na informáciách z Informačného systému trhu práce (vytvorenom v rámci Opatrenia 3.3) za účelom vyplniť nedostatok pracovných síl a medzery v kvalifikačných požiadavkách národného a miestneho trhu práce.

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a cieľové hodnoty (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí Stav	Cieľ 2006
Počet nezamestnaných osôb zúčastnených na kurzoch odborného vzdelávania a prípravy		85 000
Počet uchádzačov o zamestnanie zúčastnených na kurzoch informačných a komunikačných technológií		30 000
Počet uchádzačov o zamestnanie zúčastnených na kurzoch prípravy pre samozamestnávanie		27 000
B. Ukazovatele výsledku		
Počet uchádzačov o zamestnanie, ktorí úspešne ukončili aktivity		90 000
% umiestnenia jeden mesiac po ukončení kurzu		30 %
C. Ukazovatele dopadu		

Percento zamestnaných absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce alebo uchádzačov o zamestnanie po 6. mesiacoch od ukončenia aktivity		45 %
Percento zamestnaných absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce alebo uchádzačov o zamestnanie po 12. mesiacoch od ukončenia aktivity		55 %
Spokojnosť účastníkov s programami		65 %

Monitorovanie projektov

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľov. Operačný monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom verejných služieb zamestnanosti a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané tak finančné, ako aj fyzické údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané Riadiacemu orgánu. Časové dispozície a frekvenciu ich prenosu určí Monitorovací výbor.

Plán publicity a informovania

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny bude propagovať aktivity a programy vzdelávania a prípravy ponúkané verejnými službami zamestnanosti. Ústredie bude distribuovať propagačné materiály z národnej na miestnu úroveň. Žiadosti a tlačené materiály budú uvádzať príslušný zdroj financovania v súlade požiadavkami Národného rozvojového plánu a Nariadením Komisie č. 1159/2000 a podľa externého manuálu o publicite. Koneční prijímatelia pomoci, ako aj koneční užívatelia pomoci tiež musia informovať o tom, že projekt je spolufinancovaný ESF.

Súlad s horizontálnymi prioritami

Dopad opatrenia je na **životné prostredie** je neutrálny.

V rámci Opatrenia 1.3 sa **princíp rovnosti príležitostí** bude uplatňovať v rovnakej miere ako je uvedené v politike zamestnanosti Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. S nastupujúcim informačným vekom je dôležité, aby uchádzači o zamestnanie a tí, ktorí vstupujú na trh práce boli vybavení primeranými vedomosťami a zručnosťami v tejto oblasti. Časť Opatrenia 1.3 bude preto

zameraná na poskytovanie kurzov prípravy a vzdelávania v informačných a komunikačných technológiách. Dopad na horizontálny cieľ **Informačná spoločnosť** je relatívne **pozitívny**.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	1
Opatrenie	1.3.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť Spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkom	Central	Regionál	Miestne	Iné				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		13 158 271	13 158 271	10 526 616		10 526 616			2 631 654	2 631 654				0			
2005		18 792 446	18 792 446	15 033 957		15 033 957			3 758 489	3 758 489				0			
2006		24 342 368	24 342 368	19 473 895		19 473 895			4 868 474	4 868 474				0			
Celkom	23,21	56 293 085	56 293 085	45 034 468		45 034 468			11 258 617	11 258 617				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 2.1: Zlepšenie zamestnatel'nosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením

Súhrnná tabuľka

Priorita 2	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovností príležitostí na trhu práce.
Opatrenie 2.1	Zlepšenie zamestnatel'nosti skupín ohrozených sociálnym vylúčením.
Oblasť pomoci	22 Sociálna inklúzia
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského regiónu)
Cieľová skupina	Skupiny ohrozené marginalizáciou a sociálnym vylúčením
Koneční prijímatelia pomoci	Fond sociálneho rozvoja
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 17 108 682
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80%
Štrukturálny fond (ESF)	EUR 13 686 946
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20 %
Štátny rozpočet	EUR 3 421 736

Finančný prehľad

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	17 108 682					
Celkové verejné financovanie	17 108 682					
Účasť Spoločenstva (ESF)	13 686 946	80,00%	56,36%		4,81%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	3 421 736	20,00%		49,71%		4,18%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Najväčším problémom trhu práce v Slovenskej republike je obmedzená možnosť zamestnania znevýhodnených a zraniteľných skupín. Vylúčenie z trhu práce je zároveň aj hlavným dôvodom celkového sociálneho vylúčenia týchto skupín. Implementácia programov a Iniciatív spolufinancovaných EU priniesla v členských krajinách významné skúsenosti aplikovateľné pri konfrontácii vzniknutých problémov v oblasti sociálneho vylúčenia. Na základe realizovaných programov sa zistilo, že sociálne vylúčenie je mnohotvárnym problémom, a preto by mali mať realizované zásahy skôr jednotný ako oddelený, resp. samostatný charakter.

Slovenská republika má veľmi nízku úroveň zamestnanosti (56,5% na konci roku 2002) – v porovnaní s cieľmi stanovenými v rozhodnutí Európskej rady z Lisabonu a v Európskej stratégii zamestnanosti, ktorá stanovuje ciele zamestnanosti na úrovni 67% miery zamestnanosti do roku 2005 a 70% miery zamestnanosti do roku 2010. Slovensko v súčasnosti čelí rozširujúcej sa marginalizácii a vylúčeniu špecifických cieľových skupín z trhu práce. V dôsledku nízkych vyhliadok opätovného začlenenia na trh práce a znížených schopností zamestnať sa, existuje vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných. Významný podiel tejto skupiny predstavuje Rómske etnikum, u ktorého je zjavné nedostatočné poskytovanie všetkých základných služieb. Skupinu čeliacu obdobným problémom spojeným s nízkymi vyhliadkami začlenenia sa na trh práce predstavujú aj mladiství bez ukončenej povinnej školskej dochádzky, absolventi so žiadnou alebo minimálnou praxou, nezamestnaní starší ako 45 rokov a nezamestnaní so zdravotným postihnutím.

Okrem štandardných opatrení aktívnej politiky trhu práce (predpokladaných v prioritách 1 a 3) je nevyhnutná osobitná pomoc zameraná na znevýhodnené skupiny v dôsledku ich špecifických vlastností.

Ekonomicky neaktívne skupiny osôb a skupiny osôb dlhodobo registrovaných v evidencii nezamestnaných vyžadujú osobitný prístup z dôvodu ich obavy zo začlenenia, respektíve z opätovného začlenenia sa na trh práce. Tento prístup by mal byť založený na vytvorení lepších podmienok pre zamestnanie sa týchto skupín napr. prostredníctvom špeciálnych programov na podporu vytvárania miestnych a regionálnych partnerstiev zameraných na sociálne začlenenie a zamestnanosť na miestnej a regionálnej úrovni.

Programy podporujúce vytváranie partnerstiev zahŕňajú aktivity v oblasti sociálnej ekonomiky, rozličné aktivačné a motivačné aktivity (vrátane psychologických a sociálnych služieb a opatrení, ktoré by mali podporovať prístup cieľových skupín k vzdelávaniu, školeniu a zamestnaniu). Rôzne formy pomoci budú adresované osobám s nízkou alebo žiadnou motiváciou a osobám poberajúcim dávky v hmotnej núdzi.

Vyššie spomenuté ciele sa môžu dosiahnuť prostredníctvom prípravy a vypracovania štúdií analyzujúcich súčasnú situáciu, ktoré budú poskytovať východiskový materiál pre plánované zásahy. Štúdie budú analyzovať a identifikovať kvantitatívne a kvalitatívne charakteristiky cieľových skupín v postihnutých regiónoch, pričom budú zohľadňovať aj medziregionálnu mobilitu.

Jedným z nástrojov na implementáciu aktivít zameraných na sociálnu inklúziu bude Fond sociálneho rozvoja, založený Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Fond sociálneho rozvoja bude realizovať a podporovať sociálne začlenenie a zároveň aj rozvoj komunít v zaostávajúcich regiónoch Slovenska. Fond sociálneho rozvoja bude v úvodnej fáze programovacieho obdobia zastrešovať koordináciu a riadenie programov podporujúcich aktivačné a motivačné aktivity a taktiež bude poskytovať nenávratný finančný príspevok partnerstvám vytvoreným na miestnej a regionálnej úrovni za účelom financovania vhodných projektových návrhov. Špecifikácia programov na podporu vytvárania partnerstiev bude podrobne popísaná v internom manuáli Fondu Sociálneho Rozvoja. Predpokladá sa, že budú podporované napr. aktivity ako vypracovanie strategických plánov zameraných na sociálnu inklúziu a na miestnu zamestnanosť, podpora inštitucionalizácie partnerstiev, poskytovaniu miestnych sociálnych služieb, poradenských služieb a prípravy a tiež aktivity identifikované v rámci partnerstva v súlade so stratégiou. Pilotnými regiónmi vybranými v úvodnej fáze programu sú Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj. Zámerom programu Fondu sociálneho rozvoja je jeho rozšírenie na všetky regióny Slovenska. Uvažuje sa o tom, že Fond sociálneho rozvoja bude taktiež pripravovať programy na podporu hlavných aktivít opatrení aktívnej politiky trhu práce v rámci Priority 1 a Priority 3 Sektorového operačného programu Ľudské zdroje. Vytvorené partnerstvá by mali byť

zamerané na vyhľadávanie vhodných príjemcov pomoci na miestnej úrovni a na monitorovanie účinnosti realizovaných opatrení.

Celková koncepcia tohto opatrenia je založená na individualizovanom prístupe k členom cieľovej skupiny a preto v rámci tohto opatrenia budú všetky aktivity realizované prostredníctvom národných projektov podávaných Fondom sociálneho rozvoja.

Opatrenie je v súlade s hlavnými národnými strategickými dokumentmi v súvislosti s cieľovými skupinami, vrátane rómskej komunity. Špecifickým prístupom v rámci tohto opatrenia je aj zameranie niektorých aktivít na zlepšenie vzťahov medzi menšinou a väčšinou v dlhodobom horizonte. Celková koncepcia zamerania na rómsku komunitu je v súlade s aktivitami mimovládnych organizácií pracujúcich so znevýhodnenými skupinami a komunitami. Programy budú zodpovedať špecifickým potrebám cieľových skupín – poskytovanie školení v tzv. mäkkých zručnostiach, pestovanie pracovných návykov, vzdelávanie a školiace aktivity, zabezpečovanie kultúrnych a sociálnych potrieb.

Opatrenie 2.1. je zamerané hlavne na problematické regióny a oblasti s vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva, ktorých problémy sú vysoko naliehavé. Očakáva sa spolupráca rómskych občanov v rámci partnerstiev, kde predpokladaný podiel spolupráce je odhadovaný na 20%. Celková participácia občanov rómskej národnosti na aktivitách opatrenia sa môže vyšplhať až na 60-70%.

Ciele

Hlavnými cieľmi opatrenia sú:

- zlepšiť sociálne začlenenie zamerané na zamestnanosť skupín ohrozených sociálnym vylúčením;
- zvýšenie počtu pracovných príležitostí a zamestnatelnosti cieľových skupín;
- zlepšenie životných podmienok a zaistenie udržateľného príjmu cieľovej skupiny.

Špecifické zámery opatrenia sa vzťahujú na:

- rozvoj sociálnych a pracovných zručností, preškolenie a celkovú podporu;
- potlačenie existujúcej diskriminácie zraniteľných a vylúčením znevýhodnených skupín;
- rozvoj osobných, sociálnych a odborných zručností, ktoré sú nevyhnutné pri opätovnom začlenení sa na trh práce a do spoločnosti;
- vybudovanie a posilnenie regionálnych a miestnych sietí, zameraných na rozvoj komunit a podporu solidarity .

Príklady oprávnených aktivít

Opatrenie bude pokrývať súbor aktivít na posilnenie a podporu sprievodných opatrení pre marginalizované skupiny populácie, ktorých podpora je v súlade s ustanoveniami o ESF plne oprávnená. Ako príklad možno uviesť nasledovné aktivity:

- Zadefinovanie cieľových skupín a ich hlavných sociálnych parametrov analýza potrieb cieľových skupín v oblasti zamestnanosti a sprievodné opatrenia pre trh práce;
- Aktivačné a motivačné programy (napr. poskytovanie kombinovaných aktivít predprípravy, prípravy, poradenstva a sprievodných opatrení);
- Inovatívne prístupy k zlepšeniu zamestnatelnosti v rámci komunity;
- Podpora, poradenstvo a aktivity motivujúce k ďalšiemu vzdelávaniu (tam kde je to možné);
- Cílené a prispôbené školiace aktivity (tam kde je to možné), vrátane prípravy priamo na pracovisku;
- Podpora programov lokálnych partnerstiev;
- Aktivity na podporu sociálnej ekonomiky, ktoré budú rozvíjať plány zamestnanosti a SZČO, vrátane prístupov šitých na mieru podľa individuálnych potrieb osoby z cieľovej skupiny;
- Podpora sociálnych služieb a podpora sociálnych terénnych pracovníkov, vrátane mladých Rómov, s cieľom zahmúť mladú rómsku generáciu do sociálnej terénnej práce;
- Vytváranie marketingových plánov v rámci komunít;
- Rozvoj a realizácia školiacich programov podporujúcich opätovné začlenenie do spoločnosti a na trh práce;
- Tvorba akčných plánov zamestnanosti alebo strategických plánov zamestnanosti na miestnej a regionálnej úrovni;
- Výmena skúsenosti a know-how prostredníctvom študijných ciest a stáží v rámci Slovenska (predovšetkým medzi partnerstvami);
- Aktivity podporujúce zlepšenie vzťahov medzi menšinou a majoritou;
- Aktivity zamerané na rozvoj komunít;
- Podpora vzniku záujmových združení a iniciatív zvyšujúcich solidaritu v rámci spoločenstva;

- Ostatné aktivity prispievajúce k aktivácií cieľových skupín.
- Sprievodné opatrenia umožňujúce zapojenie sa uchádzačov o zamestnanie do vyššie spomenutých aktivít⁷;

Štátna pomoc

Na aktivity v rámci tohto opatrenia sa nevzťahujú schémy štátnej pomoci.

Cieľové skupiny

Opatrenie sa zameriava na marginalizované skupiny alebo skupiny ohrozené marginalizáciou a sociálnym vylúčením. Patria sem najmä dlhodobo nezamestnaní, znevýhodnené skupiny nezamestnaných, starší nezamestnaní, mladiství s nízkou alebo žiadnou kvalifikáciou, osamelí rodičia, osoby so zdravotným postihnutím, osoby závislé na alkohole alebo na drogách, osoby vracajúce sa po výkone trestu odňatia slobody, bezdomovci, ženy po materskej dovolenke, migranti, utečenci, azylanti, ostatné podobne postihnuté skupiny a najmä rómska populácia.

Konečný prijímateľ pomoci

- Fond sociálneho rozvoja;

Koneční užívatelia pomoci

- mimovládne neziskové organizácie;
- nadácie;
- Školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy;
- lokálne partnerstvá;
- samosprávne kraje a miestna samospráva;
- neziskové organizácie;

Výber projektov

Aktivity oprávnených projektov v rámci tohto opatrenia budú realizované najmä prostredníctvom alokácie menších objemov prostriedkov vo forme grantov Fondu sociálneho rozvoja. Fond

---

⁷ úrad práce, soc. vecí a rodiny môže preplatiť uchádzačovi o zamestnanie náklady na prepravu, stravné, prípadne náklady na starostlivosť o závislú osobu.

sociálneho rozvoja bude predkladať národné projekty na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Ukazovatele a ciele (výstupy, výsledky a dopady)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet zúčastnených znevýhodnených nezamestnaných na aktivitách poradenstva, predprípravy, prípravy, vzdelávania a ďalších podobných aktivít	0	30 000
Počet zúčastnených znevýhodnených nezamestnaných (z vyššie spomenutých) na projektoch zamestnania a samozamestnania	0	6 000
Počet nezamestnaných Rómov zúčastnených na aktivitách poradenstva, predprípravy, prípravy a podobných aktivít	0	15 000
Počet nezamestnaných Rómov (z vyššie spomenutých) zúčastnených na projektoch zamestnania a samozamestnania	0	2 000
Počet vyškolených školiťelov a asistentov	0	750
Počet príspevkov poskytnutých ako sprievodné opatrenie	0	8 200
Počet zaangažovaných partnerstiev	0	130
B. Ukazovatele výsledku		
Percento umiestnenia znevýhodnených nezamestnaných osôb zúčastnených na programoch predprípravy	0	35 %
Percento umiestnenia nezamestnaných Rómov zúčastnených na programoch predprípravy	0	25 %
Počet vytvorených pracovných miest v sektore sociálnej ekonomiky	0	600
Rast počtu akčných plánov zamestnanosti na miestnej úrovni a mikroregionálnej úrovni	0	60
C. Ukazovatele dopadu		
Zníženie nezamestnanosti cieľovej populácie ako % poklesu	0	2 %
Zníženie podielu dlhodobo nezamestnaných na	80 %	78 %

celkovom počte nezamestnaných osôb 12 mesiacov po ukončení realizácie programu		
--	--	--

Monitorovanie projektu

Realizácia definovaných aktivít spadá do pôsobnosti Riadiaceho orgánu SOP L'Z, ktorým je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. IT monitorovací systém bude zabezpečovať zber monitorovaných dát. Koneční užívatelia pomoci a koneční prijímatelia pomoci budú zasielať monitorovacie dáta riadiacemu orgánu. Tento proces bude špecifikovaný v internom manuáli.

Štruktúra monitorovania bude zahŕňať zberané dáta za účelom poskytovania nevyhnutných informácií pre výstupy, výsledky a príslušné ukazovatele. Monitorovací mechanizmus zabezpečí, že finančné ako aj fyzické ukazovatele zozbiera konečný prijímateľ a/alebo iné autorizované organizácie, tieto budú prevedené do počítačovej formy a elektronicky odoslané riadiacemu orgánu. Frekvenciu a načasovanie monitorovania upraví Monitorovací výbor.

Publicita/Informačný plán

Na národnej a regionálnej úrovni bude realizovaná rozsiahla propagačná kampaň. Zároveň v každom zo siedmich zúčastnených regiónov bude paralelne prebiehať miestna kampaň za účelom propagácie obsahu opatrenia v čo najširšom možnom rozsahu, pokiaľ už neboli realizované na národnej úrovni. Počas každého z predpokladaných cyklov výziev na predkladanie projektov, budú národné alebo miestne médiá publikovať relevantné informácie na zabezpečenie čo najširšej novej spolupráce s cieľovými skupinami. Na konci realizácie cyklu pre každé kolo výziev, budú zverejnené výsledky a poukáže sa na pozitívny prínos opatrenia. Každý konečný prijímateľ a užívateľ pomoci je povinný dodržiavať pravidlá propagácie ESF v súlade s Nariadením 00/1159/ES a v súlade s externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami EÚ

Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Aktivity realizované v rámci opatrenia v prepojení na horizontálny cieľ by mali mať neutrálny vplyv na životné prostredie. Avšak školenia a ostatné predpokladané aktivity majú v určitom slova zmysle nepriamy pozitívny vplyv.

Predpokladané školiace aktivity majú výrazný vplyv na horizontálny cieľ - rozvoj informačnej spoločnosti a aj časť školení zameraných na skupiny ohrozené sociálnym vylúčením bude prispievať vo všeobecnosti k rozvoju informačnej spoločnosti.

Pozitívny prínos sa taktiež očakáva na úrovni miestneho rozvoja, keďže všetky predpokladané aktivity prispievajú k rozvoju miestneho potenciálu, k vytvoreniu nových pracovných miest a k vytvoreniu príležitostí pre samozamestnanie a v konečnom dôsledku aj k dosiahnutiu strategického cieľa sociálnej kohézie.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálly	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálly	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálly	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
	X	
Neutrálly	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	2
OPATRENIE	2.1.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločensva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		3 999 082	3 999 082	3 199 266		3 199 266			799 816	799 816				0			
2005		5 711 430	5 711 430	4 569 144		4 569 144			1 142 286	1 142 286				0			
2006		7 398 170	7 398 170	5 918 536		5 918 536			1 479 634	1 479 634				0			
Total		17 108 682	17 108 682	13 686 946		13 686 946			3 421 736	3 421 736				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 2.2: Odstránenie prekážok rovnosti mužov a žien na trhu práce s dôrazom na zosúladenie pracovného a rodinného života

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 2	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce
Opatrenie 2.2	Odstránenie prekážok rovnosti mužov a žien na trhu práce s dôrazom na zosúladenie pracovného a rodinného života
Oblasť pomoci	25 Pozitívne aktivity na trhu práce pre ženy
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Ženy zamestnané aj nezamestnané, ženy etnických menšín, osamelí rodičia, uchádzači o zamestnanie s rodičovskými povinnosťami, ostatné znevýhodnené skupiny
Koneční prijímatelia pomoci	<ul style="list-style-type: none"> • Ústredie a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny; • Školy a iné vzdelávacie inštitúcie • mimovládne neziskové organizácie; • regionálne rozvojové agentúry; • zamestnávateľia; • samosprávne kraje a miestna samospráva; • orgány štátnej a verejnej správy; • odborové zväzy a združenia zamestnávateľov;
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 14 057 819
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	75,38%
Štrukturálny fond ESF	EUR 10 596 346

Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	24,62%
Štátny rozpočet	EUR 3 461 473

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	14 128 461					
Celkové verejné financovanie	14 057 819					
Účasť Spoločenstva (ESF)	10 596 346	75,38%	43,64%		3,72%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	3 461 473	24,62%		50,29%		4,23%
Príspevok zo súkromného sektora	70 642					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

V Slovenskej republike existuje z hľadiska rodov zreteľný rozdiel v zamestnatelnosti na horizontálnej a vertikálnej úrovni, čo spôsobuje nerovnosť mužov a žien. Najviditeľnejšie rozdiely sú v platovom ohodnotení žien (priemerná mzda žien je približne 75% mzdy mužov), prefeminizovanie určitých odvetví (hlavne tých s nižšou priemernou mzdou), situácia, kedy ženy nedosahujú také postavenie ako muži, tzn. nízky podiel žien v podnikateľskom sektore a riadení, tradičné rozdelenie práce na mužskú a ženskú, atď. V závislosti od stereotypnej rodovej socializácie sú ženy vnímané ako tie, ktoré sú hlavne zodpovedné za starostlivosť o rodinu, deti a starších ľudí, čo znamená, že ženy sú často nútené vybrať si medzi profesionálnym životom a rodinou. Tieto nerovnosti majú priamy vplyv na zamestnanie a kariéru žien a znižujú ich šance na trhu práce. Najvýznamnejšie dôsledky sú:

- Mnohí zamestnávateľia nie sú ochotní zamestnávať ženy s malými deťmi v dôsledku ich častej absencie v práci. Veľa zamestnávateľov si tiež myslí, že ženy nemôžu podávať porovnateľný výkon, keďže znášajú dvojité zaťaženie (hlavne osamelé matky);
- Prerušenie kariéry ženy z dôvodu materstva, ktoré môže znamenať stagnáciu jej úrovne kvalifikácie a schopnosti adaptovať sa na nové požiadavky trhu práce;
- Nedostatočné podmienky na efektívne zosúladenie rodinného a pracovného života.

Toto opatrenie je zamerané na vytvorenie aktivít, ktoré by mohli zefektívniť implementáciu politiky rovnosti príležitostí na trhu práce. Úsilie bude zamerané na zosúladenie pracovného života a rodičovských povinností prostredníctvom podpory flexibilných nástrojov trhu práce, podpory vzdelávacích aktivít zameraných na reintegráciu rodičov (hlavne matiek) na trh práce, podpory aktivít zamestnávateľov na pomoc zamestnaným rodičom, podpory rozvoja služieb pre zamestnaných rodičov a služieb pre osoby závislé na starostlivosti zamestnaných osôb (napr. starší alebo handicapovaní ľudia), vytvorenie vzdelávacích programov pre pracovníkov služieb zamestnanosti.

Je tiež dôležité zvýšiť úroveň informácií, ktoré sú k dispozícii pre zamestnancov (rodičia na materskej alebo rodičovskej dovolenke) o existujúcich možnostiach v oblasti starostlivosti o deti a starostlivosti o osoby závislé na zamestnaných osobách poskytovaných štátnymi a mimovládnyimi subjektami. Súčasne sa budú rozvíjať rozličné formy podpory týkajúce sa materstva a rodičovstva. Táto podpora bude poskytovaná z verejných zdrojov prostredníctvom priamych dávok a rozvojom konzultačných služieb.

Opatrenie je tiež zamerané na elimináciu a odstránenie prevládajúcich nerovností oboch rodov, prevažne žien, na trhu práce, prostredníctvom implementácie princípu rovnosti príležitostí v praxi, ako aj monitorovaním situácie na trhu práce z hľadiska rovnosti príležitostí.

Napriek tomu, že podiel žien na aktívnej pracovnej sile je na Slovensku o dosť vyšší v porovnaní s niektorými členskými štátmi, jeho ďalší rast zostáva jedným z cieľov politiky rozvoja ľudských zdrojov. Rastúci podiel žien prispieva k príjmom (štátneho rozpočtu) a rozvoju HDP a dosiahnutiu strategických cieľov krajiny. Prístup žien a ich účasť na trhu práce je však často obmedzovaná ich záväzkami v zmysle sociálnych stereotypov a zodpovednosti za rodinu. V prípade, že by boli ženy od tohto odbremené, stali by sa viac flexibilnými v hľadaní si práce a sebavedomejšie v možnostiach zamestnať sa alebo začať podnikáť, a tým by tiež prispievali k naplneniu cieľov Európskej stratégie zamestnanosti, ktoré boli stanovené Radou v Lisabone, a to dosiahnutie miery zamestnanosti žien 57% v roku 2005 a 60% v roku 2010.

Keďže rovnosť príležitostí je sledovaná v rámci všetkých priorít SOP LZ ako horizontálny aspekt, toto opatrenie sa zameriava hlavne na vytváranie podmienok podpory harmonického rozvoja

profesionálnych a rodinných povinností. Toto sa môže stať jedným z kľúčových prvkov na dosiahnutie uvedených cieľov. Existujúce služby v tejto oblasti ponúkané hlavne štátom, sú v mnohých ohľadoch považované za nedostatočné pre pokrytie súčasných potrieb a príslušné služby na strane zamestnávateľov väčšinou úplne chýbajú. Je preto žiadúce realizovať sprievodné opatrenia, ktoré majú podporovať zamestnanosť. Prostredníctvom týchto opatrení bude poskytnutá významná pomoc zamestnaným rodičom hlavne matkám, a osobám, ktoré sa starajú o rôzne kategórie závislých osôb, ako aj neaktívnej pracovnej sile, ktorá si nie je ochotná hľadať zamestnanie. Týmto spôsobom sa môže dosiahnuť zosúladenie pracovného a rodinného života (ako nevyhnutnosť pre rovnosť rodov), a tak efektívnejšie prispieť k zvýšeniu zamestnatel'nosti žien.

Z tohto hľadiska vytváranie a fungovanie predškolských zariadení (materské školy, opatrovateľská služba pre deti, atď.) na jednej strane a jednotiek sociálnej starostlivosti pre závislé osoby na strane druhej, umožní ženám a nezamestnanej pracovnej sile vstupovať aktívne na trh práce. Na tento účel budú prijímaní noví zamestnanci (učitelia, psychológovia, sociológovia, atď.), ktorí budú tiež primerane vyškolení. Súčasne teda možno konštatovať, že prostredníctvom implementácie tohto opatrenia vznikne významný počet dodatočných priamych pracovných príležitostí na pokrytie potrieb personálu novo vytvorených štruktúr.

V rámci opatrenia 2.2 je riešená problematika rodovej rovnosti na trhu práce. Pozícia rómskych žien je viac senzitívna ako pri ostatných cieľových skupinách s ohľadom na tradičné rodové roly a celkovo nízku úroveň vzdelania. Zacielené a na mieru šité projekty budú podporované prostredníctvom výziev MPSVR SR v rámci tohto opatrenia (cca 15% z alokovaných prostriedkov opatrenia 2.2 bude zameraných na úlohu riešenia problematiky Rómskych žien).

Ciele

Celkovým cieľom tohto opatrenia je zvýšiť prístup a účasť žien a uchádzačov o zamestnanie s rodinnými povinnosťami na trhu práce prostredníctvom odstraňovania existujúcich bariér, ktoré ich obmedzujú, zosúladiť ich pracovného a rodinného života a zlepšenia implementácie princípu rovnosti príležitostí pre mužov a ženy v prístupe na trh práce a podmienok zosúladiť pracovného a rodinného života.

Špecifické ciele tohto opatrenia sú:

- tvorba štruktúr, ktoré budú uľahčovať ženám (najmä osamelým matkám s deťmi) a uchádzačom o zamestnanie so zodpovednosťou za rodinu uvoľniť sa primerane z rodinných a sociálnych povinností. Účelom je hlavne umožniť tak zamestnaným ženám

lepší rozvoj svojej pracovnej kariéry, ako aj nezamestnaným ženám, aby nemali obavy pri efektívnom vyhľadávaní pracovných príležitostí;

- tvorba nových pracovných príležitostí pre zamestnanie v tomto novom sektore ekonomickej aktivity;
- uľahčenie prístupu žien k vzdelaniu, stálemu odbornému školeniu, rekvalifikácii a celoživotnému učeniu so špecifickým dôrazom na osamelé matky s deťmi;
- podporovať zamestnávateľov k zavedeniu flexibilných foriem práce a foriem zamestnania orientovaných na rodinu;
- rozvoj informačných služieb v oblasti služieb starostlivosti o deti a služieb starostlivosti o osoby závislé na starostlivosti zamestnaných osôb;
- monitorovanie situácie prístupu na trh práce u žien a uchádzačov o zamestnanie s rodinnými povinnosťami;
- zavádzanie programov na odstraňovanie rodovej diskriminácie na trhu práce.

Príklady oprávnených aktivít

- Programy (tiež vrátane programov vzdelávania a prípravy) na predchádzanie nezamestnanosti žien (s osobitným dôrazom na osamelé matky s deťmi) a mužov vracajúcich sa na trh práce po materskej alebo rodičovskej dovolenke a po dlhšej starostlivosti o závislú osobu;
- Podporné programy zamerané na zvýšenie adaptability žien na nové požiadavky trhu práce vrátane informačných a komunikačných technológií;
- Programy na motiváciu a podporu zamestnávateľov vytvárať podmienky pre rodinne orientované zamestnanie;
- Programy na vytváranie siete zamestnávateľov, ktorí vytvárajú podmienky pre rodinne orientované zamestnanie a uplatňujú pravidlá pre najlepšiu prax;
- Programy vzdelávania pre pracovníkov služieb zamestnanosti v oblasti uplatňovania rovnakého prístupu a eliminácie diskriminácie, rodových stereotypov a iných foriem prejavu;
- Programy monitorovania trhu práce a výskumu z hľadiska uplatňovania princípu rovnakého zaobchádzania s osobitným zameraním na prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a vzdelávaniu, na podmienky pre rozvoj kariéry, pracovné podmienky a odmeňovanie;

- Sprievodné opatrenia umožňujúce zapojenie sa uchádzačov o zamestnanie do vyššie spomenutých aktivít⁸;
- Špeciálne programy vzdelávania a prípravy zameraných na zvýšenie kvalifikačných zručností a na posilnenie dôvery nezamestnaných rómskych žien;
- A vo všeobecnosti všetky ďalšie spôsoby intervencií, ktoré môžu prispieť k uplatňovaniu princípu rovnosti príležitostí pre cieľové skupiny.

Štátna pomoc

Na aktivity v rámci tohto opatrenia sa nevzťahujú schémy štátnej pomoci.

Koneční prijímatelia pomoci

- Ústredie a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny;
- Školy a iné vzdelávacie inštitúcie
- mimovládne neziskové organizácie;
- regionálne rozvojové agentúry;
- zamestnávateľia;
- samosprávne kraje a miestna samospráva;
- orgány štátnej a verejnej správy;
- odborové zväzy a združenia zamestnávateľov;

Cieľové skupiny

- zamestnané aj nezamestnané ženy;
- ženy etnických minorít;
- osamelí rodičia a uchádzači o zamestnanie s rodinnými povinnosťami;
- ostatné podobne znevýhodnené skupiny.

Výber projektov

Postup pri výbere dopytovo-orientovaných projektov:

---

⁸ Úrad práce, soc. vecí a rodiny môže preplatiť uchádzačovi o zamestnanie náklady na prepravu, stravné, prípadne náklady na starostlivosť o závislú osobu

Dopytovo-orientované projekty (zdola nahor) v rámci tohto opatrenia budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Nenávratný fin. príspevok bude udelený v rámci výziev na predkladanie projektov. Projekty by mali spĺňať požiadavky uvedené vo výzvach na predkladanie projektov s osobitným dôrazom na rodovú rovnosť, zohľadnenie nedostatkov pri jej uplatňovaní, inovačný prístup, mali by mať jasný zámer a cieľ a tiež kapacitu na jeho realizáciu. Výzvy bude vyhlasovať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Komisia pre výber projektov zriadená na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR projekty ohodnotí. V roku 2004 sa predpokladá vyhlásenie dvoch výziev na predkladanie projektov. Komisia pre výber projektov bude postupovať v súlade s manuálom pre rovnosť príležitostí, ktorý bude vypracovaný Riadiacim orgánom.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet osôb zúčastnených na programoch v rámci opatrenia	0	5 000
Počet účastníkov programov vzdelávania a prípravy na podporu návratu na trh práce po materskej alebo rodičovskej dovolenke a po dlhodobejšej starostlivosti o závislé osoby	0	2 000
Počet účastníkov podporných programov zameraných na zvýšenie adaptability žien na nové požiadavky trhu práce (vrátane informačných a komunikačných technológií)	0	1 000
Počet zamestnávateľov zaangažovaných na projektoch vytvárania podmienok pre rodinne orientované zamestnanie	0	100
Počet príspevkov poskytnutých ako sprievodné opatrenie	0	2 500
Počet vyškolených školiteľov	0	120

Počet projektov monitorovania rodovej rovnosti príležitostí na trhu práce	0	10
---	---	----

B. Ukazovatele výsledku		
Počet umiestnených po absolvovaní programov prípravy a vzdelávania	0	700
Počet umiestnených v rámci programov podpory zamestnanosti zo strany podnikov	0	500
Počet zamestnávateľov zúčastnených na programoch flexibilných foriem trhu práce	0	80
C. Ukazovatele dopadu		
Miera úspešnosti umiestnenia jeden rok po prijatí pomoci	0	40 %
Miera úspešnosti žien jeden rok po odchode z programov podpory	0	40 %
Zvýšenie miery zamestnanosti žien na trhu práce	0	+1 %

Monitorovanie projektov

Riadiaci orgán SOP LZ (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR) bude vykonávať celkový dohľad nad realizáciou stanovených aktivít. V rámci tohto procesu bude využitý IT monitorovací systém. Koneční prijímatelia pomoci a koneční užívatelia pomoci budú postupovať monitorovacie údaje na Riadiaci orgán. O tomto postupe bude vydaný operačný manuál.

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľoch. Monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom konečných prijímateľov pomoci a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané finančné a iné vecné údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané Riadiacemu orgánu. Frekvenciu a načasovanie monitorovania upraví Monitorovací výbor.

Plán publicity a informovania

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude propagovať aktivity a programy ponúkané v rámci opatrenia prostredníctvom rozsiahlej propagačnej kampane na národnej a regionálnej

úrovni. Ministerstvo bude prostredníctvom Ústredia a úradov práce, sociálnych vecí a rodiny distribuovať propagačné materiály, letáky a brožúry. Súčasne bude v rámci každého zo siedmich cieľových regiónov prebiehať paralelná miestna kampaň za účelom čo najširšie publikovať obsah opatrenia, pokiaľ už neboli realizované na národnej úrovni. Počas každého z predpokladaných cyklov výziev na predkladanie projektov, budú národné alebo miestne médiá publikovať relevantné informácie na zabezpečenie čo najširšej možnej spolupráce s cieľovými skupinami. Na konci realizácie cyklu pre každé kolo výziev, budú zverejnené výsledky a poukáže sa na pozitívny prínos opatrenia. Každý konečný prijímateľ a užívateľ pomoci je povinný dodržiavať pravidlá propagácie ESF v súlade s Nariadením 00/1159/ES a v súlade s externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami EÚ

Toto opatrenie neobsahuje žiadne aktivity zamerané na životné prostredie. Dopad tohto opatrenia na cieľ „životné prostredie“ je preto neutrálny.

Aktivity Opatrenia 2.2 sú explicitne zamerané na podporu uplatňovania princípu rovnosti príležitostí na trhu práce v Slovenskej republike. Jeho dopad na horizontálny cieľ „rovnosti príležitostí“ je vysoko pozitívny. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Horizontálny cieľ „informačná spoločnosť“ je v rámci Opatrenia 2.2 uplatňovaný, avšak jeho dopad je viac-menej neutrálny.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EÚ

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	2
OPATRENIE	2.2.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		3 302 468	3 285 956	2 476 851		2 476 851			809 105	809 105				16 512			
2005		4 716 536	4 692 953	3 537 402		3 537 402			1 155 551	1 155 551				23 583			
2006		6 109 457	6 078 910	4 582 093		4 582 093			1 496 817	1 496 817				30 547			
Total		14 128 461	14 057 819	10 596 346		10 596 346			3 461 473	3 461 473				70 642			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 3.1: Prispôsobenie odbornej prípravy a vzdelávania požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 3	Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce
Opatrenie 3.1	Prispôsobenie odbornej prípravy a vzdelávania požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach
Oblasť intervencie	23 Rozvoj odbornej prípravy a vzdelávania
Trvanie	2004-2006
Cieľová oblasť	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Učitelia a študenti zariadení odborného vzdelávania a prípravy, škôl a univerzít Žiaci a študenti predovšetkým zo sociálne znevýhodneného prostredia, hlavne rómska menšina
Koneční prijímatelia	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo školstva SR; • Organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR; • Orgány štátnej správy v školstve; • samosprávne kraje a miestna samospráva; • Školy a zariadenia odborného vzdelávania a prípravy; • Vysoké školy; • Mimovládne neziskové organizácie;
Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Ministerstvo školstva SR

Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 28 994 251
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	75,38%
Štrukturálne fondy (ESF)	EUR 21 854 963
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	24,62%
Štátny rozpočet	EUR 7 139 288

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na priorite v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	29 139 952					
Celkové verejné financovanie	28 994 251					
Účasť Spoločenstva (ESF)	21 854 963	75,38%	33,00%		7,68%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	7 139 288	24,62%		36,92%		8,72%
Príspevok zo súkromného sektora	145 701					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Jednou zo slabých stránok trhu práce je nedostatok efektívnych prepojení medzi vzdelávaním a odborným vzdelávaním, prípravou a potrebami trhu práce. Táto slabá stránka sa dá prekonať prostredníctvom vytvorenia odborného vzdelávania a prípravy prispôbeného neustálym zmenám spoločnosti založenej na vedomostiach. Uvedené možnosti možno dosiahnuť mnohými

strategickými nástrojmi ako: reštrukturalizácia siete škôl odborného vzdelávania a prípravy, expanzia existujúcich inštitúcií terciárneho vzdelávania, zlepšenie vzdelávacích a školiacich učebných osnov prostredníctvom modulového prístupu, dôraz na praktickú stránku školení, adekvátne adaptácie pedagogických a technických zručností pedagogických pracovníkov, aktívna angažovanosť sociálnych partnerov pri týchto zlepšeniach, osobitne zamestnávateľov. Všetky vyššie uvedené nástroje by sa mali používať na dosiahnutie spojenia potrieb produkcie, ktoré vlastne stanovujú orientáciu rozvoja ľudských zdrojov.

V dôsledku krátko programovacieho obdobia budú intervencie adresované na vyššie uvedené oblasti. Toto opatrenie sa prevažne zameriava na rozvoj kľúčových kompetencií, na ponuku možností dodatočného vyššieho a odborného vzdelávania a prípravy, a vo všeobecnosti k zvyšovaniu kvality odborného vzdelávania a prípravy.

Dodatočná pozornosť bude venovaná študentom s poruchami učenia alebo študentom z rodín z nepodnetného sociálneho prostredia. Rovnaká pozornosť bude adresovaná aj sociálne znevýhodneným rodinám, zahŕňajúc rómsku menšinu. V dôsledku toho, integrácia Rómskej menšiny do hlavného systému vzdelávania bude ďalej umožňovaná a tak prispeje k širšej sociálnej inklúzii.

Opatrenia aktívnej politiky trhu práce budú sprevádzané súbormi školiacich a vzdelávacích aktivít v rámci opatrenia 3.1. Súbor aktivít je navrhnutý za účelom prevencie predčasného ukončenia školskej dochádzky a vytvorenia vzdelávacej schémy „druhej šance“. Podiel rómskych účastníkov na týchto súboroch aktivít sa očakáva zhruba vo výške 10-20%. Školiace programy budú navrhnuté v súlade so špecifickými školiacimi potrebami tejto cieľovej skupiny v zmysle pracovných návykov, jazykových zručností, nedostatkov v predchádzajúcom vzdelávaní a školení, kultúrnych a sociálnych potrieb.

Rozvíjať sa tiež bude vzdelávanie a zamestnávanie rómskych asistentov v službách zamestnanosti, asistentov na školách a inštitúciách zdravotnej starostlivosti a terénnych sociálnych pracovníkov za účelom podpory princípu svojpomoci a rovestníckeho poradenstva v rómskych komunitách pomocou vzdelávania sociálnych pracovníkov v rámci stredného a terciárneho vzdelávania.

Opatrenie 3.1. je prepojené na systém profesionálnych školení a vzdelávania určeného priamo pre potreby trhu práce. Je preto cieľom tohto opatrenia vytvoriť metodológiu a diagnostické nástroje pre prestupné triedy, čo bude mať za následok neskoršie prepojenie na program „Druhá šanca“, ktorý je zameraný na ohrozenú skupinu čerstvých absolventov škôl. Nadaným študentom zo sociálne slabých rodín, so zreteľom na študentov rómskej národnosti, budú poskytované štipendiá za účelom zrealizovania ich prístupu k vyššiemu vzdelaniu a vo výhľade aj uľahčeniu ich umiestnenia na trhu práce.

Nie sú k dispozícii štatistické údaje dostupné pre účel tvorby špecifických monitorovacích ukazovateľov ohľadom rómskej populácie. Periodické hodnotenie týchto kategórií bude realizované prostredníctvom opatrenia Technickej pomoci prostredníctvom ostatných nástrojov, ako je netradičný monitoring a špecifické prieskumy.

Ciele

Hlavným cieľom opatrenia bude transformácia systému odborného vzdelávania a prípravy smerom k potrebám trhu práce s dôrazom na potreby spoločnosti založenej na vedomostiach a na sociálnu inklúziu.

Ako operačné ciele opatrenia sú uvádzané nasledovné:

- Redukcia nezamestnanosti mladých ľudí zvýšením účasti zamestnávateľov na profilácii odborného vzdelávania a prípravy a užšie prepojenie odborného vzdelávania a prípravy so špecifickými kvalifikačnými potrebami na regionálnom trhu práce;
- Posilnenie kvality zásobovania trhu práce vhodne orientovaným odborným vzdelávaním a prípravou na rozvoj kľúčových kompetencií, vrátane podnikateľských vedomostí a zručností v oblasti informačných a komunikačných technológií;
- Zvýšenie kvality programov odborného vzdelávania stimulovaním monitorovacích a hodnotiacich aktivít, ako aj zlepšovaním systému akreditácie;
- Uľahčenie prístupu k vzdelaniu osobám ohrozeným sociálnou exklúziou a osobám pochádzajúcim zo znevýhodneného prostredia ku vzdelávaniu, zahŕňajúc rómsku menšinu.

Príklady oprávnených aktivít

Hlavný cieľ opatrenia je zameraný na transformáciu systému odborného vzdelávania a prípravy môže byť dosiahnutý prostredníctvom nasledovných aktivít:

- Modernizácia odborného vzdelávania a učebných osnov, zahŕňajúca špecifikáciu vzdelávacích štandardov a začlenenie väčšieho podielu praxe, v spoločnej snahe zo strany zamestnávateľa, a ak je možné na trojstrannej báze;
- Rozširovanie možností školiacich aktivít terciárneho vzdelávania, hlavne v oblasti rozvoja základných zručností pracovnej sily, prostredníctvom zavedenia špecializovaných školiacich programov;
- Implementácia praktických školiacich programov na pracoviskách, po predchádzajúcom patričnom súhlase zúčastnených podnikov;

- Adekvátne adaptácia pedagogických a technických zručností pedagogických pracovníkov prostredníctvom špecializovaných školiacich programov, založených najmä na modernizovaných učebných osnovách;
- Vytvorenie systému monitorovania a hodnotenia v systéme odborného vzdelávania a prípravy;
- Príprava odborných učebníc a metodických pomôcok pre učiteľov a žiakov a zabezpečenie ich dostupnosti aj prostredníctvom internetu;
- Vytvorenie mechanizmu/programu na podporu projektov na tvorbu modulových vzdelávacích programov zameraných na nácvik nových základných zručností (digitálna gramotnosť, ovládanie cudzích jazykov, sociálne a podnikateľské zručnosti, zručnosť naučiť sa učiť);
- Aplikácia motivačných a aktivačných intervencií pre rómsku menšinu (zabezpečenie kombinovaných aktivít v rámci predprípravy, poradenstvo a spojené podporné služby), pre ich podporu rozšírenia účasti v systéme vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy;
- Štipendijné programy pre osoby zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- Prípravné a doučovacie kurzy pre štúdium na strednej škole pre žiakov základných škôl zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Štátna pomoc

Pri aktivitách v rámci tohto opatrenia sa neuplatní schéma štátnej pomoci.

Koneční prijímatelia pomoci (pre národné projekty)

- Ministerstvo školstva SR;
- organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR;

Koneční užívatelia pomoci (pre národné projekty)

- školy a zariadenia odborného vzdelávania a prípravy;
- vysoké školy;
- organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR
- mimovládne neziskové organizácie;

Koneční prijímatelia (pre dopytovo-orientované projekty)

- Ministerstvo školstva SR;
- Organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR;
- Orgány štátnej správy v školstve;
- samosprávne kraje a miestna samospráva;
- Školy a zariadenia odborného vzdelávania a prípravy;
- Vysoké školy;
- Mimovládne neziskové organizácie;

Cieľové skupiny

- Pedagogickí pracovníci v systéme odborného vzdelávania a prípravy, ako aj v terciárnom vzdelávaní;
- Žiaci stredných škôl;
- Žiaci škôl odborného vzdelávania a prípravy;
- Univerzitní študenti;
- Žiaci a študenti zo sociálne znevýhodneného prostredia, hlavne rómska menšina.

Výber projektov

Všeobecný postup pri výbere projektov:

Dopytové projekty (zdola nahor) budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet modernizovaných osnov	0	100
Počet podporených vzdelávacích inštitúcií	0	200
B. Ukazovatele výsledku		
Pomer inovačných programov odborného vzdelávania a prípravy z celkového počtu vzdelávacích programov	0	10%
Pomer účastníkov rómskej menšiny v motivačných a aktivačných programoch z celkového počtu zúčastnených osôb rómskej menšiny	0	10%
C. Ukazovatele dopadu		
Počet žiakov v novovytvorených a inovačných programoch odborného vzdelávania a prípravy v rozsahu 12 mesiacov po skončení podpory	0	50 000

Monitorovanie projektov

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľoch. Operačný monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom konečných prijímateľov pomoci a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané tak finančné, ako aj fyzické údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané Riadiacemu orgánu. Frekvenciu a načasovanie monitorovania upraví Monitorovací výbor.

Plán publicity a informovanosti

Publicita bude zabezpečená v súlade s Komunikačným akčným plánom. Koneční prijímatelia, ako aj koneční užívatelia pomoci musia informovať a vyvíjať aktivity o tom, že projekt je spolufinancovaný z prostriedkov ESF. Publicita musí byť v súlade s Nariadením č. 1159/2000 a v súlade s Externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami

Vplyv Opatrenia na životné prostredie je **neutrálny**.

V rámci Opatrenia sa **princíp rovnosti príležitostí** bude uplatňovať v rovnakej miere ako je uvedené v politike vzdelávania Slovenskej republiky. Vzdelávacie aktivity v rámci tohto opatrenia budú zamerané na rozšírenie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami.

Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Vplyv opatrenia na horizontálny cieľ Informačná spoločnosť je viac menej pozitívny. Opatrenie podporuje prípravu literatúry elektronickej forme a znalosti informačno-komunikačných technológií.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
		X
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
		X
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	3
OPATRENIE	3.1.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		6 811 340	6 777 283	5 108 505		5 108 505			1 668 778	1 668 778				34 057			
2005		9 727 854	9 679 215	7 295 891		7 295 891			2 383 324	2 383 324				48 639			
2006		12 600 758	12 537 753	9 450 567		9 450 567			3 087 186	3 087 186				63 005			
Total		29 139 952	28 994 251	21 854 963		21 854 963			7 139 288	7 139 288				145 701			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 3.2: Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 3	Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce
Opatrenie 3.2	Zvýšenie rozsahu, zlepšenie a širšie poskytovanie ďalšieho vzdelávania s cieľom zlepšiť kvalifikáciu a adaptabilitu zamestnancov
Oblasť intervencie	23 Rozvoj odbornej prípravy a vzdelávania
Trvanie	2004-2006
Cieľová oblasť	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	absolventi, zamestnanci, nadbytoční zamestnanci, zamestnanci štátnej správy a verejnej správy, učitelia, osoby s nízkou kvalifikáciou a neukončeným vzdelaním,
Koneční prijímatelia	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo školstva SR; • organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR; • orgány štátnej správy v školstve; • samosprávne kraje a miestna samospráva; • Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny; • Úrad pre štátnu službu • sociálni partneri; • mimovládne neziskové organizácie; • stredné školy; • vysoké školy; • profesijné organizácie a asociácie; • štátne vzdelávacie inštitúcie; • školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy

Príjemcovia pomoci	<ul style="list-style-type: none"> - SZČO; - Zamestnávateľa; - Neštátne agentúry poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo; - Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb; - Malé a stredné podniky
Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Ministerstvo školstva SR
Celkov verejné výdavky 2004-2006	EUR 42 495 760
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	77,92 %
Štrukturálne fondy ESF	EUR 33 113 579
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	22,08%
Štátny rozpočet	EUR 9 382 181

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	48 881 950					
Celkové verejné financovanie	42 495 760					
Účasť Spoločenstva (ESF)	33 113 579	77,92%	50,00%		11,64%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	9 382 181	22,08%		48,52%		11,46%
Príspevok zo súkromného sektora	6 386 190					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Systém ďalšieho vzdelávania na Slovensku nereflektuje súčasné potreby vyššej kvalifikácie a adaptability pracovnej sily. Kvalita a efektivita ďalšieho vzdelávania nemôže byť daná spočítaním počtu poskytovateľov školení, ani zavedeným počtom programov. Zmeny v technológii a v produkcii, ako aj medzinárodný vývoj sa stali dôvodom potreby mať dobrý fungujúci systém ďalšieho vzdelávania a jeho dostupnosť pre pracovnú silu. To by sa malo stať časťou jasnej stratégie, ktorá spojí vzdelávací systém, systém stredného odborného vzdelávania, počiatočné vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie prispôbené reálnym potrebám trhu práce a výroby.

V tomto štádiu sa musíme venovať kvalite ďalšieho vzdelávania, certifikácii školení a rozlišovania zručností. V rámci tohto opatrenia, bude systém ďalšieho vzdelávania rozvíjaný a diverzifikovaný, so zreteľom na spomínané slabé stránky.

Toto opatrenie rovnako podporí posilnenie zručností učiteľov a vo všeobecnosti zlepšenie zručností tých, ktorí pracujú v oblasti vzdelávania (učiteľov, lektorov, riadiacich a administratívnych pracovníkov). Dôraz sa bude klásť aj na zlepšenie kvalifikácie zamestnancov štátnej správy a verejnej správy, čím sa zvýši efektivita v štátnej administratíve.

Opatrenie prispeje k posilneniu kvality a dostupnosti ďalšieho vzdelávania, k rozšíreniu ponuky ďalšieho vzdelávania vrátane podpory rozvoja nových foriem ďalšieho vzdelávania, podpory vzdelávania v oblasti podnikových a manažérskych zručností, ako aj podpory programov druhej šance pre osoby s neukončeným vzdelaním alebo bez vzdelania. Opatrenie sa zaoberá aj rozvojom vzdelávania zamestnancov samosprávy.

Ciele

Hlavným cieľom opatrenia je zvýšenie rozsahu a kvality celoživotného vzdelávania prostredníctvom podpory budovania systému celoživotného vzdelávania prostredníctvom stimulácie nových programov a financovania realizácie programov ďalšieho vzdelávania.

Špecifické ciele:

- Zvýšenie počtu a kvality programov celoživotného vzdelávania vrátane zavedenia nových foriem vzdelávania (programy druhej šance pre osoby s nízkou kvalifikáciou, dištančné vzdelávanie, e-learning);
- Posilnenie kvality ďalšieho vzdelávania stimulovaním monitorovacích a hodnotiacich aktivít a zlepšením systému akreditácie;

- Stimulácia dopytu po ďalšom vzdelávaní, prevažne osôb ohrozených nezamestnanosťou a osôb s nízkou úrovňou vzdelania a zručností, za účelom zvýšenia adaptability pracovnej sily;
- Podpora ďalšieho vzdelávania a prípravy zamestnancov v štátnej správe a verejnej správe, s cieľom zvýšiť administratívne kapacity.

Príklady oprávnených aktivít

- Zvyšovanie prístupu k ďalšiemu vzdelávaniu zavedením nových foriem ďalšieho vzdelávania napr. programy druhej šance;
- Vytvorenie centier dištančného vzdelávania a podpora rozvoja nových foriem vzdelávania, napríklad e-learning;
- implementácia programov vzdelávania pre zamestnancov v štátnej správe a verejnej správe;
- Podpora spolupráce sociálnych partnerov so zamestnávateľmi pri presadzovaní celoživotného vzdelávania;
- Modernizácia prípravy budúcich učiteľov a podpora systému celoživotného vzdelávania učiteľov;
- Dobudovanie a inovácie systému profesijných štandardov a vzdelávacích štandardov, tak aby vzájomne korešpondoval;
- Podpora otvoreného modulárneho systému ďalšieho vzdelávania;
- Vytvorenie národného systému pre zber a šírenie informácií o inováciách v ďalšom vzdelávaní;
- Vytvorenie národného systému certifikácie na zabezpečenie kvality ďalšieho vzdelávania;
- Vybudovanie sústavy štandardov kvality pedagogického pôsobenia v lektorskej práci lektorov, školiteľov a tútorov za účelom zvyšovania ich odbornosti;
- Vytvorenie systému vyhodnocovania a uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania s cieľom uznávania kvalifikácie na trhu práce;
- Vyhodnotenie, certifikácia a akreditácia vedomostí a zručností, ktoré vyškolení nadobudnú prostredníctvom ktorýchkoľvek školiacich programov implementovaných v systéme odborného vzdelávania a prípravy/ďalšieho vzdelávania;
- Implementácia vzdelávacích programov/kurzov zameraných na získanie zručností v oblasti informačných a komunikačných technológií;

- Rozširovanie vzdelávacích aktivít, zameraných na zlepšenú adaptabilitu pracovnej sily;
- Analýzy školiacich potrieb v podnikoch;
- Podpora adaptability zamestnancov transformujúcich sa podnikov;
- vzdelávanie SZČO, ak výsledkom tohto vzdelávania nie je zvýšenie stupňa vzdelania;
- Školenie a preškolenie tých, ktorí majú nedostatočnú kvalifikáciu alebo nízku úroveň zručnosti;

Štátna pomoc

Právny základ poskytovania štátnej pomoci pre podporu zamestnanosti tvorí Nariadenie Komisie č. 68/2001 z 12 decembra 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o založení ES o štátnej pomoci na vzdelávanie(OJ L OJ L 10, 13.1.2001) a zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Medzi ďalšiu legislatívu upravujúcu štátnu pomoc zahŕňame:

- Nariadenie Komisie č. 70/2001 z 12 Januára 2001 (OJ L 10, 13.1.2001) o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o založení ES pre malé a stredné podniky
- Nariadenie Komisie č. 1784/1999 z 12 júla 1999 o Európskom sociálnom fonde.

Právny základ poskytovania schémy de minimis tvoria:

- Nariadenie EK č. 69/2001 o používaní článkov 87 a 88 zmluvy o založení ES pri pomoci de minimis uverejnené OJ z 12. januára 2001 účinné do 31. decembra 2006.
- §3 zákona č. 231/99 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Aktivity, na ktoré sa vzťahuje štátna pomoc v rámci tohto opatrenia musia spĺňať podmienky a kritéria nasledujúcich schém:

- Schéma štátnej pomoci na vzdelávanie
- Schéma pomoci de minimis na vzdelávanie
- Schéma pomoci de minimis na podporu rozvoja ďalšieho vzdelávania

Intenzita pomoci v rámci schémy štátnej pomoci na vzdelávanie:

Pomoc na vzdelávanie	Špecifické vzdelávanie	Všeobecné vzdelávanie
Intenzita pomoci (veľké podniky mimo územia oprávneného na poskytnutie regionálnej pomoci, t. j. mimo regionálnej mapy štátnej pomoci)	25 %	50 %

Zvýšenie intenzity pomoci:		
- malé a stredné podniky	+ 10 %	+ 20 %
- regióny podľa čl. 87(3)(a) – mimobratislavské kraje	+ 10 %	+ 10 %
- regióny podľa čl. 87(3)(c) – bratislavský kraj	+ 5 %	+ 5 %
- znevýhodnení pracovníci	+ 10 %	+ 10 %

Podrobnejšie podmienky poskytovania pomoci sú definované v jednotlivých schémach štátnej pomoci, resp. schémach pomoci de minimis, ktoré sú zverejnené v Obchodnom vestníku a na webových stránkach poskytovateľa pomoci.

Koneční příjematelia pomoci (pre národné projekty)

- Ministerstvo školstva SR;
- Organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR;
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny;
- Úrad pre štátnu službu.

Koneční uživatelé pomoci (pre národné projekty)

- sociálni partneri;
- orgány štátnej správy v školstve;
- samosprávne kraje a miestna samospráva ;
- mimovládne neziskové organizácie;
- stredné školy;
- vysoké školy;
- organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR;
- profesijné organizácie a asociácie;
- štátne vzdelávacie inštitúcie;
- školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy

Koneční příjematelia (pre dopytovo-orientované projekty)

- Ministerstvo školstva SR;
- Organizácie priamo riadené Ministerstvom školstva SR;

- Orgány štátnej správy v školstve;
- Samosprávne kraje a miestna samospráva;
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny;
- Úrad pre štátnu službu
- Sociálni partneri;
- Mimovládne neziskové organizácie;
- Stredné školy;
- Vysoké školy;
- Profesijné organizácie a asociácie;
- Štátne vzdelávacie inštitúcie;
- školské zariadenia, ktoré vykonávajú mimoškolskú činnosť a prácu s mládežou obdobne ako školy

Príjemcovia pomoci podliehajúci pravidlám štátnej pomoci:

- SZČO;
- Zamestnávateľia;
- Neštátne agentúry poskytujúce služby zamestnanosti a personálne poradenstvo;
- Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb;
- Malé a stredné podniky

Cieľové skupiny

- Osoby usilujúce sa o zmenu zamestnania;
- Osoby s nedostatočnou kvalifikáciou;
- Absolventi;
- Zamestnanci;
- Nadbytoční pracovníci;
- Manažéri;
- Zamestnanci štátnej správy a verejnej správy;
- Učitelia.

Výber projektov

Všeobecný postup pri výbere projektov:

Dopytové projekty (zdola nahor) budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

V procese výberu budú použité **výberové kritériá** uvedené v prílohe č. 4 tohto dokumentu.

Žiadosti v rámci tohto opatrenia bude posudzovať Komisia pre výber projektov menovaná Riadiacim orgánom. Všetci žiadatelia o NFP budú v rámci publikovanej výzvy na predkladanie projektov predkladať svoje projekty na riadiaci orgán (MPSVR SR), alebo na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (Ministerstvo školstva SR).

Národné projekty budú prebiehať formou priameho zadania alebo prostredníctvom uzavretej výzvy Ministerstva školstva SR.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet učiteľov zúčastnených na vzdelávacích programoch	0	5 000
Počet podporených vzdelávacích inštitúcií	0	100
Počet zamestnancov štátnej a verejnej správy zúčastnených na programoch ďalšieho vzdelávania	0	8 000
Počet vyškolených zamestnávateľov (spolu špecifické, ako aj odborné školenia)	0	6 000
Počet špecificky vyškolených zamestnancov	0	2 000
B. Ukazovatele výsledku		

Pomer osôb v zamestnaní v novo vytvorených alebo inovačných programoch ďalšieho vzdelávania z celkového počtu zamestnancov zúčastnených na programoch ďalšieho vzdelávania	0	5 %
Zmena v pomere učiteľov zúčastnených na programoch ďalšieho vzdelávania z celkového počtu učiteľov	10 %	15 %
Zmena v pomere zamestnancov zúčastnených na programoch ďalšieho vzdelávania z celkového počtu zamestnancov (2 milióny)	0,05 %	0,3 %
C. Ukazovatele dopadu		
Počet vytvorených programov ďalšieho vzdelávania fungujúcich 10 mesiacov po skončení podpory	0	70 %
Zvýšenie produktivity trhu a konkurencieschopnosti spoločností		%

Monitorovanie projektov

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľoch. Operačný monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom konečných prijímateľov pomoci a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané tak finančné, ako aj fyzické údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané Riadiacemu orgánu. Časové dispozície a frekvenciu ich prenosu určí Monitorovací výbor.

Plán publicity a informovanosti

Publicita bude zabezpečená v súlade s Komunikačným akčným plánom. Koneční prijímatelia, ako aj koneční užívatelia pomoci musia informovať a vyvíjať aktivity o tom, že projekt je spolufinancovaný z prostriedkov ESF. Publicita musí byť v súlade s Nariadením Rady č. 1159/2000 a v súlade s Externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami

Vplyv Opatrenia na životné prostredie je neutrálny.

V rámci Opatrenia sa **princíp rovnosti príležitostí** bude uplatňovať v rovnakej miere ako je uvedené v politike vzdelávania Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Vplyv opatrenia na horizontálny cieľ Informačná spoločnosť je viac menej pozitívny. Opatrenie podporuje vydávanie literatúry v elektronickej forme a znalosti informačných a komunikačných technológií a e-learning.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
	X	
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
	X	
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	3
OPATRENIE	3.2.

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		11 425 949	9 933 204	7 740 159		7 740 159			2 193 045	2 193 045				1 492 745			
2005		16 318 370	14 186 454	11 054 380		11 054 380			3 132 074	3 132 074				2 131 916			
2006		21 137 631	18 376 102	14 319 040		14 319 040			4 057 062	4 057 062				2 761 529			
Total		48 881 950	42 495 760	33 113 579		33 113 579			9 382 181	9 382 181				6 386 190			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie 3.3: Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach a systémov na predvídanie zmien kvalifikačných potrieb trhu práce

Podopatrenie 3.3.A: Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach

Sumárna tabuľka

Priorita 3	Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce
Opatrenie 3.3	Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach a systémov predvídania zmien kvalifikačných potrieb trhu práce
Podopatrenie 3.3 A	Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach
Oblasť pomoci	23 Rozvoj odborného vzdelávania a prípravy
Obdobie	2004-2006
Cieľové oblasti	Slovensko - oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Žiaci základných a študenti stredných škôl a univerzít Učiteľia oprávnení poskytovať kariérne poradenstvo
Koneční prijímatelia	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo školstva SR; • priamo riadené organizácie Ministerstva školstva SR; • orgány štátnej správy v školstve; • samosprávne kraje a miestna samospráva; • Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. • základné a stredné školy; • vysoké školy; • štátne inštitúcie pôsobiace v systéme poradenstva; • mimovládne neziskové organizácie

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Ministerstvo školstva SR
Výška verejných výdavkov 2004-2006	EUR 4 925 645
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80%
Štrukturálny fond ESF	EUR 3 940 516
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20,00%
Štátny rozpočet	EUR 985 129

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	4 925 645					
Celkové verejné financovanie	4 925 645					
Účasť Spoločenstva (ESF)	3 940 516	80,00%	5,95%		1,39%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	985 129	20,00%		5,09%		1,20%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Hlavným cieľom poradenstva o povolaniach a zamestnaniach je podpora aktivít, ktoré zlepšia tok informácií k študentom na všetkých stupňoch škôl, zameraných na ich ďalšie vzdelávacie možnosti a ich profesionálne perspektívy. Prostredníctvom poradenstva sú študenti aktívne

vedení k vyjasňovaniu si vlastných cieľov, k zvýšeniu sebavedomia a sebaúcty a k lepšiemu poznaniu sveta práce a požiadaviek výroby.

Z horeuvedeného vyplýva, že poradenstvo o povolaniach a zamestnaniach je v skutočnosti spojovacím článkom medzi vzdelávacím systémom, hlavne odborným vzdelávaním a prípravou na jednej strane a trhom práce a výrobou na strane druhej. Týmto spôsobom sa okrem iného zakladá jeden zo základných podsystémov celkového systému predvídania požadovaných zručností v ekonomike krajiny (pozri dolu podopatrenie 3.3B). Kariérne poradenstvo je základným pilierom pre udržateľný rozvoj ľudských zdrojov v decíznej oblasti a jeho rozhodujúce vstupy sú základom pre individuálny osobnostný rozvoj prevažne (nie však výlučne) mladých ľudí.

Vzhľadom na vyššie uvedené učitelia prijímajúci zodpovednosť za poskytovanie príslušných služieb by si mali byť vždy vedomí svojej úlohy a tiež postavenia školy v súčasnom spoločenskom prostredí. Súčasne by mali mať multidisciplinárne vzdelanie a mali by byť dobre vyškolení a mali by disponovať znalosťami z niektorej zo súčasných problematik týkajúcich sa miestnej, národnej a medzinárodnej politiky vzdelávania, ekonomiky a spoločnosti.

Dôležitosť kariérneho poradenstva bola mnoho rokov podhodnocovaná. Vzhľadom na fakt, že nezamestnanosť je prevažne štrukturálneho charakteru, poradenstvo o povolaniach a zamestnaniach sa stáva spolu s ostatnými podpornými nástrojmi faktorom zvýšenia účinnosti prepojenia ponuky pracovnej sily a dopytu po nej na trhu práce.

Ciele

Celkovým cieľom podopatrenia je zvýšenie dostupnosti, kvality a rozsahu informácií na účely kariérneho poradenstva a rozvoj nástrojov na predvídanie budúcich potrieb trhu práce, zlepšenie úrovne kariérneho poradenstva v krajine prepojením všetkých vzdelávacích stupňov s trhom práce prostredníctvom aktivít poradenstva o povolaniach a zamestnaniach pre študentov a mladých ľudí.

Špecifické ciele

- Podpora rozvoja štruktúr a funkcií kariérneho poradenstva na stredných školách a v terciárnej sfére;
- Prepojenie aktivít tohto podopatrenia s poradenskými činnosťami v zodpovednosti Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny (podopatrenie 1.1A);
- Rozšírenie činností týkajúcich sa odborného kariérneho poradenstva vo všetkých subjektoch stredného školstva;

- Zvýšenie citlivosti na otázky voľby povolania žiakov základných škôl prostredníctvom vhodného prístupu a prezentovania širokej ponuky povolání;
- Vytvorenie a trvalé fungovanie účinného a efektívneho systému poradenstva o povolaniach a zamestnaniach pre školský systém a trh práce. Oba systémy budú prepojené na potreby trhu práce a požiadavky výrobnnej sféry a zabezpečia tak nepostrádateľnú stálu spätnú väzbu, ktorá je potrebná pre fungovanie systému poradenstva.

Príklady oprávnených aktivít

- Relevantné prípravné, priebežné a ex - post štúdie a prieskumy;
- Príprava príslušných kurikúl a učebníc korešpondujúcich s rôznymi úrovňami študentov;
- Distribúcia odborných a praktických materiálov všetkým prijímateľom (študentom);
- Odborné vzdelávanie učiteľov kariérneho poradenstva a ich následná akreditácia v systéme poradenstva;
- Realizácia programov poradenstva o povolaniach a zamestnaniach pre príjemcov na všetkých stupňoch škôl;
- Organizovanie „otvorených dní kariéry“ pre študentov a rodičov s cieľom prepojiť vzdelávaciu sféru so svetom práce a výroby (podnikov);
- Zavádzanie špecifických programov pre študentov zameraných na zvýšenie ich citlivosti k otázkam týkajúcim sa podnikania a iných relevantných tém, za použitia inovovaných metodologických prístupov, vrátane metód simulácie;
- poradenstvo a mentoring pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v najvyššom ročníku základnej školy s cieľom motivácie pre začatie štúdia na strednej škole;
- Koordinácia a prepojenie na aktivity kariérneho poradenstva trhu práce uskutočňovaných Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny (viď opatrenie 1.1) za účelom predchádzania vzájomného prekrývania a/alebo protichodného vývoja rozdielnych oblastí;
- Vzájomné prepojenie a výmena informácií so systémom predvídania vzdelávacích potrieb;
- Prepojenie na sieť EURES prostredníctvom príslušných útvarov Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Štátna pomoc

Pre aktivity v rámci tohto podopatrenia sa neuplatní schéma štátnej pomoci.

Koneční prijímatelia

- Ministerstvo školstva SR;
- priamo riadené organizácie Ministerstva školstva SR;
- orgány štátnej správy v školstve;
- samosprávne kraje a miestna samospráva;
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.
- základné a stredné školy;
- vysoké školy;
- štátne inštitúcie pôsobiace v systéme poradenstva;
- mimovládne neziskové organizácie;

Cieľové skupiny

- Žiaci základných a študenti stredných škôl;
- Študenti na univerzitách;
- Učitelia oprávnení poskytovať poradenské služby;
- Sociálne znevýhodnené skupiny;
- Záujemcovia o zamestnanie;
- Zamestnanci.

Výber projektov

Postup pri výbere dopytovo-orientovaných projektov:

Dopytovo-orientované projekty (zdola nahor) budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Žiadosti v rámci tohto opatrenia bude posudzovať Komisia pre výber projektov menovaná Riadiacim orgánom. Všetci žiadatelia musia v rámci publikovanej výzvy na predkladanie projektov adresovať svoj záujem na Ministerstvo školstva SR..

Indikátory a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Indikátory výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet učiteľov pracujúcich v kariérom poradenstve, ktorí prešli príslušným školením	0	1 500
Počet vytvorených a realizovaných programov poradenstva o povolaniach	0	20
Počet študentov zapojených do programov poradenstva	0	300 000
B. Indikátory výsledku		
Percento žiakov a študentov na školách realizujúcich programy poradenstva o povolaniach a zamestnaniach	0	30 %
Percento pracovníkov v oblasti poradenstva, ktorí si zvýšili svoju kvalifikáciu z celkového počtu osôb poskytujúcich služby v tejto oblasti	0	50 %
C. Indikátory dopadu		
Počet vytvorených poradenských programov fungujúcich po 12 mesiacoch od skončenia podpory	0	15

Monitorovanie projektov

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľoch. Operačný monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom konečných prijímateľov pomoci a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané tak finančné, ako aj fyzické údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané riadiacemu orgánu. Časové dispozície a frekvenciu ich prenosu určí monitorovací výbor.

Plán publicity a informovanosti

Publicita bude zabezpečená v súlade s Komunikačným akčným plánom. Koneční prijímatelia, ako aj koneční užívatelia pomoci musia informovať a vyvíjať aktivity o tom, že projekt je spolufinancovaný z prostriedkov ESF. Publicita musí byť v súlade Nariadením č. OO/1159/ES a v súlade s Externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami

Vplyv opatrenia na životné prostredie je neutrálny.

V rámci opatrenia sa **princíp rovnosti príležitostí** bude uplatňovať v rovnakej miere ako je uvedené v politike vzdelávania Slovenskej republiky. Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie. Vplyv opatrenia na horizontálny cieľ Informačná spoločnosť je **neutrálny**.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálny	Negatívny	Pozitívny
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
	X	
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký
Dopad na zamestnanosť		
	X	
Neutrálny	Pozitívny nepriamy	Pozitívny priamy
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálny	Relatívne nízky	Relatívne vysoký

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	3
Opatrenie	3.3.A.

FINANČNÁ TABUĽKA NA OPATRENIE PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť Spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkom	Central	Regionál	Miestne	Iné				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		1 151 349	1 151 349	921 079		921 079			230 270	230 270				0			
2005		1 644 339	1 644 339	1 315 471		1 315 471			328 868	328 868				0			
2006		2 129 957	2 129 957	1 703 966		1 703 966			425 991	425 991				0			
Celkom	23	4 925 645	4 925 645	3 940 516		3 940 516			985 129	985 129				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Podopatrenie 3.3.B: Systémy na prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce

SÚHRNNÁ TABUĽKA

Priorita 3	Zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce
Opatrenie 3.3	Rozvoj poradenstva o povolaniach a zamestnaniach a systémov predvídania zmien kvalifikačných potrieb trhu práce
Podopatrenie 3.3.B	Systémy na prepojenie odborného vzdelávania a prípravy s trhom práce
Oblasť pomoci	23 Rozvoj odborného vzdelávania a prípravy
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Pracovná sila v SR
Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Ministerstvo školstva SR
Koneční prijímatelia	1) Ministerstvo školstva SR 2) Organizácie priamo riadené MŠ SR 3) Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Výška verejných výdavkov 2004-2006	EUR 9 147 626
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	80%
Štrukturálny fond ESF	EUR 7 318 101
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	20,00%
Štátny rozpočet	EUR 1 829 525

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	9 147 626					
Celkové verejné financovanie	9 147 626					
Účasť Spoločenstva (ESF)	7 318 101	80,00%	11,05%		2,57%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	1 829 525	20,00%		9,46%		2,23%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Odôvodnenie

Tvorba pracovných príležitostí je v Slovenskej republike vážnym ekonomickým a sociálnym problémom. Konfrontácia s týmto problémom je priamo spojená, okrem ďalších možností slovenskej ekonomiky, s charakteristikami pracovnej sily, ktorá je k dispozícii na uspokojenie požiadaviek výrobnjej sféry. Aby sa dosiahla zhoda medzi ponukou a dopytom na trhu práce v sektorovom i regionálnom meradle, sú potrebné predchádzajúce informácie, ako napr.:

- Ponuka pracovnej sily (počty využiteľnej pracovnej sily);

- Kvalita dostupnej pracovnej sily v zmysle jej vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne;
- Splnenie dodatočných faktorov, ktoré sú vyžadované, ako sú veková štruktúra, región a časová presnosť.

V každom prípade je existencia adekvátnych zručností hlavnou otázkou podstatne ovplyvňujúcou boj proti nezamestnanosti. Na trhu práce v Slovenskej republike existuje stále sa rozširujúca priepasť medzi ponukou zručností a požiadavkami po nich. Preto je odôvodnený predpoklad, že napriek mnohým ďalším vhodným opatreniam aktívnej politiky trhu práce, ktoré sú uskutočňované, žiadna krátko alebo dlhodobá účinnosť v oblasti rozvoja zamestnanosti nemôže byť dosiahnutá, ak sa určitým spôsobom nevyhneme a neeliminujeme nesúlad na úrovni potrebných zručností.

Vyriešenie problému nesúladu zručností v dlhodobom horizonte zahŕňa na jednej strane komplexnú reformu systému odborného vzdelávania a prípravy na druhej nepretržité usmerňovanie a prispôsobovanie kvalifikácií, ktoré sú neustále získavané k požiadavkám trhu práce a výrobnjej sféry. Keďže v súčasnej politickej diskusii sa nehovorí o reforme v tejto oblasti, ohnisko debaty zostáva v tom rozsahu, že schopnosť systému odbornej prípravy a vzdelávania reagovať na potreby trhu práce je možné dosiahnuť. V tomto prípade sa ukazuje zjavný nedostatok ľudských kapacít a know-how. Hlavní aktéri na trhu práce (systém odborného vzdelávania a prípravy, verejné služby zamestnanosti, zamestnávateľia a zamestnanci), ktorí by mali v rozhodujúcej miere participovať na vytváraní a rozširovaní toku informácií v oblasti ich rozvoja, zdá sa neuskutočňujú vzájomnú výmenu si informácií a nadobudnutého rozumového potenciálu, napriek tomu, že je zjavný prínos takejto systematickej výmeny pre všetkých aktérov.

Technologický vývoj, hlavné medzinárodné reformy (rozhodnutia EÚ a WTO), vývoj v oblasti ekonomických aktivít (napr. nemoderné sektory) a v podnikoch (zatvárania, ale i nové podniky), demografický vývoj, vývoj v oblasti vzdelávania atď., všetky spolu drasticky ovplyvňujú charakter, rozsah a kvalitu systému odborného vzdelávania a prípravy, ktorý musí byť k dispozícii pre celú populáciu a pracovnú silu.

Je nevyhnutné si uvedomiť, že všetky horeuvedené skutočnosti musia byť pretransformované do zmysluplného nástroja prijímania rozhodnutí, ktorý vo forme vhodného programu prípravy bude využiteľný v transformácii vedomostí a zručností smerom k pracovnej sile. Tiež treba poznamenať, že získanie hodnotných informácií týkajúcich sa rozvoja trhu práce, a z toho vyplývajúceho poskytovania odborného vzdelávania a prípravy, by malo mať dynamický charakter, a teda nemôže byť založené iba na určitých výskumoch a štúdiách. Tieto môžu byť vypracovávané jeden, ale aj viac krát v budúcnosti, avšak toto nemôže byť riešením pre správne a presné prijímanie rozhodnutí v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Výskumy a štúdiá, pripravené na prístupe zdola-nahor, sú vždy štartujúcim bodom, ale v ďalšom období si vyžadujú

nepretržité dopĺňanie informáciami. Keďže zmeny sú nepretržitého charakteru, informácie majú formu prúdu, ktorý musí byť preto neustále monitorovaný a jeho výsledky adekvátne využívané.

Na druhej strane, rozdelenie zodpovedností v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v Slovenskej republike neumožňuje efektívnu organizáciu týchto monitorovacích systémov zo strany všetkých hlavných aktérov. Následne, súčasné vymedzenie a neexistencia žiadnej relevantnej politickej a funkčnej koordinačnej jednotky nenapomáha tak potrebnej neustálej spolupráci a komplementarite medzi nimi.

Sumarizujúc predchádzajúcu analýzu, chýbajúce elementy v oblasti tvorby politiky ľudských zdrojov sú:

- Vhodné nástroje na zber informácií z lokálnej ako aj z centrálnej úrovne, ktoré sú potrebné na tvorbu rozhodnutí v systéme odborného vzdelávania a prípravy;
- Efektívne spracovanie zhromaždených informácií a ich spracovanie prostredníctvom on-line systému;
- Interpretácia výsledkov spracovania informácií v opatreniach a programoch odborného vzdelávania a prípravy korešpondujúcich s potrebami modernej ekonomiky;
- Efektívne rozloženie zodpovedností v sektore ľudských zdrojov spolu s nepostrádateľnou kooperáciou a komplementaritou hlavných aktérov systému odborného vzdelávania a prípravy a trhu práce vyúsťujúce v prepojení systému odborného vzdelávania a prípravy na trh práce založenom na permanentnom základe.

Navrhnuté podopatrenie má za cieľ uľahčiť obom ministerstvám prekonať vyššie spomenuté obmedzenia a zracionalizovať poskytovanie odborného vzdelávania a prípravy v Slovenskej republike. Toto je možné dosiahnuť vytvorením moderného (elektronického) národného systému, prepojením parciálnych subsystémov v oblasti ľudských zdrojov a predvídania požiadaviek smerom k systému odborného vzdelávania a prípravy, pokrýjúc tak voľné pracovné miesta na trhu práce, bojom s primárnou štrukturálnou nezamestnanosťou a posilnením a akceleráciou rozvojových trendov v krajine.

Ciele

Celkovým cieľom podopatrenia je poskytnúť krajine národný systém, ktorý bude vzájomne prepájať odborné vzdelávanie a prípravu s potrebami trhu práce a produktívneho sektora ekonomiky s cieľom zlepšiť koncepciu a program politiky ľudských zdrojov, takto zabezpečiac zvýšenie vážnosti systému odborného vzdelávania a prípravy v populácii a zvýšenie dostupnosti, kvality a rozsahu informácií na účely kariérneho poradenstva a rozvoj nástrojov na predvídanie budúcich potrieb trhu práce.

Špecifické ciele:

- Vytvorenie a nepretržité fungovanie spoľahlivého a efektívneho systému výskumu, zaznamenávania a mapovania potrieb trhu práce, obzvlášť týkajúcich sa úrovne kvalifikácií početných profilov a špecializácií odborného vzdelávania a prípravy;
- Identifikácia technických špecifikácií a parametrov, ktoré vytvárajú a charakterizujú rozličné odborné špecializácie, tak isto ako aj ich účinná interpretácia a prepojenie na osnovy v odbornom vzdelávaní a príprave, založená na báze neustáleho prispôsobovania;
- Koordinácia medzi poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy a ďalšieho vzdelávania týkajúca sa kvality a úrovne kurikula odborného vzdelávania a prípravy, ktoré musí každý z nich poskytovať. V tejto súvislosti budú poskytovatelia povinní spolupracovať navzájom prostredníctvom existujúcich parciálnych systémov rozvoja ľudských zdrojov, t.j. vertikálnych systémov (odborné vzdelávanie a príprava a ďalšie vzdelávanie) a horizontálnych (identifikácia požiadaviek na praktické zručnosti pre potreby trhu práce, poradenstvo o povolaniach a zamestnaniach, akreditácia zručností počiatočného a ďalšieho vzdelávania, kvalifikácie získané prostredníctvom odborného vzdelávania a akreditácia ďalšieho vzdelávania)

Príklady oprávnených aktivít

- Výskum, zaznamenávanie a mapovanie existujúcich štruktúr zamestnanosti a pracovnej sily v Slovenskej republike na sektorovej, regionálnej a národnej úrovni;
- Identifikácia potrieb trhu práce a produkčnej sféry s ohľadom na existujúce profesie a odborné špecializácie;
- Identifikácia potrieb trhu práce s ohľadom na požadovaný obsah a úroveň technických špecifikácií, ktoré by mali charakterizovať každé povolanie a odbornú špecializáciu (za účelom včlenenia potrebného objemu do učebných osnov a prispôsobenia príslušných kurikul v odbornom vzdelávaní a príprave);
- Vytvorenie elektronického monitorovacieho systému, ktorý bude nepretržite zapracovávať všetky relevantné zlepšenia, ktoré môžu ovplyvňovať politiku ľudských zdrojov priamo alebo nepriamo;
- Sledovanie postupu zamestnaných osôb v ich zamestnaní po ukončení školiacich programov, ktorých sa zúčastnili;

- Školenie personálu, ktorý bude zapojený do zavádzania tohto podopatrenia za účelom umožnenia dosiahnutia zvýšených požiadaviek v ňom obsiahnutých;
- Rozširovanie a s tým súvisiaca publicita dosiahnutých výsledkov tohto podopatrenia v celej Slovenskej republike.

Štátna pomoc

Pre aktivity v rámci tohto opatrenia sa neuplatní schéma štátnej pomoci.

Cieľové skupiny

Cieľovou skupinou tohto špecifického podopatrenia je pracovná sila v celej Slovenskej republike.

Prostredníctvom implementácie tohto podopatrenia pracovná sila a obzvlášť nezamestnaní budú mať prospech z participovania v tréningových programoch lepšie korešpondujúcich s ich, ako aj potrebami celej krajiny, zvyšujúc tak možnosť nájsť si vhodné a dlhšie udržateľné zamestnanie.

Koneční prijímatelia

- Ministerstvo školstva Slovenskej republiky SR;
- Organizácie priamo riadené MŠ SR;
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.

Výber projektov

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

Žiadosti v rámci tohto opatrenia bude posudzovať Komisia pre výber projektov menovaná Sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom. Všetci žiadatelia o NFP budú v rámci publikovanej výzvy na predkladanie projektov predkladať svoje projekty na Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (Ministerstvo školstva SR).

Národné projekty budú prebiehať formou priameho zadania alebo prostredníctvom uzavretej výzvy Ministerstva školstva SR.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Minimálny počet regionálnych prieskumov zamestnanosti (s potenciálnou možnosťou ďalšieho detailnejšieho rozvrhnutia na lokálnu úroveň)	0	8
Počet národných prieskumov zamestnanosti (syntézová správa)	0	1
Minimálny počet regionálnych prieskumov potrieb trhu práce v profesiách a špecializáciách	0	8
Počet národných prieskumov potrieb trhu práce v zamestnaniach	0	1
Minimálny počet štúdií technickej špecifikácie rozličných povolání (kľúčové povolania korešpondujúce so základnými ekonomickými aktivitami)	0	20
Elektronický monitorovací systém	0	1
Školiaci program pre personál	0	1
Informačná kampaň	0	1
B. Ukazovatele výsledku		
Koordinačná jednotka pre systémy odborného vzdelávania a prípravy, ďalšieho vzdelávania a trhu práce	0	1
C. Ukazovatele dopadu		
Zlepšenie systémov predvídania zmien kvalifikačných potrieb na trhu práce		Áno

Monitorovanie projektov

Monitorovacie ustanovenia budú zahŕňať definíciu dát, ktoré sa majú zbierať za účelom poskytnúť nevyhnutné informácie o výstupoch, výsledkoch, dopadoch a príslušných ukazovateľoch. Operačný monitorovací mechanizmus zabezpečí, že prostredníctvom konečných prijímateľov pomoci a/alebo iných autorizovaných organizácií budú zozbierané tak finančné, ako aj fyzické údaje, prevedené do počítačovej formy a elektronicky zaslané Riadiacemu orgánu. Časové dispozície a frekvenciu ich prenosu určí Monitorovací výbor.

Plán publicity a informovanosti

Publicita bude zabezpečená v súlade s Komunikačným akčným plánom. Koneční prijímatelia, ako aj koneční užívatelia pomoci musia informovať a vyvíjať aktivity o tom, že projekt je spolufinancovaný z prostriedkov ESF. Publicita musí byť v súlade Nariadením Rady č. 1159/2000 a v súlade s Externým manuálom publicity.

Súlad s horizontálnymi prioritami

Aktivity Opatrenia sú v súlade so všetkými horizontálnymi prioritami.

Za účelom dosahovania cieľov v rámci rovnosti príležitostí na trhu práce je dôležité začať sériu tréningov a školení zamestnancov služieb zamestnanosti v oblasti rovnosti príležitostí a zamedzenia diskriminácie.

Tabuľka dopadu opatrenia na horizontálne princípy EU

Dopad na životné prostredie		
X		
Neutrálne	Negatívne	Pozitívne
Dopad na rovnosť príležitostí medzi mužmi a ženami		
	X	
Neutrálne	Relatívne nízke	Relatívne vysoké
Dopad na zamestnanosť		
	X	
Neutrálne	Pozitívne nepriame	Pozitívne priame
Dopad na rozvoj informačnej spoločnosti		
X		
Neutrálne	Relatívne nízke	Relatívne vysoké

FINANČNÝ PLÁN

PRIORITA	3
OPATRENIE	3.3.B

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločensva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		2 138 219	2 138 219	1 710 575		1 710 575			427 644	427 644				0			
2005		3 053 772	3 053 772	2 443 018		2 443 018			610 754	610 754				0			
2006		3 955 635	3 955 635	3 164 508		3 164 508			791 127	791 127				0			
Total		9 147 626	9 147 626	7 318 101		7 318 101			1 829 525	1 829 525				0			

Pozn.: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

Opatrenie: Technická pomoc

Súhrnná tabuľka

Opatrenie	Technická pomoc
Oblasť pomoci	41 Technická pomoc
Obdobie	2004-2006
Cieľové územie	Slovensko – oblasti Cieľa 1 (všetky regióny Slovenska okrem Bratislavského kraja)
Cieľové skupiny	Štátni zamestnanci a ostatný personál technickej pomoci pre SOP LZ
Koneční prijímatelia pomoci	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo financií SR,
Celkové verejné výdavky 2004-2006	EUR 11 379 237
Podiel príspevku Spoločenstva ako % z celkových verejných oprávnených nákladov	75%
Štrukturálny fond ESF	EUR 8 534 428
Podiel príspevku štátneho rozpočtu ako % z celkových oprávnených verejných výdavkov	25 %
Štátny rozpočet	EUR 2 844 809

Finančná tabuľka

v EUR, bežné ceny – priemerné hodnoty

	Suma	Podiel na celkovom verejnom financovaní v %	Podiel na prioritě v %		Podiel na programe v %	
			% ESF	% NVÚ	% ESF	% NVÚ
Náklady celkom	11 379 237					
Celkové verejné financovanie	11 379 237					
Účasť Spoločenstva (ESF)	8 534 428	75,00%	100,00%		3,00%	
Národná verejná účasť (NVÚ)	2 844 809	25,00%		100,00%		3,48%
Príspevok zo súkromného sektora	0					
Iné zdroje						

Odôvodnenie

Úspešná implementácia SOP LZ prináša so sebou ďalšie aktivity týkajúce sa riadenia a administratívnych postupov zapojených do procesu. Dôraz je kladený na potrebu vysokej odbornosti pri riadení, implementácii, monitorovaní a kontrole. Zložitosť tohto procesu je ovplyvnená aj skutočnosťou, že Slovenská Republika bude využívať pomoc Európskeho sociálneho fondu vôbec po prvýkrát. Prakticky neexistujú žiadne skúsenosti so zavádzaním a implementáciou programových dokumentov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov.

V tomto procese budú využité skúsenosti z implementácie programu PHARE, avšak realizácia Sektorového operačného programu Ľudské zdroje si vyžaduje zapojenie niekoľkonásobne väčšieho počtu zamestnancov, ktorí nemajú v tejto oblasti žiadne, resp. minimálne skúsenosti. V mnohých prípadoch pôjde o nové činnosti alebo zmenu zaužívaných vnútorných procedúr v dôsledku nárokov kladených na správnosť postupov pri riadení a kontrole.

Nariadenia EK 1685/2000, pravidlo č. 11 a Nariadenia EK č. 448/2004, určujú oblasť pôsobnosti a limity nákladov a zároveň rozlišuje dve kategórie technickej pomoci. V zmysle tohto nariadenia opatrenie technickej pomoci je rozdelené na dve podopatrenia:

I. Podopatrenie podporujúce riadenie, implementáciu, monitorovanie a kontrolu

Toto podopatrenie tvoria aktivity uvedené v článku 2.1 a 2.2 pravidla č. 11. Výška finančných prostriedkov na toto podopatrenie je stanovená v súlade s pravidlom č. 11 písm. 2.4 nariadenia Komisie č.1685/2000 a v zmysle nariadenia Komisie č. 448/2004. Miera spolufinancovania z ESF je 75%. Navrhovaná výška oprávnených výdavkov je limitovaná a predstavuje podporu vo výške 2% zo sumy 284 480 923 EUR, t.j. 5 689 618 EUR.

I. Podopatrenie - príklady oprávnených aktivít:

- vybudovanie regionálnych implementačných a monitorovacích jednotiek;
- pomoc pri finančnom riadení vrátane kontroly a auditu;
- podpora pri implementácii, monitorovaní a hodnotení;
- využitie externej pomoci pri vypracovávaní zadávacích podmienok a pri expertíznom posudzovaní;
- organizovanie zasadnutí a zabezpečenie činnosti Monitorovacieho výboru, prípadne podvýborov a pracovných skupín;
- administratívne, materiálové a prevádzkové náklady na poverených zamestnancov, náklady na mzdy;

Pozn. V rámci tohto podopatrenia je možné financovať výdavky na platy vrátane odvodov sociálneho poistenia u štátnych úradníkov alebo iných verejných úradníkov poverených riadne dokladovaným rozhodnutím príslušného orgánu k vykonávaniu úloh uvedených v bode 2.1, ako aj u iného personálu zamestnaného za účelom vykonávania týchto úloh.

II. Podopatrenie zahrňujúce ďalšie výdavky technickej pomoci

Podopatrenie tvoria aktivity uvedené v článku 3 pravidla č. 11 nariadenia Komisie č. 1685/2000 a v znení nariadenia Komisie č. 448/2004, ktoré nepodliehajú podmienkam stanoveným v bodoch 2.4 a 2.6 tohto pravidla. Miera spolufinancovania z ESF je 75%. Výška oprávnených výdavkov na II. podopatrenie predstavuje 1% zo sumy 284 480 923 EUR, t.j. 2 844 809 EUR.

II. Podopatrenie - príklady oprávnených aktivít:

- podpora pri zabezpečení dostupných a komplexných informácií o poskytovanej pomoci, publicita a ďalšie informačné aktivity;
- zavedenie, prevádzka a vzájomné prepojenie počítačových systémov pre riadenie, monitorovanie a hodnotenie;
- tréningy a odborné semináre zamerané na skvalitnenie prípravy poverených zamestnancov;
- výmena skúseností z realizácie pomoci;
- štúdie, odborné semináre a výmena skúseností vo väzbe na pomoc z ESF;
- zabezpečenie kvalitného kontinuálneho hodnotenia výsledkov operačného programu;
- hodnotenie dopadu programu a aktivity spojené s prípravou programového dokumentu na nasledujúce programovacie obdobie;

Rozdelenie finančných prostriedkov medzi riadiacim orgánom (MPSVR SR) a sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom (MŠ SR) je v pomere 70 : 30. Z prostriedkov opatrenia technickej pomoci pre SOP L'Z bude vyčlenená časť na aktivity pre oprávnených zamestnancov Odboru platobného orgánu pre štrukturálne fondy MF SR.

Služby v rámci opatrenia technickej pomoci budú poskytované dodávateľským spôsobom na báze výberového konania. Za jeho zrealizovanie zodpovedá riadiaci orgán Sektorového operačného programu Ľudské zdroje.

Rozdelenie technickej pomoci na podopatrenia

Účel	Celková suma v EUR	Celková suma v %	ESF 75% v EUR	ŠR 25% v EUR
I. Podopatrenie	7 586 158	2 %	5 689 618	1 896 539
II. Podopatrenie	3 793 079	1 %	2 844 809	948 270
Opatrenie TA celkom	11 379 237	3 %	8 534 428	2 844 809

Služby v rámci opatrenia technickej pomoci budú poskytované dodávateľským spôsobom na báze výberového konania. Za jeho zrealizovanie zodpovedá riadiaci orgán Sektorového operačného programu Ľudské zdroje. Prostriedky v rámci opatrenia technickej pomoci budú poskytnuté oprávneným inštitúciám na zmluvnom základe.

Ciele opatrenia

Efektívna implementácia operačného programu v súlade s nárokmi kladenými na riadiace a administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu.

Špecifické ciele opatrenia

- podpora administratívneho personálu v procese poskytovania pomoci z ESF;
- podpora pri budovaní regionálnych implementačných inštitúcií zameraných na zvýšenie absorpčnej schopnosti poskytovanej pomoci a na monitorovanie pomoci;
- zabezpečenie dostatočnej informovanosti, hodnotenia a propagácie poskytovanej pomoci;
- skvalitnenie finančného riadenia, vrátane auditu a kontroly;
- zabezpečenie kvalitných návrhov projektov zo strany žiadateľov o poskytnutie pomoci.
- vypracovanie špecifických štúdií a analýz, analytická podpora implementácie

Koneční prijímatelia pomoci

- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR;
- Ministerstvo školstva SR;
- Ministerstvo financií SR

Cieľové skupiny

- štátni zamestnanci a poverení pracovníci v rámci technickej pomoci;
- ďalší personál zabezpečujúci požiadavky technickej pomoci (zamestnanci, príp. zmluvne dohodnuté subjekty)

Výber projektov

Pri zadávaní expertíz, štúdií, hodnotení a ďalších aktivít zabezpečovaných dodávateľským spôsobom budú uplatňované metódy verejného obstarávania.

Ukazovatele a ciele (výstup, výsledok, dopad)

A. Ukazovatele výstupu	Východzí stav	Cieľ 2006
Počet financovaných štúdií	0	14
Počet zorganizovaných konferencií	0	2
Počet uskutočnených seminárov	0	10
B. Ukazovatele výsledku		
Počet projektov zameraných na zlepšenie monitorovania a hodnotenia	0	6
Počet realizovaných multimedialných akcií	0	24
Počet vydaných publikácií	0	12
Počet účastníkov školení organizovaných pre štátnych zamestnancov a personál technickej pomoci pre SOP L'Z	0	200
Vybudované regionálne a územné implementačné		Áno

jednotky		
Vybudovaný systém kontroly a auditu na všetkých úrovniach		Áno
Vypracované programové dokumenty pre ďalšie programovacie obdobie		Áno
Funkčný finančný a vecný monitorovací systém		Áno
C. Ukazovatele dopadu		
Program dosahuje vstupné a výstupné ciele a spĺňa požiadavky na monitorovanie, oznamovanie, hodnotenie a informovanie verejnosti		Áno

Monitorovanie

Prostredníctvom monitorovania budú definované údaje, na základe ktorých bude možné poskytnúť potrebné informácie o vstupoch a výstupoch pri realizácii opatrenia technickej pomoci.

Horizontálne ciele

- predmetom žiadnej z aktivít opatrenia technickej pomoci nie je sledovanie požiadaviek horizontálneho cieľa Životné prostredie;
- dodržiavanie horizontálneho cieľa Rovnosť príležitostí je v opatrení technickej pomoci zaručené;

V rámci opatrenia technickej pomoci sa vybudujú regionálne implementačné inštitúcie, bude zabezpečená inštalácia, prevádzka a vzájomné prepojenie počítačových systémov a vyškolia sa zamestnanci implementačných inštitúcií, dopad tohto opatrenia na informačnú spoločnosť je pozitívny.

OPATRENIE	Technická asistencia
-----------	----------------------

FINANČNÁ TABUĽKA K OPATRENIU PODĽA ROKOV

(sumy v EUR, bežné ceny - priemerné hodnoty)

Rok	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné											Súkromné	Kohézy fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účasť spoločenstva					Národná verejná účasť								
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Total	Central	Regional	Local	Other				
		1=2+13+14+15+16	2=3+8	3=4+5+6+7	4	5	6	7	8=9+10+11+12	9	10	11	12	13	14	15	16
2004		2 659 849	2 659 849	1 994 887		1 994 887			664 962	664 962				0			
2005		3 798 756	3 798 756	2 849 067		2 849 067			949 689	949 689				0			
2006		4 920 632	4 920 632	3 690 474		3 690 474			1 230 158	1 230 158				0			
Total		11 379 237	11 379 237	8 534 428		8 534 428			2 844 809	2 844 809				0			

Pozn. 1: Opatrenie technickej pomoci zahŕňa aj odmeňovanie vlastných štátnych a iných zamestnancov v súlade s Nariadením Komisie č. 448/2004

Pozn. 2: Popis metodológie príspevku z ESF a príspevku zo štátneho rozpočtu alebo iných subjektov je uvedený v kapitole 6. Povinnosť spolufinancovania rôznych subjektov je uvedená v Prílohe č. 5.

6. Finančný plán

Indikatívny finančný plán podľa každej priority a každého opatrenia na obdobie rokov 2004 – 2006 bol vypracovaný v súlade s dokumentom “Nové programovacie obdobie 2000-2006: metodologický pracovný podklad 1 – Vademecum pre plány štrukturálnych fondov a programové dokumenty”.

Vo finančnom pláne pre SOP LZ sa uvažuje s použitím zdrojov Spoločenstva, národných verejných zdrojov a súkromných zdrojov. V prípade zdrojov Spoločenstva bude realizované jednofondové financovanie, čo znamená, že všetky schválené operácie budú dopĺňané len z Európskeho sociálneho fondu. Národné verejné zdroje budú vykryté v rámci rozpočtu Ministerstva školstva SR a rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré budú zodpovedať za realizáciu jednotlivých priorít a opatrení. Pomer medzi týmito zdrojmi bude 75 % zdroje Európskeho sociálneho fondu a 25 % národné zdroje. Vo vybraných opatreniach 1.1, 1.3, 2.1 a 3.3 predstavuje tento pomer 80 % zdroje Európskeho sociálneho fondu a 20 % národné zdroje. Zdroje ESF alokované v rámci Cieľa 1 v objeme 284 480 923 EUR (v bežných cenách) sa budú podieľať na financovaní operácií SOP LZ v plnej výške. Peňažné prostriedky vyčlenené na všetky priority reprezentujú 97% (275 946 495 EUR v bežných cenách) zo zdrojov ESF vyčlenených na financovanie SOP Ľudské zdroje. Rozpočet alokuje finančné prostriedky z ESF nasledovne:

Priorita 1	67.2%	Opatrenie 1.1	22.88%
		Podopatrenie 1.1.A.	5.72%
		Podopatrenie 1.1.B.	17.16%
		Opatrenie 1.2.	28.00%
		Opatrenie 1.3.	16.32%
Priorita 2	8.8%	Opatrenie 2.1.	4.96%
		Opatrenie 2.2.	3.84%
Priorita 3	24.0%	Opatrenie 3.1.	7.92%
		Opatrenie 3.2.	12.00%
		Opatrenie 3.3	4.08%
		Opatrenie 3.3.A.	1.43%
		Podopatrenie 3.3.B.	2.65%

Peňažné prostriedky vyčlenené na opatrenie technickej pomoci reprezentujú 3% (8 534 428 EUR v bežných cenách) zo zdrojov ESF vyčlenených na financovanie SOP Ľudské zdroje. Stanovenie tohto podielu je potrebné zdôvodniť tým, že v prípade SOP LZ ide o administratívne náročnejšie projekty, čo na seba viaže väčšie personálne zaťaženie v jednotlivých oblastiach činností.

V ďalšej časti uvádzame indikatívnu finančnú tabuľku (priemerné hodnoty) pre SOP LZ v členení na priority a opatrenia. Samostatná kolónka je určená pre rozpočet technickej pomoci. Z rozpočtu operačného programu sú v súlade s pravidlom č. 11 Nariadenia Komisie č. 1685/2000 zdroje až do výšky 2% alokované na odmeňovanie stálych a ďalších zamestnancov pôsobiacich v oblasti ESF a ďalšie aktivity definované v bode 2.1 tohto pravidla.

Metodológia zostavenia záväzkového rozpočtu, ktorý je prezentovaný v Indikatívnej finančnej tabuľke je nasledovná:

1. najskôr bol posúdený charakter konečných prijímateľov pre aktivity jednotlivých opatrení (buď verejný alebo súkromný sektor)
2. v prípade konečných prijímateľov, ktorí hospodária za účelom dosahovania zisku sa do výpočtu premietli pravidlá o poskytovaní štátnej pomoci v súlade s nariadeniami Komisie 01/68/EC o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES týkajúcej sa vzdelávacej pomoci a 02/2204/EC o uplatňovaní článkov 87 a 88 o štátnej pomoci pre zamestnanosť. Výška maximálnej intenzity štátnej pomoci bola určená v súlade s týmito Nariadeniami. Finančné zdroje štátnej pomoci sú tvorené príspevkom z ESF vo výške 75 % a príspevkom zo štátneho rozpočtu vo výške 25 %.
3. pre skupinu konečných prijímateľov, ktorí nie sú účastníkmi hospodárskej súťaže, sa postupovalo v zmysle usmernenia MF SR, ktoré určilo maximálnu výšku príspevku na celkové oprávnené náklady zo zdrojov ESF vo výške 75%, resp. 80 % pre vybrané Opatrenia. Zvyšok je tvorený z národných zdrojov. Národné zdroje predstavujú:
  - a) zdroje štátneho rozpočtu v prípadoch, keď budú projekty realizované štátnymi orgánmi;
  - b) príspevok zo štátneho rozpočtu (vo výške 20, resp. 15 %) a príspevok realizátora projektu vo výške 5 % zo všetkých oprávnených výdavkov v prípadoch, keď realizátorom projektu je inštitúcia verejného sektora – regionálna samospráva, obce a pod.

FINANČNÁ TABUĽKA PRE DOPLNOK PROGRAMU ĽUDSKÉ ZDROJE PODĽA PRIORÍT A OPATRENÍ 2004-2006 (priemerné hodnoty)

Referečné číslo pridelené Komisiou na daný OP: _____

Názov: _____

Posledné rozhodnutie Komisie o SOP LZ: __ z __/__/__

(v EUR)

Priorita/Opatrenie	Oblasť zásahu	Celkové náklady	Verejné										Súkromné	Kohézny fond	Iné finančné nástroje	EIB pôžičky
			Celkom	Účast' spoločenstva					National public participation							
				Celkom	ERDF	ESF	EAGGF	FIFG	Celkom	Štátny rozpočet	Regionál ne+ Miestne	Iné				
Priorita 1		290 932 511	238 233 807	185 436 044		185 436 044			52 797 763	52 797 763			52 698 704			
Opatrenie 1.1	21	78 920 697	78 920 697	63 136 557		63 136 557			15 784 140	15 784 140						
Opatrenie 1.2	21	155 718 729	103 020 025	77 265 019		77 265 019			25 755 006	25 755 006			52 698 704			
Opatrenie 1.3	21,23	56 293 085	56 293 085	45 034 468		45 034 468			11 258 617	11 258 617						
Priorita 2		31 237 143	31 166 501	24 283 292		24 283 292			6 883 209	6 883 209			70 642			
Opatrenie 2.1	22	17 108 682	17 108 682	13 686 946		13 686 946			3 421 736	3 421 736						
Opatrenie 2.2	25	14 128 461	14 057 819	10 596 346		10 596 346			3 461 473	3 461 473			70 642			
Priorita 3		92 095 173	85 563 282	66 227 159		66 227 159			19 336 123	19 336 123			6 531 891			
Opatrenie 3.1	23	29 139 952	28 994 251	21 854 963		21 854 963			7 139 288	7 139 288			145 701			
Opatrenie 3.2	23	48 881 950	42 495 760	33 113 579		33 113 579			9 382 181	9 382 181			6 386 190			
Opatrenie 3.3	23	14 073 271	14 073 271	11 258 617		11 258 617			2 814 654	2 814 654						
Technická pomoc***	41	11 379 237	11 379 237	8 534 428		8 534 428			2 844 809	2 844 809						
Celkom za ERDF																
Celkom zaESF		11 379 237		8 534 428		8 534 428			2 844 809	2 844 809						
Celkom za EAGGF																
Celkom za FIFG																
Celkom		425 644 064	366 342 827	284 480 923		284 480 923			81 861 904	81 861 904			59 301 237			
Celkom za ERDF																
Celkom zaESF		284 480 923		284 480 923		284 480 923										
Celkom za EAGGF																
Celkom za FIFG																

*** Opatrenie technickej pomoci zahŕňa aj odmeňovanie vlastných štátnych a iných zamestnancov v súlade s pravidlom č.11 Nariadenie Komisie č. 448/2004

*** Opatrenie technickej pomoci zahŕňa aj odmeňovanie vlastných štátnych a iných zamestnancov v súlade s pravidlom č. 11 Nariadenia Komisie č. 1685/2000 a Nariadenia Komisie 448/2004

7. Mechanizmus rozdeľovania, monitorovania a hodnotenia

Ustanovenia pre riadenie, implementáciu a hodnotenie Sektorového operačného programu Ľudské zdroje (SOP ĽZ) realizovaného v rámci Cieľa 1 v Slovenskej republike sú vypracované v súlade s Nariadením Rady č. 99/1260/ES (ďalej len „všeobecné nariadenie“), ako aj v súlade s Nariadením Rady č. 01/438/ES upravujúcim podrobné pravidlá implementácie Nariadenia Rady č. 99/1260/ES pokiaľ ide o systémy riadenia a kontroly pre pomoc poskytovanú v rámci štrukturálnych fondov.

Riadenie, implementácia a hodnotenie SOP ĽZ budú zároveň realizované v súlade s platnými právnymi predpismi na území Slovenskej republiky. Činnosť riadiaceho orgánu pre SOP ĽZ bude metodicky riadená riadiacim orgánom pre Rámec podpory Spoločenstva. V súlade s týmito usmerneniami si riadiaci orgán pre SOP ĽZ vydáva vlastné usmernenia platné pre všetky ním riadené nižšie články. Tieto vzťahy upravuje audit trail. Činnosť pracovných pozícií bude upravená v internom manuáli riadiaceho orgánu.

7.1 Riadiace štruktúry operačného programu

V súlade s článkom 18, ods. 2, písm. d) všeobecného nariadenia bolo Uznesením vlády SR č. 133/2002 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR určené ako **riadiaci orgán** pre Sektorový operačný program Ľudské zdroje.

V súlade s článkom 9 všeobecného nariadenia bolo Uznesením vlády SR č. 617/2002 Ministerstvo financií SR určené ako jediný **platobný orgán** pre štrukturálne fondy Európskej únie na roky 2004 – 2006.

V súlade s článkom 35 všeobecného nariadenia sa **monitorovací výbor** zriaďuje do troch mesiacov po rozhodnutí o príspevku z ESF. Monitorovací výbor pre SOP ĽZ bol zriadený na princípe partnerstva dňa 28. augusta 2002 v súlade s Uznesením vlády SR č. 678/2002.

7.1.1 Riadiaci orgán

Riadiaci orgán (RO) t.j. MPSVR SR je zodpovedný za účinnosť, správnosť riadenia a vykonávania pomoci, v súlade s článkom 34 všeobecného nariadenia a v súlade s inštitucionálnymi, právnymi a finančnými systémami Slovenskej republiky. Meno zodpovednej osoby a adresa: Miroslav Beblavý, štátny tajomník, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4-6, 816 43 Bratislava, Slovenská republika.

Na žiadosť monitorovacieho výboru alebo zo svojej vlastnej iniciatívy upraví riadiaci orgán Doplnok programu bez toho, aby zmenil celkovú čiastku príspevku z ESF poskytnutú na dotyčnú prioritu alebo jej špecifické ciele. Po schválení monitorovacím výborom informuje riadiaci orgán o týchto úpravách Komisiu do jedného mesiaca. O každej úprave prvkov obsiahnutých v rozhodnutí o príspevku z ESF rozhodne Komisia po dohode so Slovenskou republikou do štyroch mesiacov po doručení schválenia monitorovacieho výboru.

Výkonom funkcií riadiaceho orgánu tohto operačného programu je poverený útvar MPSVR SR v rámci sekcie riadenia Európskeho sociálneho fondu – **odbor Riadiaceho orgánu SOP L'Z**.

7.1.2 Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom

Sprostredkovateľské orgány sú všetky verejné alebo súkromné orgány alebo služby konajúce na zodpovednosť riadiacich alebo platobných inštitúcií alebo vykonávajúcich úlohy v ich mene vo vzťahu ku konečným prijímateľom alebo inštitúciám alebo firmám vykonávajúcim dané operácie. Zriaďovanie sprostredkovateľských orgánov je možné vykonať na základe nariadenia Rady č. 01/438/ES, článok 2, odsek 2.

V Slovenskej republike je ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SO/RO) pre SOP L'Z určené Ministerstvo školstva SR – odbor pre Európsky sociálny fond.

7.1.3 Monitorovací výbor

Na základe článku 35 všeobecného nariadenia musí byť pre každý operačný program zriadený monitorovací výbor. Podľa článku 8 všeobecného nariadenia majú monitorovacie výbory tvoriť najreprezentatívnejší partneri národnej, regionálnej, miestnej a inej úrovne vrátane tých, ktorí sú zodpovední za životné prostredie, presadzovanie rovnosti medzi mužmi a ženami a ekonomickí a sociálni partneri. Monitorovací výbor musí byť založený najneskôr tri mesiace po rozhodnutí o pomoci z ESF, resp. po rozhodnutí Komisie o schválení programového dokumentu.

Monitorovací výbor (MV) pre SOP L'Z pre obdobie 2004 – 2006 bol zriadený dňa 28. augusta 2002 ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny na základe úlohy, ktorú mu určila vláda SR uznesením č. 678/2002. V súlade s tým bol zriadený 27 členný monitorovací výbor. Jeho zloženie je vytvorené na základe princípu partnerstva. Monitorovaciemu výboru predsedá zástupca riadiaceho orgánu – štátny tajomník MPSVR SR. Pri výbere členov z jednotlivých zastupovaných subjektov bol zohľadnený princíp rovnosti príležitostí pre mužov a ženy.

7.1.4 Spôsob distribúcie

Národné projekty

Zámer organizovať národné projekty vychádza z nutnosti zabezpečiť čo najefektívnejšie využitie prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu od prvého momentu, teda od začiatku roku 2004.

Národný projekt je definovaný ako typ projektu **pripravovaný a predkladaný inštitúciou na centrálnej úrovni**, ktorý môže táto inštitúcia realizovať na základe kompetencií jej daných zákonom resp. iným všeobecne záväzným právnym predpisom, resp. rozhodnutím príslušného ministerstva. Z uvedeného dôvodu sa grant poskytuje konečnému prijímateľovi bez zverejnenia výzvy na predkladanie projektov. Tento spôsobu zároveň umožňuje rýchly nábeh na čerpanie finančných prostriedkov. Pri realizácii projektov sa môžu využívať aj externé služby ako subdodávky, na čo sa viažu pravidlá o verejnom obstarávaní.

V praxi pôjde o priame pridelenie grantu - finančných prostriedkov ESF presne zadefinovaným konečným prijímateľom:

- a) Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny
- b) Fondu sociálneho rozvoja
- c) MŠ SR
- d) priamo riadeným organizáciám MŠ SR

Zdroje ESF v rámci týchto projektov budú použité na doplnenie národných zdrojov na pokrytie národnej politiky v oblasti:

- o aktívnej politiky trhu práce
- o modernizácie služieb zamestnanosti
- o riešenia sociálnej inklúzie
- o modernizácie vzdelávacieho systému
- o zlepšenia systému ďalšieho vzdelávania a celoživotného vzdelávania.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a jeho úrady práce v regiónoch budú vystupovať ako:

- a) konečný prijímateľ, ktorý bude poskytovať finančné prostriedky konečným užívateľom na základe zákonom stanovených pravidiel.
- b) konečný prijímateľ/konečný užívateľ, ktorý bude realizovať priamo činnosti zamerané na prácu s uchádzačmi o zamestnanie resp. ďalšími klientmi.

Fond sociálneho rozvoja a jeho regionálne jednotky budú vystupovať ako:

- a) konečný prijímateľ, ktorý bude poskytovať finančné prostriedky konečným užívateľom len na základe zverejnenia výzvy na predkladanie projektov tzv. grantových schém.

Ministerstvo školstva SR bude vystupovať ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom a bude rozdeľovať zdroje:

A/ konečným prijímateľom – priamo riadené organizácie MŠ SR, ktoré budú rozdeľovať finančné zdroje konečným užívateľom na základe výzvy na predkladanie projektov

B/ konečným prijímateľom/konečným užívateľom, ktorí budú priamo implementovať aktivity /sektie Ministerstva školstva SR , výskumné ústavy/ na základe zákonom stanovených pravidiel

Inštitúcie v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti MŠ SR budú rozdeľovať zdroje ako:

A/ konečný prijímateľ, ktorý bude rozdeľovať zdroje konečným užívateľom prostredníctvom „výzvy na predkladanie projektov“, alebo prostredníctvom zmlúv o subdovávkach určitých činností v súlade so zákonom č. 523/2003 o verejnom obstarávaní.

B/ a budú tiež vystupovať ako koneční užívatelia.

Vzhľadom na charakter projektov ich realizácia bude prebiehať na celoštátnej úrovni, t.j. s dopadom aj na územie Bratislavského kraja v oblastiach podľa opatrení SOP Ľudské zdroje a Jednotného programové dokumenty NUTS II Bratislava Cieľ 3. Pri zúčtovaní projektov však bude prísne dodržaný princíp alikvotného podielu medzi týmito dvomi oprávnenými územiami.

Dopytovo-orientované projekty

Druhú kategóriu projektov v podmienkach čerpania ESF tvoria tzv. „dopytovo-orientované projekty“. MPSVR SR a jeho SO/RO – MŠ SR v rámci svojej politiky v oblasti Európskeho sociálneho fondu bude podporovať aj projekty, ktorých konečnými prijímateľmi budú **tretie subjekty**, t.j. mimovládne neziskové organizácie, miestna samospráva, VÚC a regionálne partnerstvá, zamestnávateľia a iné subjekty, ktoré sú oprávnené vykonávať činnosti zadané v doplnku programu.

Výhodou tohto typu projektov je, že ich budú pripravovať subjekty z „terénu“, ktoré dôverne poznajú situáciu v danom regióne a projekty budú šité na mieru veľmi konkrétnym cieľovým skupinám. Príprava projektov je založená na princípe „zdola nahor“. Tým sa vytvára priestor pre projekty, ktoré budú plne zapadať do potrieb regiónu.

Tento typ projektov bude realizovaný prostredníctvom výziev na predkladanie projektov, ktoré bude realizovať Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako riadiaci orgán a Ministerstvo školstva SR ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom. V priebehu jedného kalendárneho roka bude prebiehať niekoľko kôl výziev.

7.2 Systém finančného riadenia, kontroly a auditu programu

Na základe čl. 18 ods. 2 písm. d) všeobecného nariadenia táto časť popisuje orgány, procedúry a opatrenia pre finančné riadenie SOP LŽ na území Slovenskej republiky v rámci Cieľa 1, zohľadňujúc pritom zodpovedajúce právne normy Slovenskej republiky ako aj prijaté uznesenia vlády SR a príslušné právne predpisy ES vzťahujúce sa na štrukturálne fondy.

Vláda SR uznesením č. 1008/2003 schválila Konceptiu systému finančného riadenia štrukturálnych fondov, na základe ktorej boli vypracované postupy finančného riadenia, kontroly a auditu SOP LŽ. Dňom 12. augusta 2004 bola Konceptia systému finančného riadenia aktualizovaná.

7.2.1 Platobný orgán

V zmysle Uznesenia vlády SR č. 617 z 5. júna 2002 bolo Ministerstvo financií SR určené ako jediný platobný orgán pre štrukturálne fondy.

7.2.2 Platobná jednotka

Funkciu platobnej jednotky vo väzbe na SOP LŽ vykonáva na MPSVR SR finančný odbor a na MŠ SR oddelenie finančného riadenia pre ESF a program PHARE.

7.3 Monitorovanie realizácie programu

Monitorovanie pozostáva z pravidelného kontrolovania postupného uskutočňovania intervencie. Za zavedenie systému pre zhromažďovanie spoľahlivých finančných a štatistických informácií o vykonávaní pomoci, za výber ukazovateľov monitorovania a hodnotenie zodpovedá riadiaci orgán.

V rámci operačného programu je monitoring priebežný proces sledovania vývoja intervencií a výdavkov. Hodnotenie, ktoré je napojené na priebežný proces monitorovania sa vykonáva v stanovených fázach priebehu programovacieho obdobia. Informácie finančného a fyzického monitoringu budú systematicky prevádzané do elektronickej podoby. Elektronický prenos informácií sa vyžaduje na základe článku 18 ods. 3 písm. e), všeobecného nariadenia.

Všeobecné nariadenie uvádza, že indikátory sa musia vzťahovať k špecifickým cieľom, musia zobrazovať stav dosiahnutý v zmysle fyzikálnych výstupov, výsledkov a dopadov a musia zobrazovať dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu. Indikátory musia prihliadať na to, že

rôzne regióny prijímajú rôzny stupeň podpory ESF a v prípade potreby musí byť zabezpečené možné rozlíšenie indikátorov podľa druhu alebo veľkosti konečných prijímateľov pomoci.

Zber údajov o realizácii pomoci zo štrukturálnych fondov bude vykonávaný prostredníctvom IT monitorovacieho systému pre štrukturálne fondy. IT monitorovací systém je ucelený informačný systém, ktorý bude zahŕňať procesy:

- proces programovania;
- proces monitorovania účinnosti pomoci z fondov;
- proces finančného riadenia.

IT monitorovací systém bude v rámci **procesu programovania** zabezpečovať požadované výstupy, a to:

- alokácie a limity prostriedkov
- informovanie verejnosti – informačné okienko
- evidencia o výsledkoch výberu a schvaľovania projektov

IT monitorovací systém bude v rámci **procesu monitorovania** zabezpečovať požadované výstupy, a to:

- finančné a fyzické indikátory
- prehľad realizácie projektov, finančné tabuľky
- spravodajstvo
- kontrola (fyzická kontrola, finančná kontrola, kontrola vzoriek, prehlásenie o ukončení pomoci)
- správy o nezrovnalostiach, kniha dlžníkov a vymáhanie prostriedkov

IT monitorovací systém bude v rámci **procesu finančného riadenia** zabezpečovať požadované výstupy, a to:

- žiadosti o platbu;
- certifikácia výdavkov;
- platby;
- odhad očakávaných výdavkov;
- vrátenie finančných prostriedkov.

Informačný systém slúži najmä na:

- zabezpečenie zberu štatistických a finančných údajov o realizácii projektu
- sledovanie monitorovacích ukazovateľov na úrovni jednotlivých opatrení a priorít programu
- zabezpečenie komunikácie medzi jednotlivými riadiacimi orgánmi a platobným orgánom
- agregáciu výsledkov monitorovania za účelom vyhodnocovania pomoci z ESF v súlade s požiadavkami riadiaceho orgánu, monitorovacieho výboru, platobného orgánu a s požiadavkami Európskej Komisie v jednotlivých fázach plnenia programu
- prepojenie s informačným systémom Štátnej pokladnice, Rozpočtovým informačným systémom a integrovaným informačným systémom účtovného, finančného a ekonomického riadenia prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie
- zabezpečenie ochrany a bezpečnosti počítačových systémov na všetkých hierarchických úrovniach

Monitorovanie sa bude riadiť plánom monitorovania operačného programu. Tento plán monitorovania bude vypracovaný riadiacim orgánom, v spolupráci s monitorovacím výborom.

Plány monitorovania operačného programu budú zahŕňať predovšetkým nasledovné údaje:

- definíciu údajov, ktoré majú byť zhromažďované, aby poskytli potrebné informácie pre ukazovatele vstupu, výstupu, výsledku a dopadu na úrovni opatrení a priorít. Metódy použité na kvantifikáciu údajov alebo odhadov zhromažďovaných prieskumami musia byť špecifikované (vzorka, údaje z panelu, databázy, kontrolné mechanizmy atď.) rovnako ako aj inštitúcie alebo orgány zodpovedné za ich zber;
- definície, ktoré majú byť poskytnuté monitorovaciemu výboru, frekvencia a načasovanie ich prenosu (časový plán monitorovania) ako aj spôsob prenosu informácií prostredníctvom monitorovacích správ;
- definíciu operačných prepojení s vyhodnocovacími aktivitami a spôsob zabezpečenia komunikácie medzi RO, riadiacim orgánom pre CSF a EK;
- del'ba právomocí v oblasti monitorovania a zberu informácií;
- šablóny monitorovacích tabuliek;

Pri vypracovaní ukazovateľov sa berie do úvahy predovšetkým metodológia a zoznam príkladov ukazovateľov vydaných Komisiou, rovnako ako kategorizácia oblastí intervencie podľa nariadenia Komisie 01/438/ES, príloha č. IV, bod 2.. Zároveň sa bude vychádzať z Pracovného dokumentu 3 „Ukazovatele monitorovania a hodnotenia: Metodológia ukazovateľov“, vydaného Generálnym riaditeľstvom pre regionálnu politiku a pracovného dokumentu Generálneho Riaditeľstva pre

zamestnanosť a sociálne záležitosti, Monitorovacia a hodnotiaca jednotka „Smernice pre systémy monitorovania a hodnotenia pomoci ESF v období rokov 2000- 2006.

Prípravu IT monitorovacieho systému pre štrukturálne fondy ako aj prípravu manuálov obsahujúcich vnútorný obsah a metodiku riadenia procesov IT monitorovacieho systému zabezpečuje Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (RO pre CSF) v spolupráci s Ministerstvom financií SR (platobný orgán).

7.3.1 Výročné a záverečné správy o vykonávaní pomoci

Výročné správy

V súlade s článkom 37 všeobecného nariadenia predkladá riadiaci orgán Komisii výročnú správu o implementácii najneskôr do šesť mesiacov od skončenia každého kalendárneho roka trvania pomoci. Pred odoslaním Komisii musí správu schváliť monitorovací výbor.

Každá výročná správa obsahuje nasledovné informácie:

- akúkoľvek zmenu všeobecných podmienok, ktorá je dôležitá pre realizáciu pomoci, predovšetkým hlavné socio-ekonomické trendy, zmeny v národných, regionálnych alebo sektorových politikách vo väzbe na operačný program;
- informáciu o pokroku v realizácii priorít a opatrení. Zahŕňajú kvantifikáciu cieľov a opatrení, ktoré sú stanovené v programovom doplnku;
- finančné vykonávanie pomoci, ktoré sumarizuje pre každé opatrenie celkové výdavky skutočne vyplatené platobným orgánom a záznam o celkových platbách obdržaných od Komisie a kvantifikácia finančných ukazovateľov;
- kroky podniknuté riadiacim orgánom a monitorovacím výborom na zabezpečenie kvality a účinnosti realizácie, najmä;
- monitorovania, finančnej kontroly a hodnotiacej činnosti vrátane dohody o zbere dát
- zhrnutie všetkých významných problémov, na ktoré sa prišlo počas riadenia pomoci a všetky akcie realizované hlavne podľa odporúčaní Komisie po výročnom rokovaní s riadiacim orgánom;
- využívanie technickej pomoci;
- realizovanie opatrení prijatých pre zaistenie publicity operačného programu;
- kroky, ktoré sa urobili pre zaistenie súladu s inými politikami Spoločenstva a zabezpečenie koordinácie akejkoľvek štrukturálnej pomoci Spoločenstva;

Ročné preskúmanie výsledkov

Každoročne pri predložení výročnej správy o vykonávaní, ako ju uvádza článok 37 všeobecného nariadenia, Komisia a riadiaci organ vykonajú preskúmanie hlavných výsledkov predchádzajúceho roka v súlade s mechanizmami, ktoré sa určia dohodou so Slovenskou republikou a riadiacim orgánom.

Po tomto preskúmaní môže Komisia vzniesť voči členskému štátu a riadiacemu orgánu pripomienky. Členský štát Komisiu informuje, ako na tieto pripomienky reagoval. V riadne odôvodnených prípadoch a ak Komisia považuje prijaté opatrenia za nezodpovedajúce, môže Komisia členskému štátu a riadiacemu orgánu zaslať doporučená na zmeny zamerané na zlepšenie účinnosti mechanizmov pre monitorovanie alebo riadenie pomoci spoločne s dôvodmi pre tieto doporučená. Ak riadiaci organ obdrží akékoľvek doporučené, následne doloží kroky urobené pre zlepšenie monitorovacích a riadiacich mechanizmov, alebo vysvetlí, prečo žiadne kroky neboli realizované.

Záverečná správa

Záverečná správa je predložená Komisii najneskôr šesť mesiacov po konečnom termíne oprávnenosti výdavkov. Za celú pomoc vykonávanú v období kratšom ako dva roky predkladá riadiaci organ Komisii len záverečnú správu. Komisia v lehote do päť mesiacov od jej prijatia posúdi, či je prijateľná.

7.4 Výber projektov

Systém výberu projektov na roky 2004-2006 sa bude uplatňovať nasledovným spôsobom:

Dopytovo-orientované projekty (zdola nahor) budú vyberané na základe „Výziev na predkladanie projektov“, pričom sa budú spoločne hodnotiť odborné a finančné podmienky navrhovaného projektu.

Národné projekty (zhora nadol) budú realizované buď formou „priameho zadania“ s predchádzajúcim ohodnotením kvality navrhovaného projektu, alebo prostredníctvom „uzavretej výzvy na predkladanie projektov“, pričom v druhom prípade bude alternatívne nasledovať zmluvné zadanie vybraných služieb.

Národný projekt je projekt, ktorým konečný prijímateľ realizuje aktivity, ktoré vyplývajú z legislatívy, alebo rozhodnutím ministra. Riadiaci orgán priamo oslovuje konečného prijímateľa s návrhom na realizáciu danej aktivity.

8. Komunikačný akčný plán

Vzhľadom k tomu, aby sa zvýšilo všeobecné povedomie a prehľadnosť úlohy, ktorú hrá Európska únia a vytvoril sa súvislý obraz o pomoci pri procese rozvoja ľudských zdrojov a regiónov, podľa nariadenia Rady 99/1260/ES ustanovujúceho všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch sa predpokladá prijať opatrenia vo forme komunikačného akčného plánu pre programové dokumenty.

Za zabezpečenie propagácie pre celý blok pomoci je zodpovedný Riadiaci orgán pre Sektorový operačný program Ľudské zdroje (SOP ĽZ), ktorý vykonáva dohľad nad opatreniami pre informovanosť a publicitu. Cieľom týchto opatrení je informovať možných a konečných užívateľov, regionálne a miestne orgány a iné príslušné verejné orgány, obchodné organizácie a podnikateľské kruhy, ekonomických a sociálnych partnerov, mimovládne neziskové organizácie, obzvlášť inštitúcie na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami a inštitúcie usilujúce sa o ochranu a zlepšenie životného prostredia, pracovníkov a podporovateľov projektu. Rovnako ide o informovanie širokej verejnosti o úlohe, ktorú zohráva Európska únia v spolupráci so Slovenskou republikou v rámci príslušnej pomoci a jej výsledkoch. Opatrenia pre informovanosť a publicitu musia byť v súlade s nariadením Rady č. 1159/2000 z 30. mája 2000 a predkladajú sa vo forme Komunikačného akčného plánu, ktorý sa vzťahuje na každý operačný program a jednotný programový dokument.

Komunikačný akčný plán v súlade s článkom 18 (3) nariadenia Rady č. 1260/99 pozostáva z nasledujúcich aspektov:

1. Obsah a stratégia opatrení pre komunikáciu a informovanie
2. Všeobecné a špecifické ciele
3. Administratívna zodpovednosť za vykonanie publicity
4. Cieľové skupiny
5. Obsah informácií, komunikácie a podporných aktivít a nástrojov
6. Indikatívny rozpočet
7. Kritéria pre vyhodnocovanie stanovených akcií

8.1 Obsah a stratégia opatrení pre komunikáciu a informovanie

Vízia

„Riadiaci orgán pre Sektorový operačný program Ľudské zdroje bude maximalizovať využitie všetkých zdrojov ESF, za ktoré zodpovedá, aby priniesli úžitok všetkým ľuďom na Slovensku.“

Komunikačný akčný plán sa vzťahuje na SOP ĽZ a predkladá opatrenia pre informovanosť a publicitu v rámci programovacieho obdobia 2004 – 2006. Je to prostriedok na šírenie informácií o príležitostiach, ktoré poskytuje spoločná pomoc z Európskej únie a Slovenskej republiky a aby sa zabezpečila prehľadnosť tejto pomoci. Obsahuje cestu zviditeľňovania úlohy Európskej únie a Slovenskej republiky a prezentovanie príležitostí, ktoré ESF poskytuje potencionálnym prijímateľom. Je to plán s jasnými cieľmi a aktivitami rozvrhnutý na celé programovacie obdobie.

Stratégia komunikačného akčného plánu pozostáva z troch vývojových etáp: technickej prípravy, informovania cieľových skupín a napokon zo zhodnotenia účinnosti publicity .

1. etapa: technická príprava

- vytvorenie informačnej a komunikačnej siete
- propagácia štrukturálnej pomoci z ESF prostredníctvom rôznych nástrojov a iniciatív, informácií a komunikácie
- stretnutia zabezpečujúce informovanie o ESF
- publikovanie a šírenie obsahu intervencií formou sprístupňovania odkazov o účasti ESF zainteresovaným stranám

Prvá etapa nadväzuje na predvstupovú informačnú kampaň, ktorá bola zameraná na nasledujúce cieľové skupiny:

- regionálne a miestne orgány a iné príslušné verejné orgány,
- podnikateľské subjekty – predovšetkým malé a stredné podniky,
- ekonomickí a sociálni partneri,
- mimovládne neziskové organizácie, obzvlášť inštitúcie na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami a inštitúcie usilujúce sa o ochranu a zlepšenie životného prostredia,
- pracovníci a podporovatelia projektu,
- široká verejnosť,

- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny
- školy a vzdelávacie zariadenia.

Realizácia projektu prebiehala pomocou rôznych komunikačných kanálov ako sú organizovanie seminárov, školení a rôznych informatívnych stretnutí, prebiehala spolupráca s RO pre CSF pri vydaní a distribúcii úvodnej prehľadnej brožúry „Aby európske fondy slúžili Slovensku I.,II.“ určenej odbornej verejnosti a potenciálnym konečným prijímateľom, uverejňovanie článkov v rôznych médiách a pod. Vydávali sa rôzne letáky, brožúry a iné informačné tlačoviny.

Táto etapa bude pozostávať z mobilizácie skupiny manažérov ESF, ktorí budú pochádzať z prostredia, ktoré má pravidelné a priame informácie o SOP L'Z. Úlohou riadiaceho orgánu nie je komunikačné akcie obmedziť iba na vonkajšiu verejnosť. Interné vzdelávacie akcie manažérov sú tiež zahrnuté do tohto plánu, nakoľko práve títo manažéri budú kontaktovať verejnosť a informovať ju o intervenciách a možnostiach fondu. Zároveň budú musieť efektívne odpovedať na dopyty rozličných skupín verejnosti. Propagácia štrukturálnej pomoci z ESF sa bude vykonávať prostredníctvom rôznych nástrojov komunikácie.

2. etapa: informovanie cieľových skupín

- zabezpečenie prehľadnosti pre potenciálnych a konečných prijímateľov
- informovanie verejnosti o príležitostiach poskytovaných ESF a zvyšovanie dôveryhodnosti zapojených inštitúcií
- publikovanie verejnej mienky
- tlačové informácie pre média

V druhej etape budú prijaté opatrenia, ktorých cieľom je:

a) poskytovať informácie o príležitostiach vzniknutých spolufinancovaním z Európskej únie a Slovenskej republiky, za účelom sprehľadnenia pomoci. V rámci toho pôjde o informovanie: možných a konečných užívateľov, regionálnych a miestnych orgánov, iných príslušných verejných orgánov, obchodných organizácií a podnikateľských kruhov, ekonomických a sociálnych partnerov, mimovládnych organizácií, s dôrazom na inštitúcie na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami, zamestnancov a podporovateľov projektov

b) informovať širokú verejnosť o úlohe, ktorú zohráva Európska únia v spolupráci so Slovenskou republikou v rámci pomoci z ESF

c) zverejňovať informácie o možnostiach predkladania výziev a vykonávanie publicity na úrovniach pomoci ESF, SOP L'Z, priorit a opatrení a na úrovni projektov.

Tieto aktivity sa budú uskutočňovať neprerušované počas celého programovacieho obdobia.

3. etapa: zhodnotenie účinnosti publicity

- zvyšovať mieru využívania ESF a jej transparentnosti spojenej s vlastným prístupom, riadením a koordináciou
- rozširovanie najlepších skúseností
- zapojenie médií do vykonanej práce
- uvedenie niekoľkých analytických nástrojov
- posúdenie dopadu informačných a publikačných opatrení

V tejto etape ide o analýzu, ako bol ESF prijímaný verejnosťou a zistenie, či boli naplnené opatrenia ohľadom publicity. Tretia a posledná etapa bude pozostávať z realizácie externých hodnotiacich činností. Tieto činnosti sa budú vykonávať na základe Dotazníkov pre publicity, ktoré budú vyplňať priamo prekladatelia projektov. Tieto dotazníky budú zo strany riadiaceho orgánu poskytnuté sprostredkovateľskému orgánu pod riadiacim orgánom, poradenským centrom, Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny a vyšším územným celkom, ktorí ich poskytnú priamo cieľovým skupinám. Uvedené dotazníky umožnia úpravy/zmeny predpokladanej stratégie a plánovaných aktivít a poslúžia na posúdenie dopadu informačných a publikačných opatrení.

8.2 Všeobecné a špecifické ciele

- vysvetľovanie úlohy Európskeho sociálneho fondu
- informovanie verejnosti o príležitostiach, ktoré poskytuje spoločná pomoc z EÚ a zo SR, aby sa zabezpečila prehľadnosť pomoci
- zvýšenie stupňa využitia prostriedkov z ESF a transparentnosti prístupov, riadenia a koordinácie
- zabezpečenie rovnosti prístupu k informáciám o pripravovanej pomoci ako aj o výsledkoch

Opatreniami na dosiahnutie uvedených cieľov je zabezpečenie prehľadnosti pre potencionálnych a konečných užívateľov a informovanie verejnosti. Informovanie a publicita sa budú týkať tých opatrení, na ktoré sa vyčlenil príspevok z ESF.

8.3 Administratívna zodpovednosť za vykonanie publicity

Zodpovednosť Riadiaceho orgánu pre SOP L'Z

Za zabezpečenie propagácie pre celý blok pomoci je zodpovedný Riadiaci orgán pre SOP L'Z, ktorý vykonáva dohľad nad opatreniami pre informovanosť a publicitu. Riadiaci orgán určený pre každý balík pomoci zabezpečí najmä:

- zverejnenie obsahu balíka vrátane označenia zapojenia príslušných štrukturálnych fondov, kolovanie takýchto dokumentov a ich dostupnosť pre tých, ktorí ich požadujú,
- zavedenie vhodného podávania správ o napredovaní pomoci počas doby trvania programu,
- vykonanie informačných opatrení týkajúcich sa riadenia, monitorovania a hodnotenia pomoci zo štrukturálnych fondov, ktoré sú financované, kde je to vhodné, z výdavkov na technickú pomoc podľa príslušného balíka pomoci.

Riadiaci orgán informuje Monitorovací výbor o kvalite a účinnosti prijatých informačných a propagačných opatrení a predkladá vhodné dôkazy ako napríklad fotografie. Vynakladá úsilie na to, aby zabezpečil, že informačný a publikačný materiál sa predloží jednotným spôsobom a v súlade s pravidlami o spôsoboch informovania a zverejňovania, ktoré sú stanovené v nariadení Rady č. 1159/2000. V tejto súvislosti je žiaduce, aby sa používala nasledovná charakteristika úlohy:

ESF: Pomoc pri rozvoji zamestnania prostredníctvom podpory zamestnanosti, podnikateľského ducha a rovnakých príležitostí a investovania do ľudských zdrojov

Riadiaci orgán určený na realizáciu pomoci zabezpečí existenciu vhodných kanálov pre kolobeh informácií, aby sa zabezpečila prehľadnosť rôznych potenciálnych partnerov a užívateľov, najmä malých a stredných podnikov. Informácie by mali zahŕňať:

- jasný prehľad administratívnych postupov, ktoré je treba sledovať,
- popis systému pre organizovanie prihlášok,
- informácie o kritériách, ktoré sa použijú vo výberových konaniach a o mechanizmoch pre vyhodnocovanie,
- mená osôb alebo kontaktných miest na národnej, regionálnej alebo na miestnej úrovni, ktoré vedia vysvetľovať, ako funguje balík pomoci
- kritériá oprávnenosti pre výber.

Za dodržiavanie a realizáciu cieľov Komunikačného akčného plánu zodpovedá manažér pre publicitu. Dodržiavanie týchto cieľov sa zabezpečuje aj úzkou spoluprácou so

sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom, Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, poradenskými centrami a vyššími územnými celkami.

Zodpovednosť sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom

Pre implementáciu opatrení v rámci programových dokumentov využije riadiaci orgán aj svoj sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom tak, aby bol v súlade s nariadením Rady č. 99/1260/ES, nariadením Rady č. 2001/438/ES a nariadením Rady č. 2001/448/ES. Sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom je Ministerstvo školstva SR.

Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom bude zodpovedať za tieto činnosti:

- vypracovanie materiálov na podporu informovanosti na regionálnej a miestnej úrovni,
- vypracovanie návrhov publikačnej činnosti vo väzbe na opatrenia v zodpovednosti príslušného SO/RO (úroveň opatrenia),
- spolupráca pri informačnej činnosti s Riadiacim orgánom,
- zodpovednosť za vizuálne zabezpečenie informovania o spolufinancovaní z ESF na úrovni projektov,
- vykonávanie prieskumov o informovanosti o ESF na miestnej a regionálnej úrovni.

Bližšia špecifikácia poslania a úloh sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre SOP LZ je upravená zmluvou o prenesení časti kompetencií z riadiaceho orgánu na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom. Zodpovednosť za riadenie zostáva v plnej kompetencii Riadiaceho orgánu.

Zodpovednosť Monitorovacieho výboru

Monitorovací výbor zabezpečí, aby o napredovaní balíka pomoci, za ktorý zodpovedá, informoval médiá. Monitorovací výbor povedie rozhovor o výročnej správe o realizácii uvedenej v článku 37 nariadenia Rady č. 1260/99, ktorá v súlade s článkom 35 uvedeného nariadenia musí obsahovať časť o informovanosti a publicite. Za kontakt s novinármi bude zodpovedať predseda Monitorovacieho výboru. Predseda po každom zasadnutí výboru vydáva informácie vo forme Komuniké.

8.4 Cieľové skupiny

V rámci celej spoločnosti boli identifikované hlavné cieľové skupiny, na ktoré sa má publicita zameriavať. Tieto skupiny majú odlišné postavenie v spoločnosti, rozličné potreby a záujmy, a preto si vyžadujú osobitné formy a metódy práce. Ide o nasledovné skupiny:

- regionálne a miestne samosprávy a iné príslušné verejné orgány,
- podnikateľské subjekty – predovšetkým malé a stredné podniky,
- ekonomickí a sociálni partneri,
- mimovládne neziskové organizácie, obzvlášť inštitúcie na podporu rovnosti medzi mužmi a ženami a inštitúcie usilujúce sa o ochranu a zlepšenie životného prostredia,
- pracovníci a podporovatelia projektu,
- široká verejnosť,
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny,
- úrady práce, sociálnych vecí a rodiny,
- školy a vzdelávacie zariadenia.

8.5 Obsah informácií, komunikácie a podporných aktivít a nástrojov

Aktivity s manažérmi SOP LZ

Na dosiahnutie žiadanej publicity je potrebná vysoká profesionalita ľudí, ktorí sa tejto práci venujú. Zároveň je potrebné stanoviť a dodržiavať určité postupy a pravidlá. Základom pri budovaní a udržiavaní efektívneho obrazu ESF sú považovaní manažéri ESF, ktorí musia mať zabezpečený prísun kvalitných informácií. Počas pravidelných stretnutí dôjde k výmene skúseností a techník ako aj k príležitosti učiť sa z úspešných skúseností. Na zabezpečenie týchto aktivít sa zriadia poradenské centrá, ktorých úlohou bude:

- aktívne vyhľadávanie potencionálnych konečných prijímateľov,
- poskytovanie poradenstva v oblasti tvorby projektov,
- poskytovanie poradenstva v oblasti schvaľovacieho procesu projektov,
- poskytovanie informácií o skoordinovalí cieľov s opatreniami doplnkov programov,
- poskytovanie informácií o Európskom sociálnom fonde.

Formuláre

Vo formulároch, vydaných národnými, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi, týkajúcimi sa oznámenia o pomoci, žiadosti o pomoc a pridelenia pomoci, ktoré sú určené pre konečných príjemcov alebo akúkoľvek inú osobu oprávnenú dostať takúto pomoc, sa musí uviesť, že finančnú podporu poskytuje EÚ, konkrétne prostredníctvom štrukturálneho fondu ESF. V oznámení o pomoci zaslanom príjemcom sa uvedie aj výška alebo percento pomoci financovanej z daného programu. Ak je na týchto dokumentoch štátny znak alebo regionálny emblém, musia obsahovať aj logo EÚ v tej istej veľkosti. Nakoľko Riadiaci orgán pre programové dokumenty ESF vypracoval logo ESF, ktorého súčasťou je logo EÚ, bude sa publikovať logo ESF.

Médiá

Kompetentné orgány budú informovať médiá tým najvhodnejším spôsobom o činnostiach, ktoré sú spolufinancované zo strany EÚ prostredníctvom ESF. Takáto účasť sa musí primerane odraziť v týchto informáciách.

S týmto cieľom sa v súvislosti so začatím operácií a dôležitými etapami ich realizácie, musia realizovať informačné opatrenia, najmä prostredníctvom regionálnych médií (tlač, rozhlas a televízia). Tieto princípy sa vzťahujú na reklamné akcie, akými sú tlačové vyhlásenia alebo propagačné komuniké.

Televízia a rozhlas predstavujú priestor na oslovenie čo najväčšieho počtu občanov. Je preto dôležité nadviazať spoluprácu s čo možno najväčším počtom televízií a rádii, vrátane komerčných a regionálnych/mestských TV a rozhlasových staníc. Publicita v týchto médiách sa bude realizovať prostredníctvom relácií o problematike EÚ a o štrukturálnych fondoch.

Internet:

V súčasnosti je internet médiom s čoraz väčším dosahom na mladú a strednú generáciu. Často je ich hlavným zdrojom informácií, a preto musí poskytovať kvalitnú informačnú základňu. V tejto súvislosti sa dajú využiť už existujúce internetové stránky MPSVR SR. Jednou z úloh v rámci publicity je vytvorenie a zaregistrovanie osobitnej internetovej domény pre ESF s názvom www.esf.gov.sk, ktorá bude priebežne aktualizovaná. Uvedená stránka umožní rýchly a ľahký prístup k veľkému množstvu detailných informácií týkajúcich sa ESF. Jej obsah bude zahŕňať:

Programové dokumenty ESF

- Ciele štrukturálnej politiky EÚ, nariadenia Rady, jednotlivé kontakty
- Poslanie ESF
- Riadiace a monitorovacie štruktúry
- Novinky (výzvy na podávanie žiadostí, udalosti)

- Publikácie a iné spolufinancované zdroje
- Udalosti a iné iniciatívy

Informačné akcie

Organizátori informačných akcií, ako sú konferencie a semináre v spojení s realizáciou operácií čiastočne financovaných zo strany ESF sa musia snažiť veľmi explicitne objasniť účasť EÚ. Bolo by možné využiť túto príležitosť na vystavenie európskych vlajok v zasadacích miestnostiach, tam, kde to je vhodné, umiestniť logo ESF.

Semináre

Semináre poskytujú informácie o základných témach ESF, vybraných podľa priorít politiky rozvoja ľudských zdrojov. Tieto semináre sa poriadajú aj za účasti zahraničných expertov a môžu byť vo forme regionálneho seminára prispievajúceho k povzbudeniu a podpore ESF na regionálnej úrovni. Cieľom seminárov bude poskytovať informácie a propagovať imidž Riadiaceho orgánu. Komunikačný akčný plán sa zaväzuje k poriadaniu rôznych seminárov s rôznymi cieľmi a formami pre rozličné cieľové skupiny.

Verejné stretnutia na začiatku programovacieho obdobia

Stretnutia propagujúce ESF sa uskutočnia ešte pred vstupom do Európskej únie za účasti reprezentantov z oblasti zamestnanosti, vyšších územných celkov, vzdelávania a manažérov pre publicitu ESF. Stretnutia budú zamerané na tie zložky, ktoré majú vzťah k ESF.

Informačné materiály

Publikácie (ako sú napríklad brožúry a letáky) o programoch alebo podobných opatreniach financovaných alebo spolufinancovaných z ESF, by mali mať na titulnej strane jasné označenie účasti EÚ, ako aj logo ESF tam, kde je použitý štátny znak alebo regionálny emblém. Vyššie uvedené princípy budú rovnako uplatňované v audiovizuálnych materiáloch.

Letáky

Ide o publikáciu v podobe letáku. Je veľmi prístupná a ľahko použiteľná a informuje o potenciálnej pomoci z ESF. Pozostáva z textu, v ktorom sú informácie členené do jednotlivých blokov. Na letákoch musí byť uvedené logo ESF.

Užívateľská príručka ESF

Manuál pre všetkých, ktorí si želajú uchádzať sa o informácie o pomoci poskytovanej z ESF. Táto príručka bude obsahovať programové dokumenty ESF, právne zdroje a nariadenia, kontakty na príslušných manažérov a spôsob financovania. Je určená hlavne pre manažérov operačných programov ESF a čiastočne pre vzdelávacie zložky, užívateľov a usporiadateľov projektov ESF. Na užívateľskej príručke bude uvedené logo ESF.

Články v novinách/časopisoch

Pre lepšiu informovanosť širokého okruhu čitateľov sa plánuje publikovanie odborných článkov v novinách a časopisoch. Na začiatku programovacieho obdobia sa budú publikovať články o jednotlivých programových dokumentoch, ich prioritách a opatreniach a v druhej polovici obdobia sa budú články venovať sumarizácií aktivít a výsledkom ESF.

Iné propagačné nástroje

Počas programovacieho obdobia sa budú vykonávať rôzne príležitostné akcie, ktoré budú slúžiť na propagáciu cieľov ESF. Konkrétne prostredníctvom stánkov na výstavách, vydávaním plagátov, účasťou na veľtrhoch s cieľom vytvoriť a šíriť pozitívny obraz o ESF.

Racionálne a hospodárne nakladanie s prostriedkami určenými na publicitu a šírenie informácií pri dosiahnutí maximálneho možného efektu sa zabezpečí aj integrovanou informačnou sieťou Riadiaceho orgánu pre CSF, riadiacich orgánov všetkých operačných programov a platobného orgánu tak, ako sa uvádza v Komunikačnom akčnom pláne Riadiaceho orgánu pre CSF. Informácie ohľadom ESF sa budú zverejňovať aj na internetovej stránke „Štrukturálne fondy pre Slovensko“ a v bulletine „Štrukturálne fondy pre Slovensko“ vydávanými Riadiacim orgánom pre CSF. Okrem toho bude na MVRR SR zriadená info - linka „Štrukturálne fondy pre Slovensko“, kde budú môcť všetci záujemcovia o pomoc zo štrukturálnych fondov bezplatne získať informácie.

Špeciálne opatrenia týkajúce sa plagátov, oznámení, publikácií

Na propagáciu opatrení spolufinancovaných prostredníctvom ESF zabezpečí Slovenská republika realizáciu nasledovných opatrení súvisiacich s informáciami a publicitou:

Plagáty:

- za účelom informovania širokej verejnosti o úlohe, ktorú zohráva Európska únia pri rozvoji ľudských zdrojov, odborných školeniach a zamestnanosti, umiestni Riadiaci orgán plagáty uvádzajúce príspevok únie a prípadne príspevok ESF na budovách inštitúcií, ktoré vykonávajú opatrenia financované z ESF. Na plagátoch bude uvedené logo ESF.

Oznámenie pre užívateľov:

- všetky oznámenia o pomoci pre užívateľov zaslané príslušnými orgánmi musia uviesť skutočnosť o spolufinancovaní Európskou úniou (prípadne môžu uviesť čiastku alebo percento pomoci)

Publikácie:

- publikácie, brožúry, prospekty o regionálnej pomoci spolufinancovanej z ESF musia obsahovať jasné údaje na titulnej strane o účasti Európskej únie, prípadne aj o ESF.

V prípade, že sa použije národný alebo regionálny znak, je nutné použiť aj logo ESF v tej istej veľkosti. Publikácie musia obsahovať odkazy na orgán, ktorý je zodpovedný za obsah informácií a na príslušný riadiaci orgán.

Organizovanie konferencií, seminárov, veľtrhov a výstav:

- organizátori uvedených podujatí súvisiacich s realizáciou činností spolufinancovaných z ESF zvýraznia príspevok spoločenstva prostredníctvom vystavenia európskej zástavy v zasadacích miestnostiach a použitím loga ESF na dokumentoch.

Nástrojmi na dosiahnutie Komunikačného akčného plánu Riadiaceho orgánu pre SOP L'Z sú:

- zorganizovanie seminárov pre zainteresovaných, odbornú verejnosť a potencionálnych konečných prijímateľov podpory z ESF s cieľom zvýšiť povedomie o ESF,
- zabezpečenie zviditeľňovania a propagácie ESF a komunikácie s verejnosťou pomocou prípravy a publikovania tlačových správ, monitoringu tlače a udržiavania styku s médiami,
- zabezpečenie návrhu, grafického spracovania a tlače informačnej brožúrky SOP L'Z,
- vytvorenie vlastnej web stránky pre ESF (www.esf.gov.sk) ako základného nástroja pre rozširovanie komplexných informácií o ESF,
- zabezpečenie úzkej koordinácie, spolupráce pri realizácii komunikačnej stratégie,
- organizovanie a vedenie pravidelných stretnutí so sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom ohľadom analýzy, ako je SOP L'Z prijímaný verejnosťou.

8.6 Indikatívny rozpočet

Finančné čiastky vyčlenené pre informovanie a publicitu sa uvedú vo finančných plánoch pod hlavičkou technickej pomoci (výdavky požadované na prípravu, monitorovanie a vyhodnocovanie pomoci podľa článkov 17 (2) (e), 18 (2) (b) a 19 (3) (b) nariadenia (ES) č. 1260/ 1999). Celkový rozpočet na publicitu a informovanosť z rozpočtu technickej pomoci pre SOP L'Z je vyčíslený na 1,9 mil. €. Finančný plán pre Komunikačný akčný plán pre SOP L'Z je nasledovný:

Finančný plán pre KAP

v EUR, bežné ceny

Rok	%	Celkom 100%	ESF 75%	ŠR 25%
2004	50%	950 000	712 500	237 500
2005	30%	570 000	427 500	142 500
2006	20%	380 000	285 000	95 000
Celkom	100%	1 900 000	1 425 000	475 000

8.7 Vyhodnotenie publicity

Za vyhodnocovanie informačných a publikačných aktivít v zmysle nariadenia Rady č. 1159/2000/ES zodpovedajú monitorovacie výbory, ktoré budú neustále informovať médiá o napredovaní využívania pomoci. Monitorovacie výbory povedú rozhovory o výročnej správe o realizácii podľa článku 37 nariadenia Rady č. 1260/1999, ktorá v súlade s článkom 35 uvedeného nariadenia musí obsahovať časť o informovanosti a publicite.

Úlohou hodnotenia je zistiť ako bol Európsky sociálny fond prijímaný verejnosťou a či boli naplnené opatrenia zabezpečujúce publicitu. Na zistenie potrebných údajov sa budú využívať Dotazníky pre publicitu, ktoré sa budú predkladať spolu so žiadosťou o nenávratný finančný príspevok. Uvedený dotazník bude obsahovať informácie, ktoré manažéri pre publicitu využijú pri hodnotení informačných a publikačných aktivít.

Techniky hodnotenia:

- dotazníky pre žiadateľov o NFP
- počet prístupov na web stránku www.esf.gov.sk
- posúdenie bývalého a súčasného vzťahu k ESF
- analýza, ako je SOP L'Z prijímaný verejnosťou
- počet uverejnených informácií o SOP L'Z v médiach
- odozva účastníkov seminárov, verejných stretnutí
- počet úspešných projektov

8.8 Záver

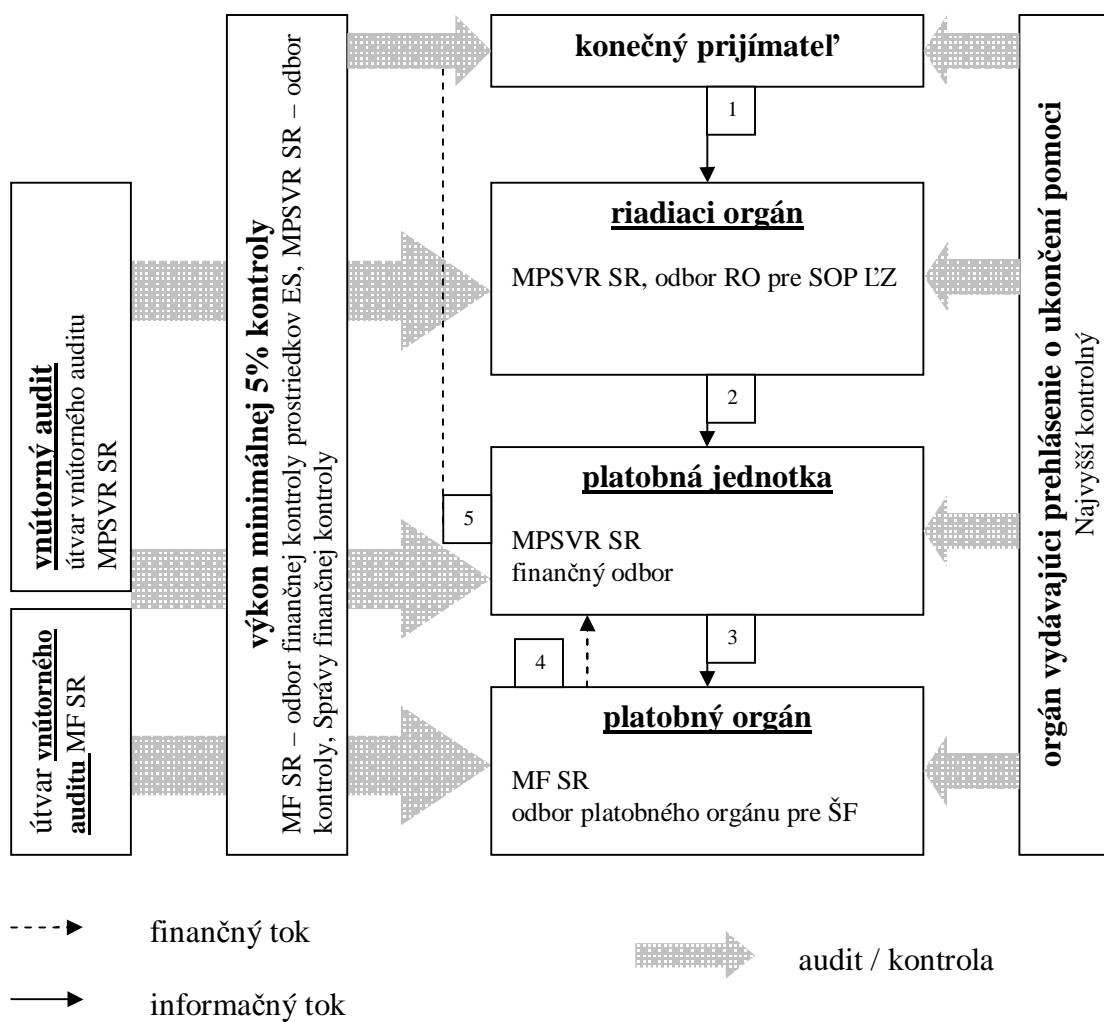
Predložený Komunikačný akčný plán je súčasťou Doplnku programu SOP LZ. Pri implementácii uvedeného plánu sa počíta so spoluprácou so sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom, poradenskými centrami, Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny a vyššími územnými celkami. Komunikačný akčný plán sa vzťahuje k SOP LZ a slúži nato, aby sa zvýšilo všeobecné povedomie a prehľadnosť úlohy, ktorú zohráva Európska únia a aby sa vytvoril súvislý obraz o pomoci pri procese rozvoja ľudských zdrojov a rozvoja regiónov.

9. Prílohy

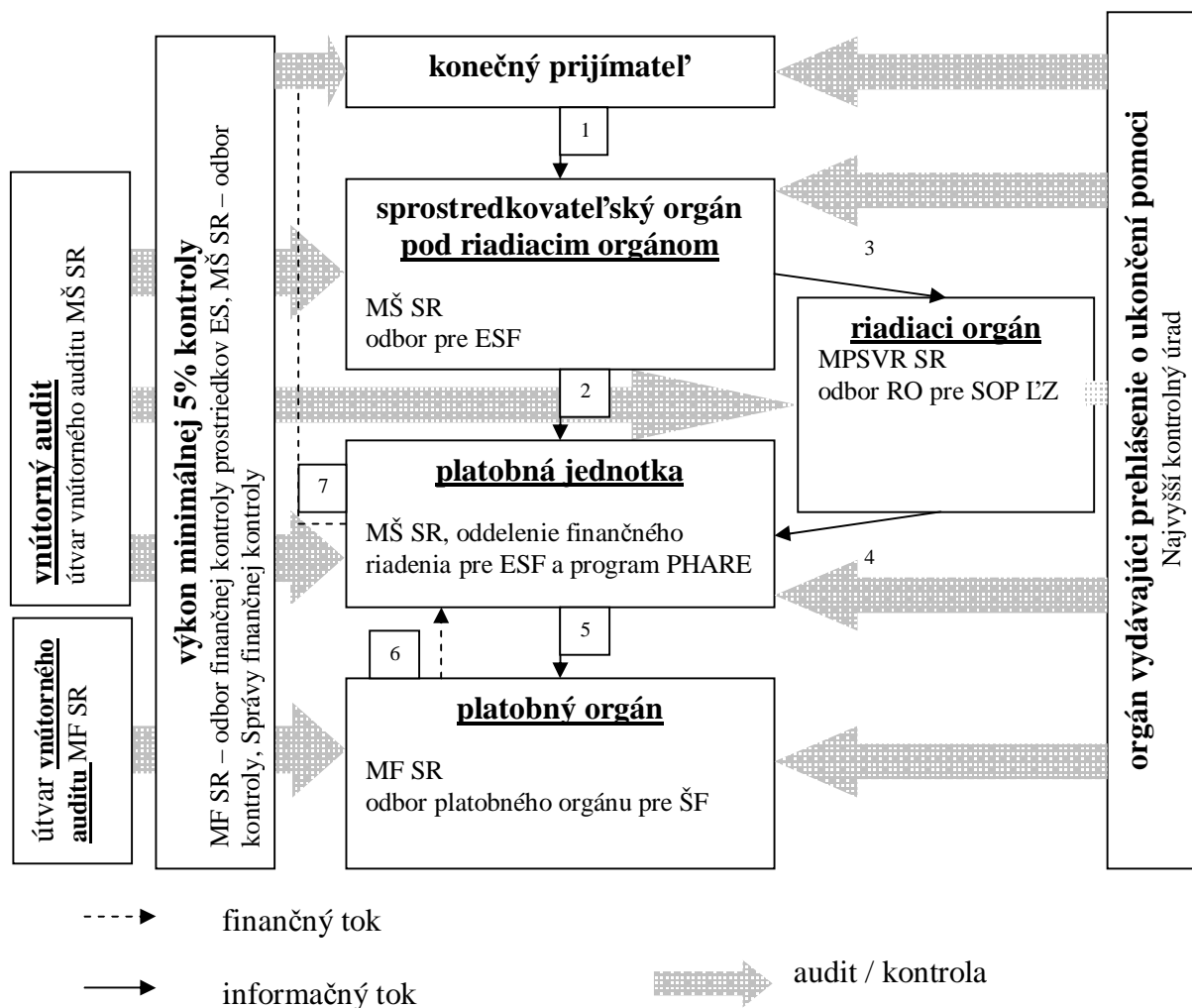
Príloha č. 1

Schéma obehu informačných a finančných tokov pri SOP Ľudské zdroje pre projekty MPSVR SR

1. Žiadosť konečného prijímateľa o platbu
2. Prehlásenie o overení od riadiaceho orgánu
3. Súhrnná žiadosť o platbu
4. Platba prostriedkov ESF z účtu platobného orgánu
5. Platba prostriedkov ESF a štátneho rozpočtu konečným prijímateľom pomoci

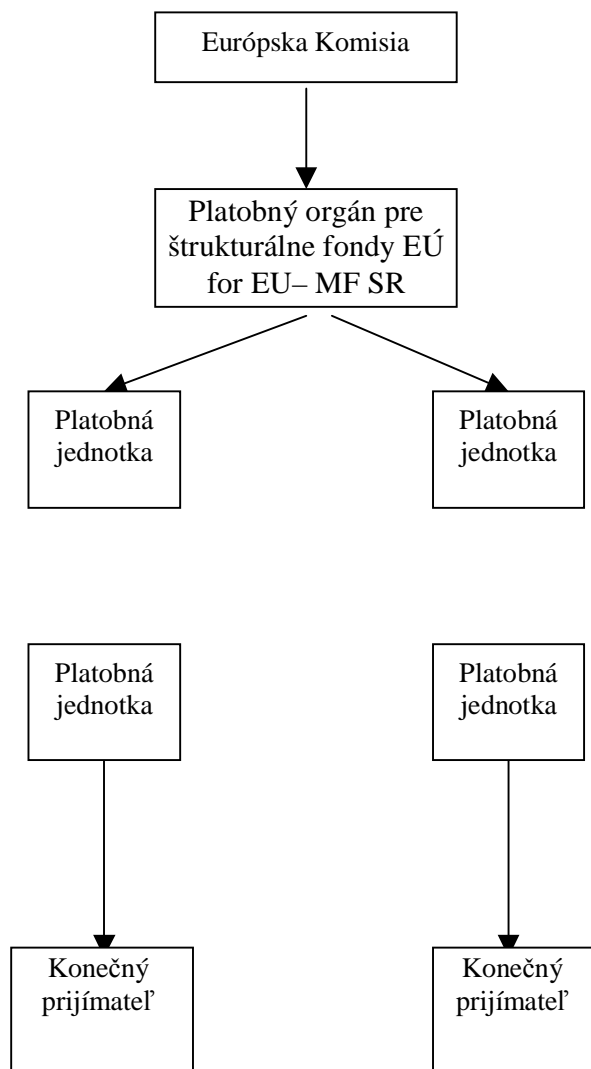
**Schéma obehu informačných a finančných tokov
pri SOP Ľudské zdroje pre projekty MŠ SR**

1. Žiadosť konečného prijímateľa o platbu
2. Prehlásenie o overení od sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom
3. Zoznam schválených výdavkov
4. Vyjadrenie súhlasu s postupom sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom
5. Súhrnná žiadosť o platbu
6. Platba prostriedkov ESF z účtu platobného orgánu
7. Platba prostriedkov ESF a štátneho rozpočtu konečným prijímateľom pomoci

Finančné toky ESF

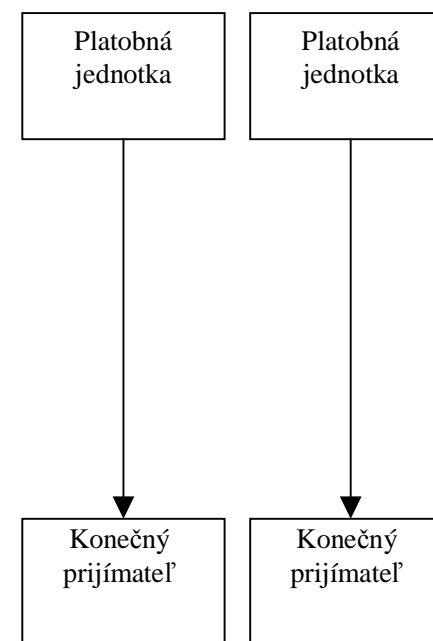
Banka EK	<i>Účet EK</i>
Štátna pokladnica	Špeciálny účet MF SR
	Účty príjmov pre prostriedky EK
Komerčná banka	Účty výdavkov pre prostriedky EK
	Účty konečného prijímateľa

Finančné toky spolufinancovania zo štátneho rozpočtu

Príloha č. 3

Štátna pokladnica	Účty výdavkov pre národné co-financovanie zo štátneho rozpočtu
Banka konečného prijímateľa	Účty konečného prijímateľa

Hodnotiace kritériá pre výber projektov v rámci opatrení SOP Ľudské zdroje

Zmena hodnotiacich kritérií je v kompetencii Monitorovacieho výboru pre SOP Ľudské zdroje.

Hodnotiace kritériá pre žiadosti (projekty) v rámci SOP Ľudské zdroje		
Číslo žiadosti:		
Meno/Názov žiadateľa:		
Adresa:		
Tel.č.:		
Priorita:		
Opatrenie:		
Názov projektu:		
Schéma štátnej pomoci, resp. schéma de minimis:		
<p>Žiadosť (projekt), ktorá pri hodnotení dosiahne v ktorejkoľvek položke tabuľky pre bodové hodnotenie v časti A hodnotenie „Nie“, bude vyradená, resp. vrátená žiadateľovi žiadosti na dopracovanie.</p> <p>Minimálne množstvo bodov, ktoré je potrebné dosiahnuť za každú skupinu kritérií v časti B, je uvedené v hodnotiacej tabuľke v rámci každej skupiny osobitne.</p> <p>Časť A spracováva a posudzuje zodpovedný pracovník Riadiaceho orgánu, Sprostredkovateľského orgánu pod Riadiacim orgánom.</p> <p>Časť B posudzuje hodnotiacia komisia.</p>		
A – ZÁKLADNÉ KRITÉRIÁ	Rozpätie hodnotenia	Hodnotenie
1. Je projekt realizovaný na území spadajúcom pod Cieľ 1 (všetky kraje SR, s výnimkou Bratislavského kraja)?	A-N	
2. Je žiadateľ oprávneným prijímateľom pomoci podľa doplnku programu a podmienok výzvy?	A-N	
3. Je predkladaný projekt plne v súlade s podmienkami Schémy štátnej pomoci na podporu zamestnanosti, resp. schémy de minimis? (platí len pre Opatrenie 1.2 v prípade žiadateľa podľa § 2 Obchodného zákonníka)	A-N	
4. Je predkladaný projekt plne v súlade s podmienkami Schémy štátnej pomoci na vzdelávanie, resp. schémy de minimis? (platí len pre Opatrenie 3.2 v prípade žiadateľa podľa § 2 Obchodného zákonníka)	A-N	
5. Prispieva projekt k napĺňaniu globálneho cieľa SOP ĽZ podľa doplnku programu?	A-N	
6. Prispieva projekt k napĺňaniu cieľov priorít SOP ĽZ podľa doplnku programu?	A-N	
7. Prispieva projekt k napĺňaniu hlavného cieľa príslušného opatrenia SOP ĽZ podľa doplnku programu?	A-N	
8. Prispieva projekt k napĺňaniu špecifických	A-N	

cieľov príslušného opatrenia SOP LZ podľa doplnku programu?		
9. Špecifikuje projekt správne výšku spolufinancovania v súlade s príslušným opatrením SOP LZ a preukázateľne dokumentuje zabezpečenie týchto zdrojov?	A-N	
10. Obsahuje projekt v žiadosti špecifikáciu oprávnených nákladov?	A-N	
11. Obsahuje projekt všetky požadované prílohy podľa žiadosti, resp. záväznej osnovy projektu?	A-N	
12. Má inštitúcia akreditáciu MŠ SR, alebo oprávnenie iných relevantných inštitúcií podľa osobitného predpisu? (platí len pre opatrenie 3.2 SOP LZ)	A-N	
13. Deklaruje projekt pozitívny alebo neutrálny vplyv na životné prostredie?	A-N	
14. Deklaruje projekt pozitívny alebo neutrálny vplyv na uplatňovanie princípu rovnosti príležitostí?	A-N	
15. Obsahuje projekt zabezpečenie monitoringu podľa externého manuálu?	A-N	
16. Obsahuje projekt zabezpečenie publicity podľa externého manuálu?	A-N	
B - VECNÉ HODNOTENIE	Rozpätie bodov	Body
B1. Finančná a prevádzková schopnosť žiadateľa o príspevok z ESF	Max. 18 bodov	
17. Do akej miery projekt preukázal, že žiadateľ a partneri majú dostatočné skúsenosti s riadením projektov?	0 -3	
18. Do akej miery projekt preukázal, že žiadateľ a partneri majú v súvislosti s projektom zabezpečenú dostatočnú profesijnú odbornosť (najmä znalosť otázok týkajúcich sa danej problematiky)?	0- 5	
19. Do akej miery projekt preukázal, že žiadateľ a partneri majú v súvislosti s projektom dostatočné riadiace schopnosti (vrátane personálu, zariadenia a schopnosti narábať s rozpočtom projektu)?	0- 5	
20. Do akej miery projekt preukázal, že žiadateľ má v súvislosti s projektom stabilné a dostatočné zdroje financovania?	0- 5	
Počet bodov spolu	za skupinu B1 je potrebné získať minimálne 66 % bodov (t.j. 12 bodov)	
B2. Relevantnosť projektu	Max. 79 bodov	
21. Do akej miery projekt spĺňa špecifické podmienky príslušnej výzvy (napr. špecifické	0-5	

zameranie na niektorú cieľovú skupinu, požiadavky sociálnej inklúzie a ďalšie)?		
22. Do akej miery projekt prispieva k napĺňaniu hlavného cieľa príslušného opatrenia SOP IŽ podľa doplnku programu?	0-5	
23. Do akej miery projekt prispieva k špecifickým cieľom príslušného opatrenia SOP IŽ podľa doplnku programu?	0-5	
24. Do akej miery prispieva projekt k vyrovnávaniu regionálnych, resp. medziregionálnych disparít?	0-5	
25. Do akej miery projekt podporuje aktivity, ktoré sú v rámci daného regiónu nedostatočné a preukazuje túto skutočnosť vlastnou zdôvodnenou analýzou alebo súladom s regionálnou, resp. lokálnou stratégiou?	0-5	
26. Do akej miery sú navrhované aktivity projektu konzistentné s cieľmi a očakávanými výsledkami?	0-5	
27. Do akej miery projekt prispieva k posilneniu pravidla rovnosti príležitostí?	0-3	
28. Do akej miery projekt prispieva k rozvoju k informačnej spoločnosti?	0-3	
29. Do akej miery projekt prispieva k ochrane životného prostredia?	0-3	
30. Do akej miery má projekt komplexnejšie zameriava na viacero opatrení SOP IŽ, resp. má prepojenie na iné operačné programy Rámca podpory spoločenstva?	0-5	
31. Do akej miery projekt preukázal inovatívnosť projektu – rozvojové, pilotné, inovatívne zameranie projektu?	0-5	
32. Do akej miery projekt preukázal multiplikačný efekt projektu – možnosť využitia výsledkov projektu aj v iných regiónoch?	0-5	
33. Do akej miery projekt preukázal princíp partnerstva – stupeň zapojenia partnerov – prepojenie a súčinnosť orgánov miestnej štátnej správy, samosprávy, neštátnych subjektov a iných subjektov pôsobiach v danej oblasti?	0-5	
34. Do akej miery sú v projekte jasne zadefinované potreby navrhovanej cieľovej skupiny a konečných príjemcov a je pre nich návrh projektu primeraný?	0-5	
35. Do akej miery projekt preukázal, že projektový návrh je pripravený na realizáciu?(napr. súlad časového plánu s aktivitami)	0-5	
36. Do akej miery projekt preukázal, že očakávané výsledky projektového zámeru sú finančne udržateľné? (Ako budú aktivity financované po skončení financovania z EÚ fondov?)	0-5	

37. Do akej miery projekt preukázal, že očakávané výsledky projektového zámeru sú inštitucionálne udržateľné? <i>(Budú existovať príslušné inštitucionálne štruktúry, ktoré umožnia realizáciu aktivít a ich funkčnosť aj po ukončení tohto projektu? Bude existovať lokálne „vlastníctvo“ výstupov projektu?)</i>	0-5	
Počet bodov spolu	za skupinu B2 je potrebné získať minimálne 50 %, t.j. 40 bodov	

B2.1 Špecifiká rezortu (platí len pre prioritu 3)	Max. 5 bodov	Body
38. Do akej miery projekt preukázal súlad s prioritami národnej stratégie v oblasti reformy školstva (MILÉNIUM, resp. Koncepcia ČZV)?	0-5	
Počet bodov spolu	za skupiny B2 a B2.1 je potrebné získať spolu minimálne 50 % bodov, t.j. 42 bodov	
B3. Technické a iné finančné kritériá	Max. 28 bodov	
39. Úroveň spracovania projektovej dokumentácie.	0-3	
40. Do akej miery je pomer medzi predbežne stanovenými nákladmi a očakávanými výsledkami uspokojujúci?	0-5	
41. Do akej miery sú navrhované výdavky nevyhnutné pre implementáciu projektu?	0-5	
42. Do akej miery je plán činností zrozumiteľný a realizovateľný? (vrátane reálnosti časového harmonogramu)	0-5	
43. Do akej miery je rozpočet projektu jasný a spĺňa požiadavky na efektívnosť využívania finančných prostriedkov?	0-5	
44. Do akej miery sú vyčíslené oprávnené náklady reálne?	0-5	
Počet bodov spolu	za skupinu B3 je potrebné získať minimálne 70 % bodov, t.j. 20 bodov	
Celkový počet bodov za hodnotený projekt		

Spoluúčasť na financovaní celkových oprávnených výdavkov na projekt

	Koneční prijímatelia - verejný sektor				Prijemca - súkromný sektor		
	Rozpočtové organizácie	Príspevkové organizácie	Obce	VÚC	Nie je účastník hospodárskej súťaže *		Účastníci hospodárskej súťaže **
					Nadácie, neziskové organizácie, občianske združenia	Iné subjekty v tejto kategórii	
Spoluúčasť na financovaní celkových oprávnených výdavkov na projekt	0%	0%	5%	5%	0%	5%	podľa pravidiel štátnej pomoci ***

* Pre projekty neziskového charakteru

** Subjekty podľa § 2 Obchodného zákonníka.

*** Schéma štátnej pomoci na podporu zamestnanosti, Schéma štátnej pomoci na vzdelávanie, Schémy pomoci de minimis

Prístup k Rómskej problematike a OP Ľudské zdroje

Prístup k Rómskej komunite v rámci implementácie

Rómska populácia tvorí významnú skupinu v rámci marginalizovaných a ohrozených skupín, na ktoré sú zamerané opatrenia implementované prostredníctvom SOP Ľudské zdroje. Stratégia SOP ĽZ odráža potreby špecifických skupín v oblasti zamestnanosti a vzdelávania a podporuje aktivity prostredníctvom ťažiskového prístupu.

Vláda SR sa v rámci vládneho programu na rok 2002 podporovať aktivity zamerané na Rómsku populáciu pomocou ďalšieho rozvoja programov, ktoré prípadne zlepšia situáciu a integráciu Rómskej populácie SR.

Základné tézy Koncepcie vládnej politiky zamerané na integráciu Rómskych komunít vymedzujú priority pre zlepšenie situácie Rómskej populácie v SR prostredníctvom programov, ktoré zabezpečujú rovnosť príležitostí v oblasti sociálnych služieb, zamestnanosti, zdravotných služieb, bývania a vzdelávania integrovaným spôsobom.

Priority definované v oblasti zamestnanosti a vzdelávania sú odlišné od priorít na úrovni štúdií zhodnotenia potrieb, ktoré je potrebné realizovať za účelom stanovenia dopadu sociálnej reformy a reformy ťažiskovej legislatívy na Rómsku populáciu vo vzťahu k implementácii takých programov, ako napríklad **Sociálni terénni pracovníci v Rómskej komunite a Siet' poradcov** a pod.

Priority v oblasti zamestnanosti sú zamerané najmä na vytvorenie rovnakých príležitostí pre Rómov na trhu práce, najmä pre ženy. Konkrétnymi cieľmi sú: **rozvoj rekvalifikačných programov a programov zameraných na zlepšenie zručností, podpora vytvárania pracovných miest pre ohrozené skupiny, zapájanie najmä mladých Rómov do dobrovoľníckych prác a aktivít sociálnej práce, podpora alternatívnych služieb zamestnanosti.**

Úrad splnomocnenkyne Vlády SR pre Rómsku problematiku, v úlohe hlavného koordinátora medzirezortných programov a stratégií zameraných na Rómske komunity, tiež realizuje v súlade s horeuvedenými základnými vládnymi tézami vlastné programy ako napríklad **Program terénnych sociálnych pracovníkov, informačné kampane pre verejnosť, štipendiá pre znevýhodnené deti, komplexný rozvojový program Rómskych osídlení**, a pod.. Predpokladá sa, že oprávnené aktivity týchto programov môžu byť a budú ďalej podporované prostredníctvom opatrení definovaných v SOP ĽZ, ako je uvedené nižšie.

SOP ĽZ bol vypracovaný tak, aby zacielený Rómsku populáciu prostredníctvom niekoľkých opatrení. V rámci týchto opatrení boli rozvinuté špecifické aktivity/programy, ktoré zohľadňujú prístup Vlády SR k Rómskej problematike navrhnutý v základných tézach.

Aktivity sú zamerané na marginalizované skupiny a ohrozenú populáciu, vrátane Rómov, a sú zohľadnené najmä v opatreniach 1.1, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1 a 3.3.

Opatrenie 1.1 „Modernizácia a zvýšenie rozsahu a kvality služieb zamestnanosti a rozvoj aktívnych programov uchádzačov o zamestnanie“ zahŕňa v značnej miere Rómsku populáciu, najmä v súvislosti s aktívnymi programami. V minulosti boli hlavným nástrojom APTP pre túto skupinu verejno-prospešné práce zamerané na dlhodobo nezamestnaných, vrátane Rómov. Programy verejno-prospešných prác boli implementované najmä v regiónoch Košice, Prešov a Nitra, ktoré predstavujú regióny s najvyššou hustotou Rómskej populácie. Účinok programov bol len krátkodobý, pričom sa nezvýšila úroveň aktivácie a motivácie cieľovej skupiny, keďže v sociálnom systéme neboli vytvorené predpoklady, ktoré by motivovali k aktivite. Oficiálne štatistické údaje o zaangažovanosti Rómskej

populácie nie je možné prezentovať.

Nová „Stratégia vlády pre rast zamestnanosti prostredníctvom zmien v sociálnom systéme a trhu práce“ podporuje princíp „pracovať sa oplatí“, najmä pre osoby s potenciálne nízkym príjmom. Opatrenia v rámci politiky zamestnanosti sú podporené zmenami v sociálnom systéme, ktorý bol prepracovaný spôsobom, aby sa viac oplatilo vykonávať zmysluplnú činnosť, než byť neaktívnym, a že pracovať sa oplatí. Uchádzači o zamestnanie závislí na dávkach sociálnej pomoci budú odmenení za svoju aktivitu a získajú vyššie dávky, než tí čo sú neaktívni. Aktivácia by mala znamenať len prvý, avšak významný, krok na ceste k hlavnému zamestnaniu. Mala by pomôcť ľuďom obnoviť ich stratené pracovné návyky a rutinu a zvýšiť ich motiváciu pracovať. Stratégia SOP v rámci Opatrenia 1.1 podporí nové aktivačné programy, ako napríklad menšie práce pre obce a/alebo dobrovoľnícke práce, ktoré budú výlučne zamerané na evidovaných nezamestnaných sa riadiť vyššie uvedenými princípmi. Tento prístup predstavuje nadväznosť na pozitívne zmeny, ktoré už boli dosiahnuté v rámci nových programov sociálnej pomoci (zlepšená školská dochádzka detí prijímateľov dávok sociálnej pomoci, ktorá je dôsledkom podmienenia dávok školskou dochádzkou). Individuálne hodnotenie zručností, pracovné poradenstvo založené na špecifických kultúrnych a jazykových potrebách Rómskeho obyvateľstva bude k dispozícii prostredníctvom siete služieb zamestnanosti pre nezamestnané osoby, a prostredníctvom vzdelávacieho systému pre žiakov a študentov / potencionálnych zamestnancov.

Vládna politika zvýrazňuje vo vzťahu k Rómskej komunite význam individuálneho prístupu. Táto koncepcia je plne zohľadnená v programoch individuálnych akčných plánov realizovaných v rámci Opatrenia 1.1. Skúsenosti s prácou s nezamestnanými preukázali, že existuje potreba rozšírenej terénnej sociálnej a potreba realizácie individuálneho prístupu na miestnej úrovni. Za týmto účelom budú okrem iného v rámci aktivačných programov na úrovni obcí vyškolení a zamestnaní Rómski asistenti a ako asistenti služieb zamestnanosti na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny.

Opatrenie 1.3 je zamerané na „Rozvoj vzdelávania a prípravy uchádzačov o zamestnanie s cieľom zlepšiť ich možnosti na trhu práce“. Nedostatočné vzdelanie a obmedzený rozsah relevantných zručností predstavujú dva hlavné faktory, ktoré zvyšujú dlhodobú nezamestnanosť. Predpokladá sa, že skupiny, ktoré majú evidentne najväčší nedostatok zručností a vzdelania, budú predstavovať hlavnú cieľovú skupinu Opatrenia. Rómska populácia tvorí významnú časť tejto cieľovej skupiny. Väčšina Rómskej populácie (76.68 %) iba dokončila základné vzdelanie a preto má veľmi obmedzené šance na trhu práce. Programy zamerané na horeuvedené skupiny budú preto založené na prístupe šitom na mieru s dôrazom na rozvoj mäkkých, kľúčových a prenositeľných zručností.

Opatrenie 2.1 je hlavným nástrojom SOP Ľudské zdroje , ktoré umožní cieľovej skupine Rómov účastiť sa na ťažiskových opatreniach a súčasne poskytne špeciálne programy zamerané na sociálnu inklúziu.

Fond sociálneho rozvoja (FSR) bol založený na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom zlepšenia sociálnej inklúzie, najmä vo vzťahu k trhu práce. Rozvoj komunit hrá kľúčovú úlohu v implementácii týchto aktivít.

Fond sociálneho rozvoja bude zodpovedný za administráciu a implementáciu rozličných inkluzívnych programov. Prvý pilotný program Fondu sociálneho rozvoja je zameraný na rozvoj inkluzívnych partnerstiev a na implementáciu mikroprojecktov v rámci partnerstiev, ktoré budú založené a financované prostredníctvom FSR v regiónoch Prešov, Banská Bystrica a Košice. Program inkluzívneho partnerstva poskytne od samého začiatku zaangažovanie skupín najviac postihnutých exklúziou vrátane rómskej komunity v rámci plánovania aktivít, a tak ovplyvní posilnenú motiváciu a aktiváciu cieľových skupín, aby profitovali z ťažiskových opatrení trhu práce.

Inkluzívne partnerstvá budú vytvorené na okresnej úrovni a všetky aktivity budú náležite kontrolované a monitorované regionálnymi koordinátormi FSR. Cieľom inkluzívnych partnerstiev je rozvoj spoločných stratégií inklúzie a fungovania miestnych centier za účelom poskytovania služieb

na lokálnej úrovni, implementácie školení a rekvalifikačných programov, vytvárania aktivít v sociálnej ekonomike a podpora miestnych inkubátorov. Inkluzívne partnerstvá budú výlučne orientované na činnosti, ktoré sú udržateľné a priamo zahŕňajú cieľové skupiny. Stratégie zamerané na inklúziu budú koordinované s reformami v sektoroch vzdelávania, zdravotných a sociálnych služieb (vrátane služieb zamestnávateľov) podporovaných v rámci Opatrenia 3.1 Operačného programu Základná infraštruktúra.

Program inkluzívneho partnerstva je plánovaný ako dvojročný program. Hlavnou myšlienkou je podpora partnerských štruktúr spoločne s aktivitami na miestnej úrovni zameranými do určitej miery na sociálnu inklúziu, t.j. pokým partnerstvá dosiahnu dostatočnú úroveň udržateľnosti . FSR bude realizovať monitoring a kontrolu programu a , ak to bude nevyhnutné, bude požadovať ďalšiu podporu partnerstiev. Tento zámer bude zabezpečený tiež prostredníctvom FSR ako konečného prijímateľa v Programovom doplnku SOP “ Základná infraštruktúra” v rámci opatrenia 3.3 zameraného na podporu inštitucionálnej infraštruktúry na regionálnej a lokálnej úrovni. FSR môže podporovať existujúce partnerstvá tiež prostredníctvom nástroja ERDF (Európsky fond regionálneho rozvoja).

Predpokladá sa, že bude ročne aspoň 15 funkčných partnerstiev založených pomocou FSR. Okresy boli definované v súlade so štatistikou nezamestnanosti, percentom poberateľov sociálnych dávok a dlhodobých regionálnych ekonomických odchýlok, koncentráciou rómskeho obyvateľstva, ako aj vzdialenosťou miest od regionálnych centier. V súlade s týmito kritériami budú mať inkluzívne partnerstvá najmä vidiecky charakter. Vo fáze identifikácie záujmových skupín budú úzko spolupracovať regionálni koordinátori (ak je to možné rómskeho pôvodu) s regionálnou administratívou a budú konať v súlade s vyvinutými socio-ekonomickými stratégiami.

FSR bude implementovať ostatné programy vypracované pre tých, ktorí majú záujem začať podnikat'. V tomto ohľade FSR vytvorí prepojenie s ostatnými Prioritami a Opatreniami SOP Ľudské zdroje zameranými na marginalizované a ohrozené skupiny a komunity za účelom vyrovnanie ich nerovných podmienok pri začatí podnikania, ako napr. úroveň vzdelania, prístup k informáciám, a pod.

FSR je definovaný ako hlavný nástroj pri riešení rómskej problematiky. Riešenie problémov znevýhodnených členov rómskej komunity, z ktorých mnoho žije v osadách, vyžaduje komplexnú stratégiu vrátane bytovej politiky, zdravotníctva, ekonomických činností a vzdelávania. Úroveň zaangažovania FSR na komplexných programoch zameraných na znevýhodnené komunity bude závisieť na finančných zdrojoch dostupných pre FSR. Právny rámec pôsobenia FSR bude definovaný takým spôsobom, aby umožnil prístup k rozličným zdrojom finančnej podpory pre plánované činnosti, ako je štátny rozpočet, štrukturálne fondy, pôžičky, a pod.

Úloha Úradu splnomocnenkyne vlády pre rómsku problematiku bude v procese implementácie inkluzívnych partnerstiev presne definovaná v Operačnom manuáli FSR a po vytvorení regionálnych pobočiek Úradu. Aktívna participácia splnomocnenkyne pre rómsku problematiku je zabezpečené prostredníctvom existujúceho členstva v Riadiacom výbore pre prípravu Fondu sociálneho rozvoja. Vytvorenie inkluzívnych partnerstiev bude prepojené s ostatnými rozvojovými partnerstvami na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré pôsobia v oblasti rómskych otázok.

V oblasti vzdelávania a prípravy budú ťažiskové opatrenia realizované v súlade so Stratégiou vzdelávania a prípravy rómskych detí a žiakov do roku 2010, ktorú vypracovalo Ministerstvo školstva. Programy budú rozvinuté ako pokračovanie aktivít, ktoré už boli uskutočnené.

Opatrenie 3.1 “Prispôbenie odborného vzdelávania a prípravy požiadavkám spoločnosti založenej na vedomostiach” prepája systém profesijného vzdelávania a prípravy s potrebami trhu práce. V tomto zmysle by mala byť vyvinutá metodológia diagnostických nástrojov pre vyrovnávacie triedy. Tieto budú ďalej prepojené na program „Druhej šance“, ktorý je zameraný na ohrozené skupiny absolventov. Nadaní študenti zo sociálne znevýhodneného prostredia, zvlášť rómski študenti, získajú

štipendium v záujme reálnej možnosti prístupu k stredoškolskému vzdelaniu a zabezpečenia ich lepšieho začlenenia do populácie.

Opatrenie 3.2 je zamerané na ďalšie vzdelávanie a bude zahŕňať programy na podporu ďalšieho vzdelávania pedagogických asistentov v tzv. nultých ročníkoch. Nulté ročníky sú súčasťou novej stratégie smerom k zlepšeniu školských výsledkov Rómskych a ostatných sociálne znevýhodnených detí a mala by zabezpečiť viac citlivý prístup k týmto deťom vo vzdelávacom procese. Ďalšie vzdelávanie pedagogických asistentov bude zahŕňať školenie výkonu kariérového poradenstva pre sociálne znevýhodnené deti, najmä rómske deti. Pedagogickí asistenti školení v rámci opatrenia 3.2. sa potom aktívne zúčastnia ako poradcovia v programoch zameraných na kariérové poradenstvo pre žiakov a študentov, ktorí sú podporovaní v rámci podopatrenia 3.3.A.

Použitý mechanizmus

Hlavný mechanizmus realizácie aktivít pre rómsku populáciu bude Fond sociálneho rozvoja, grantové schémy v rámci rozličných priorít a implementácia horizontálneho ťažiskového prístupu pre zahrnutie rómskej populácie do všetkých aktivít, ktoré sú užitočné pre túto cieľovú skupinu v čo najvyššej miere. Niektoré nástroje, ako sú aktivačné programy, odborné vzdelávanie a poradenstvo a isté podporné opatrenia sú špecificky orientované na rómsku populáciu viac ako ostatné.

Metodológia FSR v prístupe k znevýhodneným komunitám je založená na princípe, že samotné komunity a najmä tie skupiny, ktoré sú marginalizované alebo ohrozené môžu najlepšie definovať svoje potreby na lokálnej úrovni. V zmysle aktivít miestneho zamestnávania toto značí projekty, ktoré umožnia jednotlivcom alebo skupinám získať informácie o trhu práce, byť vyškolený a ťažiť z práce služieb zameraných na umiestňovanie. Sociálna inklúzia predstavuje spoločný cieľ pre všetky aktivity, ktoré budú realizované. Zvyčajne znevýhodnené komunity navrhujú projekty v nerovnej súťaži s tými, ktorí majú viac skúseností s vypracúvaním projektov. Postupy FSR sú vyvinuté za účelom podpory vytvárania ľudských zdrojov v komunitách a dosiahnutia stavu, kedy sú komunity schopné navrhovať projekty, vhodné na podporu z FSR.

Prípravné práce v rámci FSR už boli naštartované etablovaním regionálnych koordinátorov a lokálnych poradcov, ktorí momentálne pripravujú pôdu pre budúce fungovanie FSR v rámci ESF. Bol vypracovaný stručný formulár na predvýber, ktorý zmapuje situáciu v najviac znevýhodnených oblastiach východného Slovenska, vrátane segregovaných osád rómskej populácie a osád s najvyššou mierou nezamestnanosti. Formulár na predvýber bude analyzovať situáciu na miestnej úrovni, t.j. vyhodnotenie cieľových skupín ako takých v súvislosti so sociálnou inklúziou a miestnou zamestnanosťou a pripraví zásobník projektov, ktorý sumarizuje projekty v štádiu návrhov. FSR vyhodnotí návrhy a v súlade s kritériami na predvýber prideliť granty vybratým uchádzačom v rámci uzatvorených partnerstiev.

Prípravná fáza FSR je najdôležitejšia, keďže zahŕňa regionálne inštitúcie a berie do úvahy skúsenosti s rómskymi projektmi, ktoré už boli implementované. Udržateľnosť projektu, ktorý má byť vypracovaný a kontrolovaný FSR je hlavným kritériom pri rozhodovaní, či prideliť alebo nie zmluvu konkrétnemu žiadateľovi.

Keďže FSR ako taký je ťažiskovým nástrojom, ktorý ponúkne rozličné nástroje OP znevýhodneným skupinám vrátane Rómov, dôraz bude kladený na význačné úsilie pri pozornosti venovanej monitoringu a tvorbe ľudských zdrojov. Tento cieľ bude dosiahnutý identifikovaním takých aktivít, ktoré sú oprávnené v rámci opatrenia Technickej pomoci.

Oprávnení aktivity budú zamerané na:

- Pozornosť obidvom článkom implementujúcim program a širokej práci s verejnosťou v úzkej spolupráci so splnomocnenkyňou Vlády SR
- Špeciálny monitorovací mechanizmus zohľadňujúci spôsob, akým budú Rómovia ťažiť z jednotlivých opatrení (detailne opísaný v závere dokumentu)

- Vytváranie ľudských zdrojov zúčastnených na výbere alebo implementácii projektov a pridelenie individuálnej pomoci najmä vyškolením pracovníkov RO a SO/RO, ako aj externých hodnotiteľov.

Účasť rómskej populácie na jednotlivých opatreniach

Rómska problematika je riešená prostredníctvom stratégie SOP. Väčšina opatrení aktívnej politiky trhu práce ako aj opatrenia v rámci sociálnej inklúzie a vzdelávacích priorít (najmä opatrenia 1.1, 1.3, 2.1, 3.1 a 3.3 A) sú vo veľkej miere zamerané na rómsku populáciu, keďže táto tvorí podstatnú časť znevýhodnených skupín na trhu práce a marginalizovaných skupín mimo trh práce.

V opatrení 1.1 ohľadom aktivačných programov a v opatrení 2.1 bude kladený dôraz na komplexné a na mieru šité aktivačné programy, vrátane poradenstva, sociálnej práce a motivovania zamestnávateľov a partnerov v relevantných komunitách za účelom riešenia problému integrácie alebo reintegrácie rómskeho obyvateľstva na trh práce. Rómske obyvateľstvo predstavuje najvyšší podiel (80%) z počtu dlhodobo nezamestnaných, a preto sú hlavnou cieľovou skupinou aktivít v rámci opatrení. Programy prechodného trhu práce sú tiež zamerané na túto cieľovú skupinu. Predpokladá sa, že najmä v regiónoch s vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva, 60 – 70% účastníkov projektov budú tvoriť Rómovia. Aktivity FSR v rámci opatrenia 2.1 sú umiestnené najmä do regiónu východného Slovenska s vysokou koncentráciou rómskej populácie a rómskych osád, kde sú najväčšie problémy a zamestnanosť rómskeho obyvateľstva je veľmi nízka. Vysoký podiel rómskej populácie na aktivitách FSR sa predpokladá v lokalitách, kde sú komunity a obce zaangažované v sieti partnerstiev, zameranej na riešenie problémov inklúzie a inkluzívneho trhu práce. Opatrenia na rozšírenie a zlepšenie APTP sú zamerané na celú slovenskú populáciu, ale bude potrebný špecifický prístup v zmysle zhody nárokov povolania so zručnosťami, poradenstvo, kariérové poradenstvo, rozvoj podnikateľských zručností, služby svojpomoci, atď. Rómska populácia bude profitovať z týchto služieb zhruba vo výške 20%.

Opatrenia aktívnej politiky trhu práce budú sprevádzané dvoma súbormi školiacich a vzdelávacích aktivít v rámci opatrení 1.3, 3.1. Prvý súbor aktivít je zameraný na integrovanie mladých Rómov do rozličných typov hlavného toku vzdelávania za účelom uľahčenia dosiahnutia najvyššej úrovne formálneho vzdelania a odborných zručností pre povolania, ktoré vyžadujú vyškolenú pracovnú silu.

Očakáva sa, že účasť Rómov na týchto vzdelávacích aktivitách bude vo výške 20%. Druhý súbor aktivít je navrhnutý za účelom prevencie predčasného ukončenia školskej dochádzky a vytvorenia vzdelávacej schémy „druhej šance“. Podiel rómskych účastníkov na týchto súboroch aktivít sa očakáva zhruba vo výške 10-20%. Školiace programy budú navrhnuté v súlade so špecifickými školiacimi potrebami tejto cieľovej skupiny v zmysle pracovných návykov, jazykových zručností, nedostatkov v predchádzajúcom vzdelávaní a školení, kultúrnych a sociálnych potrieb.

Bude tiež ďalej rozvinuté vzdelávanie a zamestnávanie rómskych asistentov v službách zamestnanosti, asistentov na školách a inštitúciách zdravotnej starostlivosti a terénnych sociálnych pracovníkov za účelom podpory princípu svojpomoci a rovestníckeho poradenstva v rómskych komunitách:

- Pomocou vývoja vzdelávacích modulov pre rómskych asistentov implementované ako súčasť školiacich aktivít implementovaných úradmi práce, soc. vecí a rodiny. Podiel Rómov na týchto aktivitách bude vysoký (80 – 100%) a títo budú čisto Rómovia alebo čiastočne integrované skupiny
- Pomocou vzdelávania sociálnych pracovníkov v rámci stredného a terciárneho vzdelávania. Podiel rómskych študentov medzi študentmi týchto kurzov sa očakáva na

úrovni 6%, čo predstavuje vysoko ambiciózny cieľ, ak berieme do úvahy extrémne nízky podiel Rómov na strednom a terciárnom vzdelávaní.

V rámci opatrenia 2.2 bude riešená problematika rodovej rovnosti na trhu práce. Pozícia rómskych žien je viac senzitívna ako pri ostatných cieľových skupinách s ohľadom na tradičné rodové roly a celkovo nízku úroveň vzdelania. Zacielené a na mieru šité projekty budú podporované prostredníctvom výziev MPSVR SR v rámci tohto opatrenia (cca 15% celkovo alokovaných prostriedkov opatrenia 2.2 bude zameraných na túto úlohu).

Participácia vo všetkých ostatných aktivitách zabezpečovaných pomocou SOP je proporcionálna podielu rómskej populácie na počte nezamestnaných a zamestnaných (10-15% z celej cieľovej skupiny).

Netradičné prieskumy

Nie sú k dispozícii štatistické údaje dostupné pre účel tvorby špecifických monitorovacích ukazovateľov ohľadom rómskej populácie. Periodické hodnotenie týchto kategórií bude realizované prostredníctvom opatrenia Technickej pomoci prostredníctvom ostatných nástrojov, ako je netradičný monitoring a špecifické prieskumy. Špecifické aktivity v rámci opatrenia TA vo forme zákaziek budú vo výške cca 80 000 EUR zamerané na tvorbu metodológie a monitorovania aktivít.